classic
yellow

GRĂDINA DE LA MIEZUL NOPȚII

PHILIPPA PEARCE

ARTHUR

Philippa Pearce (1920–2006) s-a născut în comitatul Cambridgeshire, Marea Britanie. Satul natal, Great Shelford, și locurile în care a copilărit au fost o sursă bogată de inspirație pentru cărțile sale. A fost prima din familia ei care a absolvit facultatea, studiind engleza și istoria la Cambridge University. Timp de treisprezece ani a lucrat la BBC, iar apoi a fost redactor la Oxford University Press și la André Deutsch Publishers.

În 1955 a publicat primul roman pentru copii, *Minnow on the Say*, iar în 1958 a apărut *Grădina de la miezul nopții*, care a fost recompensată cu prestigioasa Medalie Carnegie. Cartea s-a bucurat de un mare succes, fiind adaptată pentru televiziune și teatru.

Philippa Pearce a scris peste treizeci de romane și cărți de povestiri pentru copii, printre care *A Dog So Small*, *The Children of the Charlecote*, *The Little Gentleman* și *The Way to Sattin Shore*.

PHILIPPA PEARCE

GRĂDINA DE LA MIEZUL NOPŢII

Traducere din engleză
de Alexandru Macovei

ARTHUR

Redactori: Ioana Vîlcu, Alina Ioan
Tehnoredactor: Cristian Vlad
DTP copertă: Alexandru Daş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PEARCE, PHILIPPA
Grădina de la miezul nopţii / Philippa Pearce;
trad. de Alexandru Macovei. – Bucureşti: Editura Arthur, 2016

ISBN 978-606-8620-91-6

I. Macovei, Alexandru (trad.)

~~821.135.1-~~32

PHILIPPA PEARCE
Tom's Midnight Garden

Copyright © Oxford University Press 1958

Tom's Midnight Garden was originally published in English in 1958. This translation is published by arrangement with Oxford University Press.

Grădina de la miezul nopţii a fost publicată în limba engleză în anul 1958, cu titlul original *Tom's Midnight Garden*. Această ediţie este publicată cu acordul Oxford University Press.

© Editura Arthur, 2016, pentru prezenta ediţie.
Editura Arthur este un imprint al Grupului Editorial Art.

I

Exilul

Atunci când, stând singur pe pragul uşii din spate, îşi îngădui să dea frâu liber plânsului care-l podidea, Tom vărsă lacrimi de mânie. Aruncă o ultimă privire grădinii, furios la culme că trebuia s-o părăsească – pe ea şi pe Peter. Plănuiseră să petreacă o vacanţă fericită acolo.

Grădinile caselor de la oraş sunt mici de felul lor, iar cea a familiei Long nu făcea excepţie de la regulă. Avea o parcelă de zarzavaturi, o zonă cu iarbă, un strat de flori şi o bucată de teren necultivat lângă gardul din spate. Aici crescuse mărul: era mare, dar făcea foarte puţine fructe, de aceea băieţilor le fusese întotdeauna permis să se caţăre în el. În vacanţa asta ar fi trebuit să-şi construiască o căsuţă între ramurile lui.

Tom îi aruncă o ultimă privire grădinii, apoi se întoarse în casă. La baza scărilor, aruncă un „La revedere, Peter!“ înspre etaj, la care primi un răspuns răguşit.

Ieşi pe uşa din faţă, unde îl aştepta mama lui cu valiza. Întinse mâna după ea, dar doamna Long o mai ţinu o clipă, încercând să-i atragă atenţia:

— Ştiu, Tom, zise ea, nu-i deloc frumos că eşti luat aşa, pe sus, ca să nu faci pojar, dar înţelege că nici nouă nu ne e uşor. Mie şi tatălui tău o să ne fie dor de tine, lui Peter la fel. Iar Peter, să ştii, nu se distrează nici el prea bine, cu pojarul lui.

— N-am spus că o să vă distraţi fără mine, zise Tom. Am spus doar că...

— Ş,ş,ş,t! îi şopti mama, privind la şoseaua din spatele lui, la maşina care aştepta acolo şi la bărbatul care se afla la volan.

Îi dădu valiza lui Tom, apoi se aplecă, îi ridică nodul de la cravată ca să-i acopere nasturele de sus al cămăşii şi-şi apropie buzele la câţiva centimetri de urechea lui:

— Tom, dragul meu Tom, murmură ea, încercând să-l pregătească pentru săptămânile care urmau, ţine minte că vei fi un oaspete într-o casă străină şi încearcă – ah, ce pot să zic – să fii *cuminte*!

Îl sărută şi, împingându-l, într-o doară, înspre maşină, merse în spatele lui. În timp ce băiatul urca, doamna Long privi dincolo de el, la şofer:

— Transmite-i dragostea mea lui Gwen, zise ea, şi spune-i, Alan, cât de recunoscători vă suntem amândurora că-l luaţi pe Tom la voi aşa, de pe-o zi pe alta. E foarte drăguţ din partea voastră, nu-i aşa, Tom?

— Foarte drăguţ, repetă acru Tom.

— E atât de puţin loc în casă când cineva e bolnav, zise doamna Long.

— Mă bucur că am putut fi de ajutor, spuse Alan şi porni motorul.

Tom coborî geamul din dreptul mamei lui:

— Atunci pa!

— O, Tom, zise ea, cu buzele tremurânde, îmi pare atât de rău că-ţi stricăm începutul vacanţei de vară!

Cum maşina se pusese deja în mişcare, fu nevoit să strige:

— Mai bine-ar fi fost să am şi eu pojar, ca Peter – mult mai bine!

Tom îi făcu mânios cu mâna mamei sale și, fără să-i pese măcar de prețul pe care l-ar fi avut alții de plătit pentru asta, repetă gestul înspre un chip tumefiat, lipit de fereastra unuia dintre dormitoare. Doamna Long se uită în sus, să vadă ce era acolo, își ridică mâinile deasupra capului într-un gest de disperare – Peter n-avea voie să se scoale din pat – și se grăbi să intre în casă.

Tom ridică geamul mașinii și se cufundă în banchetă, într-o tăcere ostilă. Unchiul său își drese glasul și spuse:

— Păi, sper să ne înțelegem cât se poate de bine.

Nu era o întrebare, așa că Tom nu răspunse.

Știa că e nepoliticos, dar își găsea scuze: nu-i prea plăcea de unchiul Alan și nu voia câtuși de puțin să-l placă. De fapt, ar fi preferat să fie un unchi violent. „Dacă m-ar bate", își zise în sinea lui, „aș putea să fug acasă, iar tata și mama ar spune că am făcut bine, în ciuda carantinei de pojar. Dar nici măcar n-o să încerce să mă bată, știu asta, iar mătușa Gwen e și mai rea, pentru că-i plac copiii și e și bună la suflet. Închis cu săptămânile, cu unchiul Alan și mătușa Gwen, într-un amărât de apartament..." Nu-i mai vizitase niciodată, dar știa că locuiau într-un apartament fără grădină.

Au continuat în tăcere. Drumul i-a purtat prin Ely, dar nu s-au oprit decât pentru ca Alan Kitson să cumpere o vedere cu turnul catedralei. Era pentru Tom. Tom a fost teribil de dezamăgit că n-a avut voie să urce în turn, dar, după cum cu mare chibzuință i-a arătat unchiul lui, nici nu se punea problema să o facă: era în carantină pentru pojar. Nu trebuia să stea cu Peter ca nu cumva să ia pojar; dar nu trebuia să intre în contact nici cu alți oameni, în caz că *luase* deja pojar de la Peter. Din fericire, soții Kitson avuseseră deja pojar.

Au traversat Ely și ținutul Fen, apoi Castleford, înspre locuința soților Kitson, o casă impunătoare împărțită acum în apartamente. În jurul ei, alte case mai noi și mai mici o îngrămădeau din toate părțile, într-o mare neregulată de bovindouri, frontoane și fleșe. Era singura casă mare: dreptunghiulară, simplă, sumbră.

Alan Kitson claxonă și coti pe aleea de la intrare – doar că acum era prea scurtă ca să mai poată fi numită alee.

— Fațada casei arăta mai bine, cred eu, înainte să ridice construcțiile de peste drum și să fie obligați să lărgească și strada.

Opri în fața unei intrări cu coloane, iar mătușa Gwen apăru în ușă, surâzătoare, gata să-l sărute pe Tom. Îl trase înăuntru, iar unchiul Alan îi urmă cu bagajele.

Tom simți sub picioare dalele reci de piatră, iar în nări îi pătrunse un miros de praf stătut pe care nimeni nu se obosise să-l șteargă. În timp ce privi în jur, simți cum se-nfioară. Holul de intrare al casei nu era nici meschin, nici urât, dar era neprimitor. Se afla chiar în inima casei – căci o tăia dintr-un capăt în celălalt, pe mijloc, făcând un cot lateral, în forma literei T, la capătul scărilor –, iar inima era pustie, rece, moartă. Cineva prinsese în piuneze pe pereții înalți și gri afișe turistice multicolore; altcineva lăsase un coș de rufe cu o listă de lucruri de spălat într-un colț; iar lângă una dintre ușile mai îndepărtate erau câteva sticle de lapte goale și un mesaj pentru lăptar: niciunul dintre aceste lucruri nu păreau să aparțină cu adevărat acelui hol. Rămânea pustiu și tăcut – tăcut dacă nu puneai la socoteală vocea mătușii Gwen, care sporovăia întruna despre mama lui Tom și pojarul lui Peter. Când vocea se opri pentru o clipă, Tom distinse singurul sunet care se auzea: ticul și apoi tacul și din nou ticul unei pendule bătrânești.

— Nu, n-o atinge, Tom, îl opri mătușa Gwen când aceasta se-ntoarse către pendulă, apoi zise în șoaptă: E a bătrânei doamne Bartholomew, de sus, și e foarte grijulie când vine vorba de ea.

Tom nu se mai uitase niciodată în interiorul unei pendule și s-a gândit că ar putea fi ceva de făcut mai încolo, când va fi singur: cu siguranță că va arunca o privire. Acum, cu spatele la ceas, continuând să discute în cel mai inocent mod cu putință cu mătușa lui, își strecură unghiile sub marginea ușii cutiei de la pendulă, doar așa, ca s-o încerce...

— Dacă doamna Bartholomew ține atât de mult la pendula asta, de ce n-o ia sus, la ea? se interesă el.

Ridică ușor cu unghiile, dar ușa îi opunea rezistență...

— Pentru că e fixată cu șuruburi în perete, iar șuruburile au ruginit, răspunse mătușa Gwen. Hai, Tom, pleacă de lângă ea. Vino sus, la ceai.

— Ah! exclamă Tom, de parcă de-abia atunci și-ar fi dat seama unde stătea.

Ușa pendulei era încuiată.

Tocmai urcau la etaj, spre apartamentul soților Kitson, când, din spatele lor, pendula bătu solemn ora unu. Unchiul Alan se-ncruntă și făcu o remarcă tăioasă. Ceasul mergea bine – limbile arătau corect ora cinci –, dar rareori bătea ora potrivită. „Nu te poți încrede în bătăile ei", spunea unchiul Alan. Mai mult, avea un sunet atât de pătrunzător, încât îl putea auzi, așa nestatornic cum era, chiar și noaptea, când era în pat.

Ajunseseră la etajul întâi, unde locuiau soții Kitson. Dincolo de ușa lor, o altă scăriță îngustă urca spre apartamentul de la mansardă al doamnei Bartholomew, proprietara pendulei și, de fapt, a întregii case. Ea era

proprietăreasa, iar soții Kitson – ca și ceilalți locatari ai marii case – erau chiriașii ei.

— Ăsta e apartamentul nostru, dragă Tom, zise mătușa Gwen, iar asta e camera de oaspeți – dormitorul tău. Ți-am pus deja înăuntru o vază cu flori și mai multe cărți, ca să ai ce citi, îi zâmbi ea, implorându-l din priviri să-i placă să stea acolo.

Dormitorul lui Tom impunea prin înălțime, dar altfel nu era decât de dimensiuni medii. În cameră mai exista o ușă asemănătoare celei de la intrare. Fereastra – mare și cu canaturi late – era una dintre cele pe care le zărise de-afară. Tom se pregătise să joace rolul oaspetelui recunoscător, dar...

— Dar geamul are gratii în partea de jos! izbucni el. Asta-i o cameră pentru copii! Eu nu sunt un bebeluș!

— Sigur că nu ești, sigur că nu! strigă mătușa Gwen, la fel de afectată. N-are nimic de-a face cu tine, Tom. Fereastra asta avea gratii încă de când ne-am mutat aici. De altfel, și cea de la baie era la fel.

Dar asta nu i-a potolit suspiciunile pe de-a-ntregul.

Înainte de ceai, odată rămas singur să-și despacheteze bagajul, Tom cercetă camera mai în amănunt. Cealaltă ușă era de la un dulap pentru haine. Cărțile erau povești școlărești pentru fetițe, de pe vremea când mătușa Gwen era mică, iar apoi – oricât ar fi încercat să le justifice mătușa Gwen – erau gratiile pentru bebeluși de la geam.

În orice caz, ceaiul l-a mai înveselit puțin pe Tom. Mătușa Gwen pregătise o gustare pentru ceai ca în Devonshire, cu ouă fierte, biscuiți de ovăz și gem de căpșune făcut în casă și frișcă. Era o bună bucătăreasă, spunea ea, îi plăcea să gătească și avea de gând să-l răsfețe cu tot soiul de bunătăți cât va sta la ei.

După ceai, Tom i-a scris o scrisoare mamei în care-i spunea că a ajuns cu bine. A atașat și o vedere pentru Peter în care își descria foarte corect situația. „Sper că ești mai bine cu pojarul, scria el. Asta e o poză cu turnul catedralei din Ely." (Tom știa că Peter va fi interesat: cei doi își făcuseră un scop din a se urca nu doar în copaci, ci și în turnuri de biserici.) „Am trecut prin Ely, dar U.A. nu m-a lăsat să urc în turn. Casa de-aici e cu apartamente și n-are nicio grădină. Fereastra dormitorului meu are gratii, dar M.G. spune că e o greșeală. Mâncarea e bună."

După ce-o citi până la capăt, Tom hotărî – ca să fie cinstit cu mătușa Gwen – să sublinieze ultima propoziție. Semnă vederea cu semnătura lui specială: o pisică alungită care trebuia să reprezinte un motan. Însemna Tom Long[1].

Tocmai desena mustățile pisicii când auzi de jos, din hol, sunetul pendulei. Da, bătăile se auzeau atât de limpede, încât le puteai număra pe fiecare în parte. Tom exact asta făcu și zâmbi dispreţuitor: ceasul bătea din nou greșit – absurd de greșit.

[1] Joc de cuvinte intraductibil, pornind de la numele personajului. În limba engleză *tom cat* înseamnă „motan" Numele de familie este *long*, adică „lung" Ca atare, personajul desenează un motan alungit ca reprezentare a propriului nume. (N. tr.)

II

Ceasul bate ora treisprezece

Bătăile pendulei deveniră un sunet familiar pentru Tom, mai ales în tăcerea acelor nopți în care toată lumea dormea. El nu dormea. Se băga în pat la ora obișnuită, dar apoi rămânea treaz, sau aproape treaz, cu orele. Nu mai suferise niciodată de insomnie, iar acum nu știa ce se întâmpla cu el; dar ghemul și neastâmpărul pe care le simțea în stomac ar fi trebuit să-i dea răspunsul. Uneori moțăia și, în starea aceea în care aproape că visa, devenea două persoane diferite, dintre care una nu se culca, ci insista, în mod egoist, s-o țină pe cealaltă trează, bâiguindu-i un monolog nesfârșit despre frișcă, pastă de creveți, unt cu rom și maioneză adevărată și toate celelalte sortimente de mâncăruri bogate ce-i alcătuiau în ultimul timp dieta. Tom se simțea chiar ușurat să se trezească.

Tom nu putea să doarmă din cauza mâncării mătușii Gwen și din lipsă de activitate fizică. Trebuia să stea în casă, să rezolve cuvinte încrucișate și puzzle-uri, și n-avea voie să deschidă ușa nici măcar atunci când venea lăptarul, ca nu cumva să-i dea bietului om pojar. Singurul moment în care făcea mișcare era în bucătărie, când o ajuta pe mătușa lui să pregătească acele mâncăruri bogate și sățioase – mai bogate și mai sățioase decât mâncase vreodată.

Tom nu știa prea multe despre pricinile și leacurile insomniei, așa că nici nu-i dădu prin minte să se plângă de asta. La început încercă să adoarmă citind din cărțile cu povești pentru fetițe ale mătușii Gwen. Chiar dacă acestea nici măcar nu-l plictiseau îndeajuns, perseveră. Apoi unchiul Alan îl găsi citind la ora unsprezece și jumătate noaptea și se lăsă cu scandal. După aceea, timpul de lectură îi fu redus la zece minute înainte de culcare și trebui să promită că nu va reaprinde lumina după ce mătușa Gwen îi ură noapte bună și o stingea. Nu regreta că nu poate să citească, dar orele de așteptare păreau chiar mai lungi pe întuneric.

Într-o noapte, stătea, ca de obicei, treaz și nu-și găsea locul, gândindu-se ba la întunericul din cameră, ba la faptul că unchiul și mătușa lui ședeau bine mersi citind, vorbind, făcând ce le poftea inima la lumina puternică a becurilor din salon. Iar *el* stătea acolo, în întuneric, complet treaz, fără nimic de făcut. Îndurase situația mai multe nopți la rând, dar în seara aceea, dintr-odată, n-o mai putea suporta nici măcar o secundă. Se ridică în șezut, se dezveli cu un gest abil și coborî din pat, deocamdată fără vreun scop clar. Merse pe pipăite până la ușă, o deschise încetișor și ieși în micul hol al apartamentului.

Tom auzea vocea disciplinată a unchiului Alan răzbătând din spatele ușii salonului: probabil că citea cu voce tare din inteligentul său ziar săptămânal preferat, în timp ce mătușa Gwen îl asculta cu devoțiune sau dormea.

După ce se gândi o clipă, Tom se strecură în bucătărie, iar de-acolo în cămară. Acasă, asta ar fi fost o mișcare de rutină, pe care el și Peter o practicaseră de multe ori.

În cămara mătușii Gwen se găseau două pulpe de porc reci, o jumătate de tartă cu fructe, niște banane, câteva chifle și niscaiva prăjituri. Tom încercă să se convingă că ezitase doar pentru că nu știa ce să aleagă, dar, de fapt, știa că nu-i era foame. Din principiu însă apucă cea mai banală și uscată chiflă pe care o găsi. Apoi, copleșit fiind de o lehamite fără margini față de orice fel de mâncare, o puse jos, lăsând-o să mai supraviețuiască o zi.

În tot acest timp se mișcase într-o liniște absolută – la cât era de priceput în astfel de expediții, ar fi fost mai mare rușinea să n-o facă. Dar a avut ghinion: tocmai când ieșea din cămară prin bucătărie a dat nas în nas cu unchiul lui, care venea din salon. Iar exclamația de surpriză și dezaprobarea acestuia au făcut-o și pe mătușă să vină să vadă despre ce e vorba.

Tom era conștient că greșise, firește, dar nici ei n-ar fi trebuit să facă un așa mare tărăboi în privința asta. Pe mătușa Gwen cel mai tare o supăra faptul că dacă Tom se strecurase în cămară în miezul nopții însemna că încă îi era foame. Deci nu-l hrănea îndeajuns. Suferea de înfometare nocturnă.

Unchiul Alan, pe de altă parte, nu fusese atât de neatent la Tom pe parcursul meselor, așa că nu putea susține că i-ar fi fost foame. În plus, Tom mai și recunoscuse că nu luase nimic din cămară. Și atunci ce căutase acolo? Era doar un subterfugiu? *Ce* era de fapt?

Tom n-a reușit niciodată să-i convingă de un adevăr cât se poate de simplu: acela că un băiat va încerca întotdeauna să intre într-o cămară, chiar dacă nu îi e foame. Oricum ar fi fost, ținură ei să sublinieze, era mult prea târziu ca să nu fie în pat. Așa că fu zorit înapoi, iar unchiul lui se postă deasupra patului, ca să-i țină un discurs.

— Tom, trebuie să încetezi imediat cu prostiile astea. Nu mai ai voie să aprinzi lumina după ce-a fost stinsă și nici să te dai jos din pat. Fii și tu rezonabil...

— Nici dimineața n-am voie să mă scol din pat? îl întrerupse Tom.

— Bineînțeles că da, asta-i cu totul altceva. Nu fi prostuț, Tom. Dar, altfel, n-ai voie să te scoli din pat. Motivul e că...

— N-am voie nici dacă trebuie neapărat?

— Sigur că te poți duce la toaletă dacă îți vine, dar trebuie să te întorci imediat în pat după aceea. Te duci la culcare la nouă seara și te scoli la șapte dimineața. Asta înseamnă zece ore. Ai nevoie de astea zece ore de somn pentru că...

— Dar, unchiule, eu nu dorm!

— Taci odată, Tom! țipă unchiul lui, pierzându-și dintr-odată cumpătul. Încerc să vorbesc omenește cu tine! Unde rămăsesem?

— La cele zece ore de somn, răspunse Tom spășit.

— Așa, un copil de vârsta ta are nevoie de zece ore de somn. Trebuie să fii conștient de asta, Tom. Din pricina asta, trebuie să stai în pat zece ore, așa cum ți-am spus. Încerc să-ți transmit cât se poate de clar, Tom, că Gwen și cu mine vrem să fii în pat, numai și numai spre binele tău, și, dacă e cu putință, să și dormi, de preferat încă de la nouă seara. Înțelegi, Tom?

— Da.

— Acum vreau să-mi promiți că o să ne respecți dorința. Îmi promiți, Tom?

Oare de ce niciun băiețel n-a putut vreodată refuza să facă astfel de promisiuni mari?

— Păi presupun că da, zise Tom. Da.

— Așa! interveni mătușa Gwen.

Iar unchiul Tom zise:

— Bun. Știam c-o să ne înțelegem.

— Dar asta nu contează, pentru că eu nu dorm!

— Toți copiii dorm! i-o tăie unchiul Tom.

Iar mătușa Gwen adăugă, ceva mai blând:

— E doar imaginația ta, Tom.

Tom n-avea altă soluție decât să-i contrazică, dar simțea că n-ar fi fost deloc înțelept să facă asta.

Îl lăsară singur.

Stătea întins pe întuneric, plănuind o scrisoare pentru mama lui. „Ia-mă de-aici, acum!" Dar nu, ar fi fost un gest de lașitate și-ar fi îngrijorat-o de moarte. I se va plânge lui Peter, deși din cauza pojarului Peter nu-i putea răspunde. Îi va spune lui cât de oribil de plictisitor era aici, chiar și noaptea: n-aveai nimic de făcut, n-aveai de mers niciunde, n-aveai pe nimeni – demn de luat în considerare – cu care să faci ceva. „E cea mai îngrozitoare văgăună în care-am fost până acum", scria el în gând. „Aș face orice să scap din ea, Peter, să fiu în altă parte, oriunde altundeva." I se părea că dorul lui de libertate creștea în el, umplea camera și devenea atât de mare, încât precis putea să facă pereții să explodeze, eliberându-l cu-adevărat.

Îl lăsaseră singur și se duseseră la culcare. Unchiul Alan făcea baie, iar Tom stătea întins, auzind sunetele din camera alăturată. Aproape că-l ura. Nu se știe de ce, dar Tom auzea întotdeauna ce se petrecea în baia de lângă dormitorul lui, de parcă s-ar fi aflat chiar acolo. În seara aceea, i se părea că e chiar în cadă, cu unchiul Alan. Mai târziu auzi alte mișcări și conversații din alte părți ale apartamentului. În cele din urmă, dunga

luminoasă de sub ușa lui dispăru: asta însemna că becul de pe hol fusese stins pe timpul nopții.

Tăcerea se instală încet, apoi pendula bătu ora douăsprezece. La miezul nopții, unchiul și mătușa lui erau întotdeauna în pat, de obicei dormind deja. Doar Tom rămânea cu ochii larg deschiși, posac, prizonier al insomniei.

Și, în sfârșit, unu! Ceasul bătu ora, dar apoi, parcă pentru a arăta că gândește de unul singur, continuă să bată: două! De data asta, Tom nu mai era deloc amuzat că anunța ora greșită. Trei! Patru! „E ora unu", șopti furios peste marginea așternutului. „De ce nu bați ora unu, așa cum ar face ceasurile de-acasă?" În loc de asta: cinci! șase! În ciuda iritării, Tom nu se putea opri din numărat; devenise unul dintre obiceiurile lui de peste noapte. Șapte! Opt! În fond, ceasul era singurul lucru care vorbea cu el de-a lungul tuturor acelor ore de întuneric. Nouă! Zece! „Hai că mergi până la capăt", își zise Tom, căscând însă, în toiul admirației involuntare care-l cuprinsese. Da, și încă nu terminase. Unsprezece! Douăsprezece! „Ei, spune tu, să bați ora douăsprezece de două ori într-o noapte!" zise zeflemitor și somnoros Tom. Treisprezece! proclamă ceasul, apoi se opri.

Treisprezece? În mintea lui Tom se produse un scurtcircuit: chiar bătuse ora treisprezece? Nici măcar pendulele bătrâne și nebune nu făceau asta. Sigur și-o fi închipuit. Nu cumva adormise sau dormea deja? Dar nu, treaz sau ațipit, numărase până la treisprezece. Era sigur.

Ceea ce-l neliniștea era faptul că această întâmplare schimba lucrurile pentru el: o simțea în oase. Tăcerea devenise una încărcată; casa părea să-și țină respirația;

întunericul îl apăsa, dându-i ghes cu o întrebare: Haide, Tom, ceasul a bătut ora treisprezece... Ce-ai de gând să faci în privința asta?

— Nimic, zise Tom cu voce tare, apoi, după un moment de gândire, adăugă: Nu fi prostuț!

Și, oricum, ce-ar fi *putut* face? Trebuia să rămână în pat, dormind sau încercând să adoarmă, zece ore încheiate sau pe-aproape, de la nouă seara până la șapte dimineața. Asta promisese când unchiul lui îi ținuse acel discurs.

Unchiul Alan fusese atât de sigur de argumentul lui și totuși, acum, Tom începea să simtă că întregul raționament era defectuos... Fără ca măcar să discute despre asta, unchiul Alan luase de bun faptul că o zi are douăzeci și patru de ore – de două ori douăsprezece ore. Dar dacă am presupune că are de două ori treisprezece ore? Atunci de la nouă seara la șapte dimineața – cu cea de-a treisprezecea oră undeva la mijloc – erau mai mult de zece ore: însemna unsprezece ore. Ar fi putut sta în pat zece ore și tot să rămână cu o oră în plus – o oră de libertate.

Dar stai așa, ai răbdare! Era complet ridicol: o jumătate de zi nu avea cum să aibă treisprezece ore, toată lumea știe asta. Dar atunci ceasul de ce zisese că are? Nu puteai să ignori așa ceva. Da, dar toată lumea știa că pendula bătea orele în momente greșite ale zilei – unu, când, de fapt, era cinci și tot așa. E drept, susținu celălalt Tom – cel care nu-l lăsa niciodată pe Tom cel somnoros să adoarmă –, e drept că ceasul bătea ora la momentul nepotrivit; dar, în același timp, orele pe care le anunța *erau* adevărate – reale –, ore care chiar existau. Acum bătuse ora treisprezece, afirmând că – măcar

de această dată – exista o oră suplimentară, o a treisprezecea oră.

— Dar asta pur și simplu nu poate fi adevărat, zise Tom cu voce tare.

Casa, care părea să fi urmărit discuția, oftă cu nerăbdare.

— Cel puțin cred că nu-i adevărat. Și, oricum, e confuz!

„Între timp, ratezi șansa asta", șopti casa.

— Nu pot să profit de ea cu conștiința împăcată, răspunse Tom, pentru că nu cred că pendula spunea adevărul când a bătut ora treisprezece.

„Așa, deci", zise casa cu răceală, „crezi că e o mincinoasă?"

Tom se ridică în șezut, puțin enervat la rându-i:

— Asta-i bună, zise el, o să-ți dovedesc cum stau lucrurile cu-adevărat, într-un fel sau altul. Mă duc să văd ce arată limbile ceasului. Cobor în hol.

III

La lumina lunii

Asta era o adevărată expediție. Tom își puse papucii de casă, dar hotărî să renunțe la halat: era totuși vară. Închise ușa dormitorului cu grijă, ca să nu se trântească în urma lui. Înainte de a ieși din apartament, își scoase un papuc și-l puse în ușă, ca s-o găsească deschisă când se întoarce.

Luminile de pe palierul de la etajul întâi și din hol erau stinse, căci chiriașii erau cu toții în pat și dormeau, iar doamna Bartholomew dormea și visa. Singura sursă de lumină era o rază oblică de lună ce pătrundea prin geamul înalt de deasupra scărilor. Bâjbâind, Tom coborî până în hol.

Ajuns acolo, rămase locului. Vedea pendula – o siluetă neagră, înaltă și venerabilă, profilându-se pe fundalul mai puțin întunecat –, dar nu putea citi ce scrie pe cadran. Dacă ar fi deschis ușița cadranului și ar fi pipăit poziția limbilor, atunci și-ar fi putut da seama și ce oră e. Încercă mai întâi pe o latură a ușii, apoi pe cealaltă, dar nu descoperi nimic – nicio cale de acces. Își aminti că ușa pendulei nu-i cedase nici ea în acea primă zi. Ambele trebuie să fi fost încuiate.

„Grăbește-te! Grăbește-te!" păru să șoptească în jurul lui casa. „Ora trece... trece..."

Începu să caute întrerupătorul. Unde era? Dar degetele pipăiau degeaba peretele: nu-l găsi nicăieri.

Lumină, lumină: de asta avea nevoie! Singura lumină era raza de lună ce pătrundea oblic prin geamul de deasupra scării și se irosea brusc și inutil pe perete, chiar lângă pervaz.

Tom studie raza de lună și, încet-încet, începu să i se contureze în minte o idee. Luându-se după direcția din care venea raza, își dădu seama că luna strălucește în spatele casei. Prea bine atunci – dacă deschidea ușa de la capătul holului – cea din spatele casei, adică – ar lăsa lumina lunii să pătrundă înăuntru. Cu puțin noroc, ar fi avut suficientă lumină cât să poată citi ora.

Înaintă pe coridor până la ușa din celălalt capăt. Era o ușă pe care n-o văzuse niciodată deschisă – căci familia Kitson o folosea pe cea din față. Spuneau că ușa din spate nu e altceva decât o cale mai puțin comodă de-a ajunge în stradă, printr-o curte lăturalnică – o fâșie de asfalt unde erau ținute tomberoanele și unde chiriașii apartamentului din spate, de la parter, își parcau mașina, sub o prelată.

Pentru că n-o folosise niciodată, Tom n-avea nici cea mai mică idee cum era închisă pe timpul nopții. Dacă era încuiată, iar cheia se afla în altă parte... Dar, după cum descoperi, nu era încuiată, ci doar zăvorâtă. Trase zăvorul și, foarte încet, ca să nu scoată niciun zgomot, apăsă clanța.

„Grăbește-te!“ șopti casa, iar pendula aflată chiar în inima ei scoase un tic-tac nerăbdător.

Tom deschise larg ușa și lăsă lumina lunii să intre. Aceasta năvăli înăuntru, la fel de strălucitoare ca lumina zilei – acea lumină albă care apare înainte ca soarele să răsară pe deplin. Vizibilitatea era perfectă, dar Tom nu se-ntoarse imediat să citească ce-i arăta cadranul

ceasului. În schimb, mai făcu un pas până în pragul ușii. Se holba, la început surprins, apoi indignat, la ce vedea afară. Cum putuseră să-l înșele – să-l mintă – în halul ăsta? Îi ziseseră: „Nu merită să ieși prin spate, Tom." O descriseseră cu atâta nepăsare: „E un soi de curte de serviciu, foarte înghesuită, plină de tomberoane. Chiar nu e nimic de văzut acolo."

Nimic... doar atât: o mare peluză cu straturi de flori înflorite, un brad falnic, tise pline de gâze care-și înșiruiau siluetele cocoșate pe două laturi ale peluzei; pe cea de-a treia se afla o seră mare cât o casă adevărată, iar din fiecare colț al pajiștii porneau alei unduitoare, care pătrundeau și mai adânc în grădină, în locuri împânzite de copaci.

Tom făcuse fără să vrea un pas în față, ținându-și răsuflarea de uimire, iar acum dădu drumul aerului din piept cu un oftat zgomotos. Se va strecura aici mâine, pe lumină. Încercaseră s-o țină ascunsă de el, dar acum nu-l mai puteau opri – nici mătușa, nici unchiul, nici chiriașii apartamentului din spate, nici chiar doamna Bartholomew, cu toate ciudățeniile ei. Va alerga cât îl țineau picioarele pe iarbă, sărind peste straturile de flori, se va zgâi prin panourile scânteietoare ale serei – poate chiar va deschide ușa și va intra; va cerceta fiecare firidă și boltă sculptată în tufișurile de tisă – se va cățăra în toți copacii, croindu-și drum de la unul la celălalt de-a lungul ramurilor lor împletite. Când îl vor striga, se va ascunde, tăcut și adăpostit ca o pasăre, în jungla de frunze, crengi și trunchiuri de copac.

Scena îl ispitea chiar și-acum: atât de limpede și îmbietoare i se deschidea în față – perfect decupată, de la acele boante ale tiselor mai apropiate până la petalele

răsfrânte ale zambilelor din răzoarele în formă de semilună. Dar Tom își aminti de cele zece ore și de onoarea sa. Cu inima strânsă, întoarse spatele grădinii și intră înapoi în casă să citească ora.

Trecu pragul încă absorbit de ce văzuse afară. Poate din cauza asta nu deslușì de la bun început în ce fel era diferit holul; ochii însă îl anunțau că o schimbare obscură chiar se produsese, iar piciorul lui gol încerca să-i spună ceva...

În orice caz, pendula era tot acolo și trebuia să-i spună cât era cu adevărat ceasul. Trebuie să fie ori douăsprezece, ori unu: nu exista nicio oră între acestea două. Nicio a treisprezecea oră.

Însă Tom nu mai ajunse să obțină vreun răspuns de la ceas și, de data asta, poate fi scuzat că a uitat, căci atenția îi fu distrasă de deschiderea unei uși de pe hol – ușa apartamentului de la parter, din față –, pe care ieși o servitoare.

Tom nu mai văzuse servitoare decât în tablouri, dar recunoscu șorțul, boneta și manșetele albe și ciorapii negri. (Nu se pricepea la modă, dar rochia i se părea puțin cam lungă.) Ducea în mână niște hârtii, ceva vreascuri și-o cutie de chibrituri.

N-avu mai mult de-o secundă în care să observe toate aceste lucruri. Apoi își dădu seama că ar trebui să se-ascundă neîntârziat, dar n-avea unde. Dacă tot era să fie văzut, măcar să fie primul care să vorbească – să-i explice situația.

Nu-i era teamă de servitoare, căci, pe măsură ce se-apropia de el, văzu că nu e decât o fată. Pentru a-și anunța prezența fără s-o sperie, tuși, dar ea nu păru să-l audă. Continua să vină în direcția lui. Tom intră în raza ei vizuală, ea se uită la el, dar și prin el, de parcă n-ar

fi fost acolo. Tom simţi cum îi tresare inima fără să priceapă de ce. Ea tocmai trecea prin dreptul lui.

— Pardon! protestă el cu voce tare, dar ea nu-l bagă deloc în seamă.

Îl depăşi, ajunse la uşa apartamentului din spate, de la parter, şi intră fără să sune la sonerie sau să descuie uşa.

Tom rămase cu gura căscată. Între timp însă, simţurile insistau să-i aducă la cunoştinţă experienţe chiar mai ciudate decât această întâlnire. Stătea cu piciorul desculţ pe dalele de piatră, ştia asta, şi totuşi, acea piatră avea o moliciune şi-o căldură care îl contrariau. Se uită în jos şi constată că stătea pe o carpetă – o carpetă din piele de tigru. Mai erau şi altele, întinse pe jos, de-a lungul holului. Acum cuprinse cu privirea întregul hol – un hol cu totul altfel. Fără coş de rufe, fără sticle de lapte, fără afişe turistice. Pereţii erau decoraţi, în schimb, cu o mulţime de alte obiecte: un barometru gotic înalt, un evantai din pene de păun, o uriaşă gravură a unei bătălii (cu husari, cai şi flamuri găurite de gloanţe) şi multe alte tablouri. Se mai afla acolo şi un mare gong de masă, cu bătul îmbrăcat în piele de căprioară atârnând chiar lângă el. Un suport mare plin cu umbrele şi bastoane, un parasol, o puşcă cu aer comprimat şi ceva ce semăna cu părţi dintr-o undiţă. De-a lungul peretelui, cam la înălţimea unei mese, se vedeau mai multe policioare. Toate erau de stejar, cu excepţia celei aflate la mijlocul holului, lângă pendulă. Aceasta era de marmură şi era plină până la refuz cu diverse cutii de sticlă în care se aflau păsări şi animale împăiate. Pe suprafaţa sa rece erau reprezentate scene de carnagiu atroce: o bufniţă ţinea un şoarece în gheare, un dihor era surprins cu capul ridicat din leşul iepurelui pe care tocmai îl ucisese,

iar într-o cutie din mijloc o vulpe se furișa cu o pasăre moartă atârnându-i din gură.

În îngrămădeala de pe hol, singurul obiect pe care Tom îl recunoscu fu pendula. Se îndreptă spre ea, nu ca să afle ce oră e, ci doar ca s-o atingă, să se asigure că măcar ea rămăsese așa cum o știa.

Mâna lui aproape că o atinsese când auzi o respirație slabă în spatele lui, cea a slujnicei care se întorcea înapoi pe unde venise. Din cine știe ce pricină, părea să facă mai puțin zgomot ca înainte. Până și vocea i se auzi foarte slab: „Am aprins focul în salon."

Slujnica se îndrepta spre ușa pe care intrase inițial, și în timp ce Tom o urmări cu privirea avu o impresie ciudată: ajunsă în fața ușii, puse mâna pe clanță și-apoi păru să plece. Chiar asta era: plecase, dar nu intrând pe ușă. Pur și simplu devenise din ce în ce mai transparentă până dispăruse cu totul.

Chiar în timp ce se holba la locul în care se aflase aceasta, Tom deveni conștient de ceva ce se petrecea în liniște și pe furiș în jurul lui. Întoarse brusc capul și surprinse holul în timp ce se golea de mobilă, covoare și tablouri. Acestea nu dispăreau neapărat, cât încetau parcă să se mai afle acolo. Barometrul gotic, spre exemplu, era acolo, până când întoarse capul să se uite la vulpea roșie; când privi din nou spre el, era tot acolo, însă doar ca un contur prin care se vedea peretele din spate. Între timp vulpea dispăruse în neant și toate celelalte animale o urmau. Când s-a întors iarăși spre barometru, acesta dispăruse deja.

În câteva secunde întregul hol redevenise așa cum îl văzuse prima oară când ajunsese acolo. Rămase ca trăsnit. Fu trezit din uimire de un curent de aer rece pe

spate, care-i aminti că lăsase ușa spre grădină deschisă. Indiferent de ce se mai întâmplase, el chiar deschisese acea ușă, așa că trebuia s-o închidă. Trebuia să se întoarcă în pat.

Închise ușa după ce se mai uită o dată lung afară:

— Mă voi întoarce! le promise în șoaptă copacilor, peluzei și serei.

Ajuns din nou sus, în pat, se gândi mai pe îndelete la ce văzuse în hol. Fusese oare un vis? Îi veni în minte și o altă explicație posibilă: fantome. Asta se poate să fi fost tot ce văzuse: niște fantome. Holul era bântuit de fantoma unei slujnice, a unui barometru, a unei vulpi împăiate, a unei bufnițe împăiate și de fantomele a zeci de alte lucruri. Chiar așa, dacă era într-adevăr bântuit, atunci era bântuit în exces.

Fantome... Tom dădu pătura la o parte ca să vadă dacă i se ridicase părul de pe braț. Nu i se ridicase. Și, din câte-și amintea, nici nu simțise vreun fior rece pe șira spinării când slujnica se uitase la el și prin el.

Era nemulțumit de propria-i explicație și, dintr-odată, era sătul de nevoia de a explica. Căci, în fond, nu holul era punctul de interes, cu sau fără slujnică și tot restul, ci grădina. Ea era reală. Mâine avea să meargă acolo: aproape că simțea trunchiurile copacilor între palme în timp ce se cățăra în ei; aproape că simțea parfumul greu al zambilelor din straturile aflate în colțurile curții. Își aminti acel miros de acasă: înăuntru, venind dinspre ghivecele cu bulbi de zambile ale mamei sale, de Crăciun și de Anul Nou; afară, în stratul lor, la sfârșitul primăverii. Adormi cu gândul acasă.

IV

La lumina zilei

Când se sculă, în dimineața următoare, Tom nu-și dădu seama de ce era atât de vesel până când nu-și aminti de grădină. Aparițiile din hol păreau mai puțin probabile ca niciodată, dar impresia lăsată de cele văzute prin ușa grădinii era neschimbată. Acum însă începu să-și spună că s-ar putea să fie mai greu să viziteze grădina decât își închipuise noaptea trecută. Mai mult ca sigur că mătușa și unchiul vor face tot ce le stătea în putință să-l oprească. Nu voiau să aibă acces la grădină, altfel de ce i-ar fi ascuns însăși existența ei?

Asta îl făcu să-și amintească că e furios pe ei și se hotărî să-i umilească. Va trebui să joace un joc foarte precaut: cu ajutorul unor aluzii aparent nevinovate, va trebui să ajungă la subiect fără să le dea vreo bănuială că știe de existența grădinii și că intenționează să meargă acolo.

Începu încă de la micul dejun:

— Credeți că e greșit să minți?

— O, Tom! exclamă mătușa Gwen. Întotdeauna!

— Vreau să zic, continuă el, credeți că unele minciuni speciale ar putea fi bune, uneori?

— E minciuna vreodată justificată?

Era tipul de întrebare care-i plăcea unchiului Alan, care-și împături ziarul și-și drese glasul.

— Bănuiesc, Tom, că te referi la cele cunoscute drept minciuni nevinovate.

— Nu chiar, zise Tom. Mă rog, vreau să spun – o persoană căreia îi este ascuns ceva care i-ar plăcea, pentru că alţii nu vor ca ea să ştie de asta. Vreau să zic, presupunând că aceşti oameni ar merge până într-acolo încât să spună că respectivul lucru nici măcar nu există, doar pentru ca ei să nu fie obligaţi să suporte deranjul ca acea persoană să-l folosească.

Mătuşa Gwen părea confuză.

— Dar ce fel de lucru era acela pe care primii oameni nu voiau ca cei de-ai doilea să-l ştie şi să-l folosească?

— Prima persoană, nu primii oameni, răspunse Tom. Iar acel lucru era, păi...

— O buiotă, să zicem? sugeră mătuşa Gwen.

— Nu, zise Tom, mai mult un fel de – încercă să se gândească la ceva între o buiotă şi o grădină mare –, mai mult un fel de canapea, să zicem... o mare canapea de exterior.

— Nu cred c-am auzit vreodată de aşa ceva, zise mătuşa Gwen. O canapea mare, de exterior?

— Nu contează cu-adevărat ce este acel lucru, Gwen, interveni nerăbdător unchiul Alan. Dacă înţeleg ce vrea Tom să zică, ideea e că una sau mai multe persoane minţeau din comoditate şi pentru a face rău uneia sau mai multor persoane. Am dreptate, Tom?

— Da, răspunse Tom. Mă întrebam doar dacă vi se pare că tipul acesta de minciună poate fi îndreptăţit. Doar atât.

— Dintre toate formele posibile de minciună, completă unchiul Alan, acesta e cel mai puţin îndreptăţit. Ba chiar e din cale-afară şi cu totul neîndreptăţit,

conchise, uitându-se aspru la Tom. Și mă surprinde, Tom, că ai dubii în privința asta.

Apoi își luă ziarul și corespondența și se duse la lucru.

— Nu-ți face griji, Tom, zise mătușa Gwen. Unchiul Alan are un simț al dreptății extrem de bine dezvoltat. O spune și singur. Sunt sigură că și tu o să-l ai când o să mai crești.

— Dar îl am și acum! protestă Tom revoltat. Alții nu-l au!

Tom nu intenționase s-o necăjească pe mătușa Gwen după plecarea unchiului Alan: fusese nedrept. Cu toate acestea, adeseori, chiar și cele mai generoase hotărâri se spulberă în fața unei simple iritări, iar Tom era acum extrem de iritat. Fusese făcut să simtă că greșește, când, de fapt, avea dreptate, iar cei care-l făcuseră să se simtă așa erau chiar cei care greșiseră.

Tom ajută la strângerea mesei și o urmă pe mătușa Gwen la chiuvetă. Se apucă să șteargă vasele, cu o hotărâre sumbră în minte.

— Mătușă Gwen.

— Da, Tom.

— A fost drăguț din partea ta că mi-ai pus flori în dormitor când am ajuns.

— Tom dragă, nici măcar nu mi-am dat seama că le-ai remarcat!

— Le-ai cumpărat?

— Da, dar nu trebuie să-ți faci griji în privința asta.

— Ar fi fost mai ușor dacă ai fi putut să le culegi chiar din grădina ta.

— Firește, dar, după cum știi, casa asta n-are grădină.

— Nu?

— Ce vrei să spui cu asta, Tom?

— Vreau să zic că e păcat! N-ar fi frumos dacă ar exista o grădină în spatele casei – cu peluză, copaci, flori și chiar și cu o seră?

— Ar fi frumos și dacă am avea aripi și-am putea zbura, Tom.

— Dar dacă ai putea ieși pe ușa din spate chiar în clipa asta, mătușă – chiar acum –, și-ai păși direct pe gazon și-ai putea culege zambile din straturile de flori care cresc chiar pe acea peluză – din niște straturi mici, în forma unor felii de portocală –, ce-ai zice atunci, mătușă? De fapt, ce-ai acum de zis?

Îi spusese aproape pe șleau că știa totul despre grădină, o provocase fățiș.

Mătușa Gwen nu tresări și nici nu păru să se rușineze, ci izbucni într-un hohot de râs:

— În primul rând, Tom, aș fi extrem de surprinsă dacă mi-ai putea culege vreo zambilă acum de oriunde, de afară.

— Adică?

— Zambilele nu înfloresc nici măcar afară pe vremea asta – vara e prea târzie. Vezi unde te-a dus fantezia?

— Dar am *v-văzut* zambile înflorite afară, chiar în perioada asta, replică Tom, bâlbâindu-se speriat.

— Nu, Tom, n-aveai cum. Vremea lor a trecut.

Lăsă farfuria pe care o ștergea – încă umedă – și prosopul:

— O să cobor puțin, dacă nu te superi.

— De ce, Tom?

— Doar așa. N-o să fac nimic rău.

— Nu te duce azi. Asta-i dimineața în care doamna Bartholomew merge să întoarcă pendula.

Avertismentul mătușii sale îl grăbi și mai tare pe Tom: își spuse că nu e decât o altă scuză inventată ca

să-l țină departe de grădină. Dar tot îi era teamă – și nu de doamna Bartholomew.

Coborând în fugă treptele, Tom își aminti zambilele: le văzuse petalele curbate, le simțise parfumul. Seara trecută fuseseră adevărate, erau adevărate și acum. Nu trebuia decât să deschidă ușa din spate ca să le vadă din nou – să vadă din nou întreaga grădină.

Ajunse la ușa dinspre grădină și apăsă clanța, dar era închisă. Găsi zăvorul, cum o făcuse și cu o noapte în urmă, dar acesta era deja tras și, mai mult, avea o textură rugoasă, pe care o recunoscu a fi rugină – mai multă rugină decât s-ar fi putut forma într-o singură noapte. Încercă să miște zăvorul în făgașul lui, dar era înțepenit de tot. Se vedea că ruginise în acea poziție de ani buni.

Ușa era închisă acum cu o yală obișnuită, modernă. Tom roti micul mâner, dar ezită să deschidă ușa. Dintr-odată simți că i se face rău, de parc-ar fi mâncat la micul dejun ceva ce nu-i priise: poate c-ar fi fost mai bine să se întoarcă sus și să se bage direct în pat. În plus, capul îi vâjâia și era cuprins de fiori.

Brusc, strigă furios:

— Nu fi prost! E acolo, îți spun eu! Grădina e acolo!

Deschise larg ușa și clipi, orbit de soarele dimineții.

În spatele casei era un spațiu îngust, asfaltat, închis cu un gard de lemn, cu o poartă într-un capăt care dădea spre o stradă laterală. În curte erau cinci tomberoane, alături de care se afla o mașină veche, de sub care se iteau două picioare îmbrăcate în pantaloni. O foaie de ziar, adusă de vânt de afară și închisă acolo, flutura dintr-o parte într-alta. Tot locul mirosea a piatră încinsă, a metal și a creozotul cu care era lăcuit gardul.

Bărbatul ieși de sub mașină când auzi că se deschide ușa. Avea o barbă scurtă și roșcovană, dar în rest nu ieșea cu nimic în evidență.

— Salut, zise el. Cine ești?

Tom nu-i răspunse.

— Aa, știu, ești băiatul care stă în apartamentul din față, de la etajul întâi – la soții Kitson. Te cam plictisești pe-aici, nu-i așa?

— Da, răspunse Tom. Locuiești în apartamentul din spate, de la parter?

— Da, zise barba roșcovană, măsurându-l pe Tom curios, căci vocea băiatului suna ciudat.

— Ai cumva o servitoare care aprinde focul?

— O *ce*?

— Și n-ai... n-ai nici grădină, nu?

Spre uimirea bărbatului cu barbă roșcovană, fără să mai aștepte vreun răspuns la această ultimă întrebare, băiatul din pragul ușii izbucni în plâns.

— Hei, pe cuvântul meu, ce naiba s-a întâmplat?

— Lasă-mă în pace! zise Tom, întorcându-se și împleticindu-se spre intrare.

— Stai... stai o clipă!

Era ceva imperativ în vocea bărbatului.

— Ascultă! zise el, iar Tom se opri și-și înghiți lacrimile de deznădejde. Așa credeam și eu, adăugă bărbatul încetișor.

În liniștea creată, auzeau ticăitul pendulei dinăuntru și târșâitul pașilor care coborau scările.

— E bătrâna doamnă Bartholomew, șopti roșcovanul. Vine să-și întoarcă prețioasa pendulă. Nu vrei să dai nas în nas cu ea. Aici n-au locuit niciodată copii și s-ar putea să nu-i placă.

Tom se retrase înapoi în dreptul ușii, ca să nu fie văzut. Încă își mai ținea brațul la ochi, ca să-și ascundă lacrimile, dar începu să privească pe deasupra lui.

Pașii târșâiți se apropiară și, odată cu ei, se ivi și silueta doamnei Bartholomew. Era bătrână, scundă și gârbovită, îmbrăcată în negru din cap până-n picioare.

Când ajunse în dreptul ceasului, doamna Bartholomew scoase o cheie din poșetă cu care descuie cutia pendulei. Băgă mâna înăuntru și scoase un obiect mic și lucios, care semăna cu manivela de pornire a unei mașini micuțe. Apoi bâjbâi din nou prin cutie și trebuie să fi apăsat vreo manetă care prindea geamul de cadranul ceasului, căci acesta se deschise imediat ce îl atinse.

Luă ceea ce părea a fi o manivelă de pornire în miniatură, o introduse într-un locaș din partea dreaptă a cadranului și începu să învârtă și să-nvârtă. În tot acest timp, mecanismul scotea un zbârnâit ușor. Apoi repetă mișcarea pe cealaltă parte a cadranului.

În cele din urmă închise geamul cadranului, puse manivela înapoi în cutia pendulei, încuie ușa și plecă cu cheie cu tot, târșâindu-și picioarele. Pașii ei se auziră urcând scările, apoi se stinseră.

Cât urmărise cum întoarce ceasul, Tom avusese timp să se liniștească, așa că acum începu să întoarcă pe toate părțile problema grădinii. Era adevărat că în dimineața aceea nu era nicio grădină, dar ea existase cu siguranță noaptea trecută – cu zambile și toate celelalte. Se întoarse să se uite din nou afară, încercând să găsească o legătură între noaptea trecută și dimineața aceea. Grădini înguste, aparținând caselor gemene, de cărămidă roz, din depărtare, ajungeau până în buza gardului. Într-una dintre acestea creștea o tisă bătrână. Cândva, aceasta fusese cu siguranță tunsă îngrijit.

Tom o privi lung, cu un soi de speranță.

— Acum ce-ți mai veni? se interesă omul.

— Nimic, răspunse Tom. Îți mulțumesc că m-ai avertizat în privința doamnei Bartholomew. La revedere.

O porni încet, de-a lungul holului, gândindu-se. Poate că copacul era o verigă, dar îi era inaccesibil, în altă grădină. Casa cea mare era ea însăși o verigă, dar ea nu-i spunea nimic. O cotise deja spre scări când vocea pendulei din spatele lui îi reaminti că ceasul era și el o verigă în acel lanț.

Se întoarse la ceas și începu să-l cerceteze pe îndelete. Cutia lui era cât se poate de simplă. Cadranul nu avea, în fond, decât douăsprezece numere, dar era decorat cu un model care acum i se păru interesant și ieșit din comun. În arcada semicirculară de deasupra cadranului se afla o creatură care aducea a om, doar că avea niște aripi uriașe, larg deschise. Trupul îi era încins cu ceva alb. Chipul era un cerc de aur, iar picioarele aveau aceeași culoare, înfipte de-o parte și de cealaltă a cadranului. Un picior părea să stea pe-un petic de iarbă, iar celălalt intra direct în apa mării – Tom văzu pești pictați ce înotau în jurul piciorului creaturii și niște alge. Într-o mână, creatura ținea o carte deschisă.

Dacă ar fi putut privi peste umărul său înaripat, ce-ar fi citit oare în acele pagini?

Orice avea să-i spună ceasul, Tom încă nu putea pricepe, așa că își luă mintea de la el și se gândi iar la tisa pe care-o zărise peste gard. „Gardul părea ușor de sărit", își zise el.

De-a lungul zilei, Tom își puse la punct planul. De asemenea, îi scrise lui Peter primul dintr-o importantă serie de rapoarte. Îi povesti, pe cât de bine se pricepu, ce

se petrecuse cu o noapte în urmă și-i mărturisi intențiile sale pentru noaptea care urma. Avea de gând să sară gardul la vecini și să cerceteze tisa, căci precis era unul dintre copacii pe care îi văzuse în grădina lui. Va merge de jur împrejurul ei, se va cocoța în ea, o va studia de sus până jos, în căutarea unui posibil indiciu.

După ce termină de scris, Tom trecu în capul paginii inițialele: C.A., care însemnau citește și arde. De-atunci încolo, toate scrisorile lui către Peter vor purta acea indicație. Doar pe vederea cu turla bisericii din Ely nu apăreau și, ca atare, era singura care nu a fost distrusă.

În acea seară, Tom merse la culcare ca de obicei, dar rămase treaz, de veghe. Unchiul și mătușa păreau să adoarmă atât de greu în seara aceea! De două ori ațipi, se trezi brusc, deschise ușa dormitorului și se uită afară, și de două ori văzu încă o dâră de lumină pe sub ușa de la celălalt dormitor. A treia oară dispăruse și, după ce mai așteptă puțin, ca să fie sigur că s-au culcat, Tom se strecură afară și coborî, la fel ca data trecută, în holul de la parter. În timp ce înainta de-a lungul lui, pendula începu să bată ceea ce trebuia să fie miezul nopții.

„Sper ca luna să fie sus pe cer în seara asta", își zise Tom. „Voi avea nevoie de lumină ca să traversez curtea. Ar fi ciudat să fac gălăgie – să mă-mpiedic de tomberoane, să dau peste mașină sau mai știu eu ce."

Pendula ajunse la a treisprezecea bătaie exact când el întinsese mâna spre ușă, căutând yala. Dar ia-o de unde nu-i. Caută din nou. Nu era nicio yală.

Nu mai înțelegea nimic, dar căută totuși zăvorul. Fusese împins până la capăt – așa era ferecată ușa în noaptea aceea. Acum știa – știa! Cu degetele tremurânde

începu să tragă încetișor în locașul său un zăvor bine uns și deloc ruginit.

Pendula continua să bată. La etaj, Alan Kitson, trezit din somn, se ghemui iritat în așternuturi:

— E miezul nopții. Ce naiba tot bate ceasul ăla?

Soția nu-i răspunse.

— Asta-i bună, să bată întruna ore care nu există! Sper doar c-o ține trează și pe doamna Bartholomew!

Dar, dacă ar fi văzut-o pe doamna Bartholomew, Alan ar fi fost dezamăgit. Stătea liniștită în pat: într-un pahar cu apă de pe noptieră, proteza ei rânjea neplăcut în lumina lunii, dar gura cu buzele supte era arcuită într-un zâmbet relaxat, într-un somn ușor și fără griji. Visa scene din copilăria ei.

Între timp, pendula continua să bată, de parc-ar fi pierdut orice noțiune a timpului, iar Tom, cu inima tresăltând de bucurie, trase zăvorul, apăsă clanța, deschise ușa și ieși în grădina lui, care știa că-l așteaptă.

V

Urmele de paşi din iarba plină de rouă

Există un moment, între noapte şi zi, când peisajele dorm. Doar cei mai matinali dintre noi sunt martorii acestei ore; sau călătorul de noapte care, ridicând storul de la fereastra compartimentului său de tren, priveşte afară la peisajul care goneşte pe lângă el, în care arborii, tufişurile şi plantele dorm imobile, fără suflare, cufundate în somn, aşa cum călătorul se cufundase în haina călduroasă sau în pătură în seara de dinainte.

Această oră de nemişcare cenuşie fu cea în care Tom merse în grădina lui. Era miezul nopţii când coborâse scările şi străbătuse holul, dar, când deschise uşa şi ieşi, orele erau mult mai înaintate. Scăldată în lumina lunii sau înecată în beznă, grădina rămăsese trează toată noaptea, dar acum, după acea lungă veghe, aţipise.

Verdele grădinii era înceţoşat de rouă; de fapt, toate culorile dispăruseră până la prima atingere a soarelui. Aerul era nemişcat, iar copacii stăteau ghemuiţi. O pasăre glăsui şi ceva se mişcă când o stranie adunătură de pene se desprinse din bradul cel falnic din colţul grădinii şi păru, pentru o clipă, să cadă la pământ, apoi se lăsă brusc purtată, cu aripile întinse, de un vânt venit de nicăieri, şi dusă într-un alt copac, şi mai îndepărtat: o bufniţă. Părea ciufulită şi confuză, ca o persoană care n-a dormit toată noaptea.

Tom începu să se plimbe prin grădină, în vârful picioarelor. O apucă mai întâi pe aleile exterioare, acoperite cu pietriș și mărginite de mici garduri de cimișir, vrând să vadă până unde se-ntinde grădina. Apoi o tăie nerăbdător pe o potecă laterală. Aceasta își croia drum prin bezna creată de tisele aflate de-o parte a ei și tufele de alun de pe cealaltă parte: în față se contura un triunghi gri-verzui de lumină, unde poteca probabil că dădea din nou într-un spațiu deschis. Pământul de sub picioarele lui era moale datorită humusului format din frunzele moarte de anul trecut. Strecurându-se ca o fantomă, Tom observă printre tisele din dreapta scăpărări de o culoare mai deschisă decât cea a copacilor: închis – deschis – închis – deschis – închis... Brusc, își dădu seama că acea culoare mai deschisă pe care o tot zărea era chiar spatele casei și că trecea prin dreptul rândului de tise de partea cealaltă a pajiștii.

Aleea îl scoase lângă răzoarele de sparanghel ale grădinii de legume – cel puțin așa descoperi el mai apoi. Dincolo de movilele lunguiețe, ca niște morminte, se deslușea un oval întunecat – un iaz. La un capăt al iazului, dominându-l, se afla o casă de vară octogonală, cu o arcadă la bază și cu trepte de piatră care duceau până la ușă. Aceasta, ca și restul grădinii, dormea de-a-n picioarelea.

Din spatele iazului și al casei de vară pornea o altă cărare ce șerpuia molcom. De cealaltă parte a acestei cărări erau o bucată de teren năpădită de bălării și-apoi un gard viu.

Dintre cele patru laturi ale grădinii, Tom observase deja că trei erau mărginite de ziduri: una, chiar de spatele casei, cea de-a doua, spre sud, de un zid extrem de

înalt, făcut din blocuri de piatră și cărămidă, iar cea de-a treia, de un zid mai scund, care ar fi putut fi escaladat. Însă un gard viu e aproape întotdeauna mai ușor de trecut decât orice zid, iar Tom, care nici nu pătrunsese bine în grădina lui, era curios să vadă ce se află în afara ei. Cu ochii săi ageri, căută o spărtură în tufișuri: ca să se strecoare de partea cealaltă n-avea nevoie decât de o gaură mică. Și iată că găsi, în sfârșit, o spărtură îngustă, dar, spre surprinderea lui, nu dădea spre partea cealaltă a gardului, ci direct în interiorul lui. De la această intrare, un pasaj de aproximativ un metru înălțime și treizeci de centimetri lățime fusese scobit chiar în inima gardului. Tom se strecură în el de-a bușilea.

Tunelul se termină în dreptul unei spărturi mai mari, care dădea, de această dată, de partea cealaltă a gardului viu. Odată ajuns aici, Tom se trezi privind către o pajiște. Pe pajiște erau niște vaci: unele încă dormeau, una tocmai se ridica, întâi pe picioarele din spate, iar alta își îndeplinea deja îndatorirea zilnică de a mânca. Aceasta din urmă se opri din rumegat ca să se uite la Tom, de parc-ar fi crezut că încă visează. De-o parte și de cealaltă a botului i se iteau câteva fire de iarbă și un lung fir de salivă, care-i atârna de buză, se clătina ușor în briza dimineții.

Din colțul îndepărtat al pajiștii un gât lung și cenușiu de gâscă se ridică dintre ierburi, și Tom văzu cum capul păsării se întoarce pentru ca ochiul să poată fixa spărtura din gard și mișcarea care se stârnise acolo. De altfel, deși Tom n-o știa, străjerul era un gânsac. O clipă mai târziu, gâturile albe ale nevestelor sale se înălțară de jur împrejurul său, privind și ele. Apoi gânsacul își ridică gâtul, își umflă pieptul, își desfăcu aripile într-o

superbă curbă dublă – cu penele răsfirate cât mai larg – și începu să bată din ele. Mai întâi o gâscă, apoi încă una îl imitară, dând bineţe dimineţii celei noi.

Tom își dădu brusc seama, tulburat, de trecerea timpului și se strecură înapoi pe unde venise – înapoi în grădină. Începu să se familiarizeze cu ea – cu potecile, aleile și arcadele ei, cu tufișurile și copacii ei. Îi remarcă câteva dintre principalele repere. Într-un colţ al peluzei, un brad se înălţa mult peste ceilalţi copaci din grădină. Era înfășurat în iederă, iar crengile i se iţeau asemenea braţelor unui copil care ieșeau dintr-un șal. Pe înaltul zid sudic se afla un ceas solar acoperit pe jumătate de o viţă sălbatică. Deasupra lui trona un soare cu raze de piatră, iar dedesubt, bărbia îi era îngropată într-o masă de nori pufoși, tot de piatră – aducând, își zise Tom, cu bărbia tatălui său acoperită cu spumă de ras. De-o parte a cadranului, sub o arcadă de caprifoi, se afla o ușă: Tom ar fi vrut să vadă unde duce, dar cadranul solar, chiar dacă neluminat încă de soare, îi amintise din nou de trecerea timpului. Așa că se grăbi.

Odată ajuns la seră, nu făcu decât să se uite pe fereastră la plantele dinăuntru și la rezervorul cu apă, în care se zări o scânteiere trecătoare – poate un peștișor auriu trezit din somn. Îi luă mai puţin de-un minut să înconjoare spalierele pe care creșteau castraveţii lângă seră. Trecu în grabă pe lângă coteţ, unde porumbeii voltaţi începuseră deja să ciugulească semințele împrăștiate pe podeaua de cărămidă.

Traversă în zigzag grădina de legume, iar dincolo de straturile de sparanghel văzu pomi fructiferi, straturi de căpșuni, araci de fasole și o îngrăditură de sârmă împotriva găinilor în care araci de zmeură și tufișuri de agrișe și coacăze creșteau la adăpost de atacurile

păsărilor. Pe lângă agrișe creștea un rând de rubarbă. Fiecare mănunchi de rubarbă era acoperit cu o bucată de țeavă veche de scurgere, peste care era fixată o pânză de sac. Într-un capăt al țevii era înfipt ceva alb – o bucățică de hârtie. Era împăturită și cu destinatarul, dacă destinatar se putea numi, scris de o mână de copil: „Lui Oberon, împăratul zânelor". Cum Tom nu voia să aibă de-a face cu nimic legat de zâne și alte lucruri asemănătoare, se îndepărtă iute de stratul de rubarbă.

Ieși din nou pe peluză, unde regăsi straturile de flori – răzoarele semicirculare cu zambile, din colțuri, printre care o albină matinală lucra deja. Zambilele îi aduseră aminte de mătușa Gwen – de data asta însă fără niciun resentiment. Ea n-avea habar de nimic – sărăcuța! – și, în fond, nici nu putea fi învinovățită de nimic.

La marginea pajiștii, Tom se opri brusc. Pe verdele-cenușiu al ierbii pline de rouă erau două petice de un verde mai închis: urme de pași. Cineva venise pe pajiște și stătuse acolo, apoi se întorsese și plecase. Cu câtă vreme în urmă, oare? Mai mult ca sigur că după ce intrase Tom în grădină. „Sunt convins că nu erau aici când am ieșit. Sunt sigur."

Cât de mult rămăsese acolo oricine-o fi fost și de ce? El sau ea stătuse cu fața către rândul de tise din partea cealaltă a pajiștii, un gând care-l neliniști pe Tom. Când trecuse prin spatele copacilor și întrezărise peretele casei printre ei, să fi stat cineva pe peluză urmărindu-l?

Tom își îndreptă privirea spre casă, cercetând fiecare fereastră în parte. Să se fi tras cineva repede înăuntru, de la una dintre ferestrele de la etaj? Nu, nu: acum nu făcea altceva decât să-și închipuie lucruri.

Era cu nervii încordați la maximum și chiar tresări când auzi un zgomot din celălalt capăt al grădinii. Era

sunetul unei uși care se deschide. Se ascunse imediat și-și croi apoi drum spre locul din care venise sunetul. Cineva ieșise pe cărarea cu cadranul solar – un om cu o roabă.

Lui Tom îi luă câteva clipe să-și dea seama că acesta trebuie să fi fost un grădinar și că nu făcea nimic altceva decât să-și înceapă ziua de lucru. Omul fluiera, Tom deveni conștient că, de ceva vreme, grădina începuse să se umple de sunete – sunetul păsărilor, al frunzelor mișcate de vântul dimineții și toate notele mărunte ale respirației și vieții arborilor, tufișurilor, plantelor și insectelor. Razele soarelui scăldau întreaga grădină, încălzind-o, trezind-o la viață și absorbind roua în care era îmbibată. Limba de fier a ceasului solar aruncă, în sfârșit, o primă umbră, arătând ora. Ziua începea, iar Tom se temea să nu fie prins într-un timp care nu era al lui. Traversă din nou peluza, de astă dată cu intenția de a se întoarce înapoi în casă, în pat – asta dacă patul și camera lui mai erau, într-adevăr, acolo. Din câte vedea, holul era plin cu toate obiectele pe care le zărise acolo cu o noapte înainte: în razele dimineții acestea se distingeau perfect și păreau înspăimântător de reale.

Teama îl făcu să iuțească pașii, dar, chiar și-așa, tot se opri în prag și se-ntoarse să se mai uite o dată la urmele din iarbă: se vedeau în continuare cât se poate de clar, deși căldura soarelui care răsărea începea să le estompeze conturul. (Nu i se păru ciudat că propriii pași, care traversaseră peluza de nenumărate ori, nu lăsaseră astfel de urme.)

Intră, închise ușa în urma lui și trase zăvorul. Se ferecase într-o beznă absolută, dar încă auzea ticăitul pendulei, care-l ajută să se orienteze. Pipăi peretele în căutarea

unei polițe după care să se ghideze, dar, în mod inexplicabil, nu găsi niciuna. Când dibui în locul în care ar fi trebuit să se afle barometrul, dădu peste un perete gol. Brusc, își dădu seama că se află într-un spațiu complet pustiu: mobila dispăruse. Singurul obiect rămas era pendula, dar aceasta era mereu acolo. Fusese în holul plin de mobilă, covoare și tablouri, iar acum era tot acolo, în holul pustiu din timpul zilei.

Dacă holul era ca de obicei, atunci totul era ca de obicei. Tom se întorsese în siguranță în propriul timp, iar patul lui îl aștepta la etaj. Și totuși, acum se lăsă pradă unei noi temeri, mai puțin intense, dar care-l făcea să se simtă vinovat. Ticăitul pendulei fu cel care i-o readuse în minte. Pe cadranul ceasului nu era marcată nicio a treisprezecea oră – deci nu avea această scuză pentru a se afla afară din pat. Și, oricum, greșise profund când își spusese că această mică expediție nu-i va lua mai mult de câteva minute. Nici nu îndrăznea să se întrebe cât timp petrecuse în grădină: ajunsese acolo înaintea răsăritului și se întorsese când soarele era deja sus pe cer.

Urcă din nou la etaj și se duse glonț în bucătărie, ca să verifice ceasul de-acolo. Era un ceas mic și urât, dar funcționase întotdeauna la secundă.

Găsi chibriturile și aprinse unul, având grijă să atenueze atât sunetul scăpărării, cât și flacăra – i se păruse mai înțelept să nu aprindă lumina, ca nu cumva să-i trezească pe unchiul și pe mătușa lui. Ținu chibritul aprins în dreptul ceasului: limbile lui arătau doar câteva minute după miezul nopții.

Doar câteva minute după miezul nopții!

Atât de mult se zgâi la ceas, încât chibritul arse până la degete și fu nevoit să-i dea drumul. Era uluit. Dar

acum un lucru era clar: nu-și încălcase promisiunea făcută unchiului.

Se întoarse în pat în vârful picioarelor. Făcuse bine că se străduise să se miște cât mai în liniște, pentru că unchiul lui încă nu adormise de tot. Alan Kitson de-abia terminase o conversație unilaterală, începută cu câteva minute înainte.

— Dacă pendula aia bate și ora unu la fel cum a bătut ora douăsprezece – adică iar, și iar, și iar –, mă duc sus, îi bat la ușă până o scol și mă plâng doamnei Bartholomew. Să nu cumva să creadă că *mi-e frică* de ea.

VI

Printr-o ușă

Tom se strecura acum în fiecare noapte în grădină. La început se temuse că s-ar putea să nu mai fie acolo. Odată, cu mâna deja pe clanță, se întoarse în casă, cuprins de durere doar la gândul absenței acesteia. Atunci nu îndrăznise să privească afară, dar mai târziu în aceeași noapte se forțase să coboare din nou și să deschidă ușa: grădina era acolo. Nu-l abandonase.

Văzu grădina în multe momente ale zilei și în diferite anotimpuri – anotimpul său preferat era vara, când vremea era perfectă. Chiar la începutul verii, zambilele încă creșteau în răzoarele semicirculare, iar cele rotunde erau pline de micșunele. Apoi zambilele își plecau capul și mureau, micșunelele erau scoase și în locul lor înfloreau micsandre și ochiul-boului. Lângă seră era un tufiș de cimișir tuns, în a cărui latură fusese decupată o cavitate care semăna cu o mare gură căscată și care era plină de ghivece de mușcate înflorite. De-a lungul aleii cu cadranul solar creșteau maci de un roșu aprins și trandafiri, iar vara, la asfințit, primulele de seară scânteiau ca niște mici discuri lunare. La sfârșitul verii, perele de lângă zid erau împachetate în pungi de muselină ca să se coacă în siguranță.

Și totuși, Tom nu era grădinar. Pentru el, cum probabil că ar fi fost și pentru Peter, principala atracție o

constituia cățăratul în copaci. Întotdeauna își amintea de primul copac din grădină în care se urcase – una dintre tisele din jurul peluzei. Nu se mai cocoțase în vreo tisă până atunci și tindea să creadă că tisele sunt cele mai bune pentru așa ceva.

Primele crengi creșteau suficient de jos, iar trunchiul avea o mulțime de noduri și de scobituri. Cu degetele de la piciorul stâng într-una dintre acestea din urmă, Tom își încleștă mâinile pe creanga de deasupra. Apoi împinse, se săltă cu picioarele și se trase cu putere în mâini: acum picioarele îi atârnau libere, creanga îi ajungea în dreptul pieptului, apoi la mijloc. Se trase și mai sus, răsucindu-se cu măiestrie: acum stătea pe ramură, la înălțimea unui stat de om.

Restul urcușului fu ușor, dar interesant: uneori își croia drum printre ramurile cele mai ample, de la margini, alteori chiar pe lângă trunchi. Lui Tom îi plăcea uscăciunea scoarței de pe trunchi. Pe alocuri, aceasta se cojise, dând la iveală pete de un trandafiriu închis, de parcă sub maroniul său ar fi avut carne și piele.

Și urcă, și tot urcă, răzbind, într-un final, din interiorul întunecos într-o întindere de albastru și auriu incandescent. Soarele era un glob de aur pe un cer albastru. De jur împrejurul său, cât cuprindea cu ochii, se vedea o mare de verdeață. Era la același nivel cu celelalte tise de pe pajiște, aproape la înălțimea vârfului zidului sudic.

Tom era la același nivel și cu geamurile de la etajul casei, care se afla în partea opusă a pajiștii. Atenția îi fu atrasă de o mișcare într-una dintre camere: era, după cum văzu, aceeași slujnică pe care o zărise odinioară în hol. Ștergea praful într-unul dintre dormitoare, iar acum ieși la fereastră ca să-și scuture cârpa. În timp

ce făcea asta, aruncă o privire indiferentă în direcția tiselor, moment în care Tom încercă să-i atragă atenția făcându-i cu mâna, dar era de parcă i-ar fi făcut cu mâna celui legat la ochi la jocul de-a baba oarba.

Slujnica reveni la dereticatul ei, dispărând în cameră, dar lăsă geamul deschis, așa că Tom vedea mai multe. Mai era cineva în cameră în afară de slujnică – cineva care stătea sprijinit de peretele din spate, cu fața la fereastră. Era limpede că slujnica vorbea, din când în când, cu persoana din cameră în timp ce-și vedea de treabă, pentru că Tom auzea ecoul slab al conversației. Nu distingea deloc cealaltă figură, dar își dădea seama că stă nemișcată și zărea conturul alburiu al unui chip întors în permanență în direcția lui. Acea privire fixă îl făcu să se rușineze. Treptat își lăsă capul din ce în ce mai jos, iar apoi și-l trase brusc în frunziș.

Mai târziu, Tom văzu și mai mulți oameni, de data aceea, în grădină. Îi urmări precaut, dar, în același timp – amintindu-și că slujnica nu-l văzuse –, cu o oarecare încredere.

Era destul de sigur că grădina era folosită mai des decât își dădea seama. Avea adeseori senzația că oamenii de-abia plecaseră – dar și sentimentul mai neliniștitor, de care încercase să scape de nenumărate ori, cu argumente, că era cineva care *nu* plecase: cineva care rămăsese acolo și-l urmărea, neștiut, de la distanță. Era o mare ușurare să vadă oameni, chiar dacă îl ignorau: slujnica, grădinarul și o femeie cu trăsături aspre, îmbrăcată într-o rochie lungă și foșnitoare de mătase mov, cu care Tom dădu nas în nas la un colț. Aceasta nici nu-l băgă în seamă.

Vizibilitate... invizibilitate... Dacă era invizibil pentru oamenii din grădină, nu se întâmpla la fel pentru unele

dintre animalele de-acolo. În ce măsură îl vedeau nu putea spune, dar păsările își roteau capul în funcție de mișcările lui și-și luau zborul când se apropia.

Și, până la urmă, corpul lui avea sau nu greutate în această grădină? Inițial își zise că nu. Când se cățărase în tisă, fusese surprins să constate că nicio ramură nu se clătina sub piciorul lui și nicio crenguță nu se rupse. Mai apoi – iar asta a fost o mare dezamăgire pentru el – descoperi că nu putea deschide nicio ușă din grădină folosindu-se de mâini. Nu putea deschide ușa serei și nici pe cea a micii încăperi unde se făcea focul din spatele ei sau pe cea din peretele sudic, de lângă cadranul solar.

Ușile închise îi limitau curiozitatea, până când descoperi o cale de ieșire cât se poate de simplă: avea să intre pe ușile care îl interesau urmându-l pe grădinar. Acesta mergea constant la seră, în încăperea unde se făcea focul și folosea poarta din zidul sudic.

Tom se concentră să pătrundă prin poarta din zidul sudic. Pe-acolo părea să fie cel mai ușor să intre pentru că grădinarul trecea adesea prin ea, cu uneltele lui. Probabil că pe undeva pe dincolo trebuia să fie un șopron.

De regulă, grădinarul trecea atât de repede și închidea ușa atât de iute, încât nimeni n-ar fi avut timp să se strecoare după el. Și totuși, când împingea roaba, își zise Tom, se mișca mai încet. Așa că așteptă răbdător să se ivească ocazia. Și chiar și-atunci omul reuși să-ntindă o mână lungă peste roabă, trecu repede de partea cealaltă, prinse ușa cu vârful cizmei și i-o trânti lui Tom drept în nas.

Tom se uită urât la ușa care, încă o dată, se dovedea a fi o barieră în calea lui. Din nou, fără speranță, puse mâna pe clanță și apăsă. Ca de obicei, n-o putu clinti,

degetele lui păreau complet lipsite de substanță. Apoi, furios la culme, apăsă cu toată forța: încruntă sprâncenele și-și concentră întreaga voință asupra clanței până când simți că ceva trebuia să se întâmple. Și chiar se întâmplă: degetele începură să-i pătrundă prin clanță, de parcă aceasta, și nu degetele lui, era acum lipsită de substanță. Degetele îi trecură prin fierul mânerului până ce mâna îi căzu înapoi, pe lângă corp.

Tom se holbă la mâna lui dreaptă vrednică de toată pomenirea. O pipăi cu cealaltă mână, ca să vadă dacă era ruptă sau dacă avea vânătăi: dar era teafără, exact ca înainte. Cercetă din nou clanța: arăta la fel de reală ca orice altă clanță.

Apoi se gândi că, dacă încerca cu-adevărat, ușa s-ar putea dovedi la fel de puțin solidă cum era clanța.

Se sprijini de ușă și împinse cu umărul, șoldul și călcâiul. La început nimic nu cedă, nici el, nici ușa. Dar continuă să apese cu și mai multă forță și hotărâre, și, treptat, începu să aibă o senzație stranie, de parcă toată partea dreaptă îi amorțise – dar nu, nu era asta.

— Trec prin ea! icni el cuprins brusc de panică, dar și de încântare.

De cealaltă parte a zidului, grădinarul își golise roaba de buruieni și ședea pe unul din mânerele ei, în fața unui șopron, mâncându-și prânzul. Dacă l-ar fi putut vedea pe Tom, ar fi avut parte de o priveliște cât se poate de stranie: o parte dintr-un băiat, de la umăr până la picior, ițindu-se dintr-o ușă solidă, de lemn. La început, corpul îi trecu de partea cealaltă uniform, de sus până jos; apoi, trunchiul păru să stea pe loc, în timp ce partea de jos trecu cu totul, începând cu picioarele. Apoi pătrunse un braț și după aceea celălalt. La urmă, trecuse cu totul, cu excepția capului.

Pentru moment însă adevărul era că lui Tom îi cam pierise curajul. Trecerea prin ușă a unei părți atât de mari din propriul corp nu fusese lipsită de eforturi extraordinare și nici de unele senzații stranii, chiar dacă imposibil de descris. „Doar mă odihnesc o clipă", își zicea capul lui Tom, aflat pe partea cu grădina, deși era conștient că nu făcea decât să amâne pentru că-i era frică. Stomacul lui, bunăoară, se simțise extrem de neplăcut când trecuse prin ușă. Oare capul lui ce va simți – dar ochii sau urechile?

Pe de altă parte – și această nouă idee se dovedi a fi chiar mai rea decât cea dintâi – dacă, asemenea unei locomotive cu aburi care pierde presiune, și-a pierdut și el, prin această întârziere, întreaga voință și forță corporală? Atunci nu va mai reuși să se miște nici înainte, nici înapoi. Ar rămâne prins cu gâtul în ușă, poate chiar pe vecie. Și dacă ar veni cineva pe partea cealaltă a zidului, cineva care, printr-un ghinion absolut, *ar putea* să-l și vadă – dacă ar fi o întreagă ceată de oameni: ar vedea un piept complet lipsit de apărare înțepenit în ușă – o invitație ca să râdă de el și să-l atace.

Cu un efort spasmodic, cu ochii închiși și cu buzele strânse, Tom își trase capul prin ușă și rămase amețit, confuz, dar întreg, de partea cealaltă a ei.

Când i se mai limpezi privirea, văzu că stătea chiar în fața șopronului și a grădinarului. Tom nu se mai aflase niciodată față în față cu grădinarul: acesta era un tânăr bine făcut, cu un chip înroșit de vânt și cu ochii de culoarea cerului – care acum se uitau fix prin Tom, undeva, în depărtare. Tocmai băga în gură ultima îmbucătură dintr-un sandvici gros, cu șuncă. Îl termină, închise ochii și zise cu voce tare: „Mulțumescu-ți, Ție,

Doamne, pentru toate cele bune pe care mi le dai și păzește-mă de Diavol și de toate răutățile lui."

Vorbea cu un accent rural, lungind vocalele și scurtând consoanele, așa că Tom trebui să-l asculte cu atenție ca să-l înțeleagă.

Grădinarul deschise din nou ochii și, ducând mâna la spate, scoase un alt sandvici. Oarecum surprins, Tom se întrebă dacă spunea câte o rugăciune după fiecare sandvici. Poate că nu știa niciodată câte avea să mănânce.

Grădinarul continuă să mănânce, iar Tom se întoarse să se uite-n jur. Se afla într-o livadă în care erau ținute și găinile, în care se întindeau rufele la uscat și se aprindea focul de tabără. Dincolo de livadă se vedeau pâlcuri de copaci și luminișuri, din care se iteau acoperișurile a ceea ce cu siguranță era un sat.

Cât cercetă împrejurimile, Tom nu-l scăpă din ochi pe grădinar. Când acesta termină de mâncat, apucă mânerele roabei, ca să se întoarcă la lucru în grădină. Într-o clipită, Tom fu lângă el. Nu-i plăcuse deloc experiența de a trece printr-o ușă închisă și n-avea de gând să o repete. De data aceea însă avea la îndemână o soluție extrem de simplă: sări sprinten în roaba goală și se lăsă dus, confortabil, înapoi în grădină.

Avea să treacă multă vreme până când Tom își va mai croi drum, cu forța, printr-o ușă. Oricum, văzuse livada, iar asta-i ajungea pentru moment; alte uși mai puteau să aștepte. Între timp, escaladă zidul cel scund din fundul grădinii și exploră pădurea de dincolo de el. Pe cea de-a treia latură a grădinii se strecură din nou prin gardul viu și traversă pajiștea. Singura surpriză se dovedi hotarul pe care-l descoperi acolo: un râu puțin adânc, cu ape domoale și limpezi și cu malurile înverzite de trestii și alte plante acvatice.

Prin urmare, grădina și împrejurimile sale nu erau, în sine, în afara ordinii normale a lucrurilor, iar Tom nu era nici el alarmat de propriile abilități nenaturale. Și totuși mintea lui revenea iar și iar, neliniștită, la unele dintre lucrurile văzute: faptul că vremea era tot timpul frumoasă, schimbarea rapidă a anotimpurilor și a momentelor zilei, senzația constantă că e urmărit.

Într-o noapte însă toată această neliniște se agravă. Coborâse din patul lui de la etaj și se furișase în hol pe la miezul nopții, ca de obicei. Deschisese ușa grădinii și descoperise, pentru prima dată de când o vizita, că era noapte și acolo. Luna era sus pe cer, dar prin fața ei norii goneau încontinuu. Deși la înălțime totul era în permanentă mișcare, jos, pe pământ, nu se mișca nimic: grădina era prinsă într-o încremenire totală și era mai sufocant decât la amiază. Simțind căldura, Tom își desfăcu nasturii de la cămașa de pijama, lăsând-o să fluture pe lângă el în timp ce mergea.

În aer se simțea un miros de furtună. Înainte ca Tom să ajungă în fundul grădinii, luna dispăruse de tot în spatele norilor. În locul ei, o altă lumină păru să despice brusc bolta de sus în jos și, după alte câteva secunde, se auzi tunetul.

Tom o porni înapoi spre casă. Când ajunse pe verandă, vântul sufla ca turbat, iar o ploaie deasă făcuse temperatura să scadă mult. Toate stihiile văzduhului păreau să se fi dezlănțuit în grădină și, la lumina fulgerelor din ce în ce mai dese, Tom vedea cum frunzișul copacilor era zburătăcit dintr-o parte într-alta de vânt, iar, în colțul peluzei, mărețul brad conic se clătina înainte și-napoi, cu crengile îmbrăcate în iederă zbătându-se sălbatic în urgie, asemenea brațelor unui bebeluș înfășat.

Lui Tom i se părea că, la fiecare rafală de vânt, bradul se apleacă din ce în ce mai tare. „Nu poate să-l smulgă", își zise el, „copacii puternici nu sunt smulși cu una, cu două."

De parcă ar fi răspuns gândului său, în timp ce vântul continua să mătură totul în cale, se auzi cel mai puternic tunet, însoțit de un fulger care nu veni nici de sus, nici dintr-o parte, ci păru să se prăvălească direct asupra copacului. Sclipirea fu atât de orbitoare, încât ochii lui Tom se-nchiseră, însă doar pentru o fracțiune de secundă. Când îi deschise la loc, văzu copacul ca o vâlvătaie prăbușindu-se. În lunga clipă în care se prăbuși, vântul părea să fi tăcut brusc și, în acea tăcere, Tom auzi ceva – un țipăt de om – un „O!" ce exprima aceeași groază pe care-o simțea și el. Venise de deasupra lui – de la una dintre ferestrele de la etaj.

Apoi bradul căzu, întinzându-se – deși Tom nu va afla decât mult mai târziu – de-a lungul micilor morminte ale răsadurilor de sparanghel din grădina de legume. Căzu în beznă, în timp ce vântul și ploaia începură iar să sufle și să toarne.

Tom era tulburat de cele văzute și auzite. Se întoarse în casă și închise ușa grădinii. Înăuntru, pendula bătea pașnic, holul era nemișcat. Se întrebă dacă nu cumva își închipuise ce văzuse, așa că deschise din nou ușa și privi afară. Furtuna de vară era încă în toi. Fulgerele nu se mai vedeau decât în depărtare, dar luminau golul urât rămas între copacii de pe peluză, acolo unde se aflase bradul.

Prăbușirea copacului fusese și-așa destul de groaznică, dar țipătul de deasupra îl tulburase mai tare. Și totuși cel mai mare șoc veni de-abia în noaptea următoare.

Deschise ușa grădinii, ca de obicei, și cercetă locul cu privirea. La început, nu pricepu ce era ciudat la ea, apoi își dădu seama că însuși faptul că nimic nu e ieșit din comun e o ciudățenie. Între copacii de pe peluză nu se căsca niciun gol: bradul înfășurat în iederă încă îi domina pe toți.

VII

Raport către Peter

— Numai dacă dai ceasul înapoi, răspunse într-o doară unchiul Alan la ultima întrebare a lui Tom.

Acesta mâzgălea ceva cu stiloul în colțul scrisorii către Peter: un cadran de ceas pe care îl închise apoi în vârful unei cutii înalte, rectangulare – adică o pendulă. Îi luă câteva minute ca să termine desenul, apoi i se-adresă din nou unchiului:

— Ce ceas?

— Ce-ai spus, Tom?

— Ai zis că un copac nu poate să cadă la pământ după care să stea din nou în picioare, la locul lui, decât dacă dai ceasul înapoi. Despre ce ceas e vorba?

— Aa, niciunul, răspunse unchiul în timp ce Tom continua să schițeze conturul pendulei. E doar o zicală, Tom – „a da ceasul înapoi" Înseamnă să recapeți Trecutul, și nimeni nu poate face asta. Timpul nu funcționează așa.

Unchiul se reîntoarse la cartea lui, iar Tom începu să mâzgălească ceva în altă parte a foii. După un timp, constată că desenase conturul unei creaturi care semăna cu un înger, cu aripi la umeri și cu picioarele depărtate. Desenase făptura fără să-și dea seama, iar acum era uimit de propria creație. Pe moment nu-și dădea seama de unde i se năzărise acea formă. Apoi

își aminti că o văzuse pe cutia pendulei și se-apucă s-o deseneze și pe aia.

Brusc întrebă:

— Ce *este* timpul, unchiule?

Unchiul Alan lăsă cu totul cartea jos, iar mătușa puse deoparte, agitată, hainele pe care le cârpea.

— Tom, n-ar trebui să-i pui mereu unchiului tău întrebări atât de ciudate. E obosit după o zi întreagă de muncă.

— Nu, nu, Gwen. Întrebările unui copil trebuie întotdeauna să primească un răspuns. Însă ce aș avea de obiectat față de întrebările lui Tom e lipsa lor de legătură cu realitatea și uneori neseriozitatea lor. Uită-te și tu la ce-a întrebat mai întâi: dacă ar fi posibil să treci printr-o ușă – ba chiar s-a interesat *cum* ai putea face asta!

— Aș! exclamă ușurată mătușa lui Tom, căci nu fusese atentă la conversația de până atunci. Păi asta pare o idee de bun-simț – atât de normală, încât pare aproape prostuță!

Alan Kitson ridică sprâncenele mirat, ceea ce o făcu pe nevasta lui să continue în grabă:

— Știi ce vreau să spun – să treci printr-o ușă e o activitate de zi cu zi.

— Nu și atunci când ușa e închisă... Apoi Tom s-a interesat de invizibilitatea – *invizibilitatea* – unei persoane ca el.

— Uneori, în basme... începu mătușa Gwen.

Tom scutură indignat din cap.

— Și, în ultimul rând, continuă unchiul său, avem această întrebare despre copaci care se prăbușesc într-o zi, iar a doua zi, împotriva tuturor legilor cunoscute ale Naturii, sunt din nou în picioare...

— A fost un vis, îl întrerupse mătușa Gwen, doar un vis ciudat, nu-i așa, Tom?

— Nu, n-a fost! strigă Tom cu patimă. A fost adevărat!

— Chiar așa! zise unchiul Alan, savurând fiecare secundă a discuției. Carevasăzică, acest copac chiar a existat – acest incident ieșit din comun s-a întâmplat cu adevărat! Spune-ne unde, Tom, unde anume? Unde și când, Tom?

Tom rămase tăcut. Străpungea cu vârful stiloului petele de cerneală pe care le făcuse pe-o latură a scrisorii.

— Haide, Tom!

— Era copacul zânelor! spuse mătușa Gwen, revenind c-o voioșie exasperată la sugestia ei inițială. Spiridușii pădurii l-au tăiat, nu-i așa, Tom?

Unchiul Alan zâmbi și luă din nou cartea în mână.

— Până la urmă tind să cred că ai dreptate, Gwen.

— A căzut în timpul unei furtuni, zise Tom c-o voce sugrumată. A fost lovit de un trăsnet, completă el.

Îl privi pe unchiul său de parcă l-ar fi vrut răpus în același fel. Mătușa Gwen surprinse această privire și, văzând că soțul deschide gura să spună ceva, se grăbi să intervină. De data aceea, avu câștig de cauză:

— Iar acum Tom nu trebuie să mai vorbească și nici să fie întrerupt până ce nu-și termină scrisoarea pentru Peter!

Așa că Tom se-ntoarse la scrisoare, înghesuind cuvintele între mâzgăliturile și împunsăturile făcute cu vârful stiloului.

„...Tot ce ți-am spus e adevărat", scrise el, „despre ușă și despre faptul că sunt invizibil și despre brad. Totul e foarte ciudat, dar nu mă *deranjează* atât de tare.

Poate doar faptul că sunt invizibil pentru toată lumea. De pildă, în grădină au apărut trei băieți. Îi cheamă Hubert, James și Edgar. Edgar e cam de vârsta mea, dar cred că James mi-ar plăcea mai mult. E și o fată care se ține după ei. E foarte mică și-o cheamă Hatty, sau ceva de genul ăsta..."

Fără să-și ia ochii din carte, unchiul Alan zise:

— E inutil să-i scrii atât de mult cuiva care e în convalescență după pojar. După o astfel de boală, pacientul trebuie să fie deosebit de atent să nu-și solicite prea tare ochii.

— Dacă scrisoarea lui Tom e prea lungă pentru Peter, cu siguranță că mama lui o să i-o citească cu voce tare, interveni mătușa Gwen.

Alarmat, Tom scrise „PERSONAL" în capul pagini, cu niște litere de tipar foarte mari, o împături de multe ori și scrise „Peter – PERSONAL" pe ambele părți. Din păcate, fu nevoit s-o despăturească, căci, în panica lui, uitase s-o semneze. Apoi o puse într-un plic, scrise adresa și mai adăugă și un „CONFIDENȚIAL" în colțul din stânga sus.

Descoperi că ochii unchiului său îl urmăreau ironic pe deasupra cărții și se simți sfidător. Linse marginea plicului și-o apăsă ca să se închidă bine. Apoi desenă semnătura lui în formă de motan pe partea proaspăt lipită. Ca un sigiliu, aceasta îl proteja ca să nu umble nimeni la el. Sub motan, Tom scrise: C.A.

Unchiul Alan își scoase portofelul din buzunar:

— Uite-aici un timbru pentru prețioasa ta scrisoare.

Tom îi mulțumi bățos.

Odată scrisoarea terminată, Tom nu mai avu nimic de făcut. Se liniști, pregătindu-se să aștepte răbdător

ora de culcare. N-avea niciun rost să se ducă în pat mai devreme: oricum nu putea merge în grădină decât după ce unchiul și mătușa lui adormeau.

Cum se întâmpla mai mereu în ultima vreme, mintea îi fugi la grădină. Se gândi cât de periculos de aproape fusese de a o trăda. Din fericire, unchiul și mătușa doar râseseră de el; dacă ar fi fost mai grijulii și mai înțelegători, poate că s-ar fi simțit obligat să le spună mai multe. I-ar fi putut afla secretul. Ar fi insistat să îl însoțească următoarea dată când ar fi vizitat grădina.

Ideea îi dădea fiori.

— Te simți bine, Tom? se interesă mătușa lui.

— Da, mulțumesc, mătușă.

Cu toate astea, aduse termometrul și îl obligă să și-l pună în gură.

— Ai tremurat de parcă te-ar fi luat cu frisoane.

Tom dădu din cap că nu.

— Sper, spre binele tău, Tom, să nu fie un început de pojar. Ar însemna ca, în loc de zece zile, să mai stai încă vreo câteva săptămâni departe de casă, spuse ea, scoțând termometrul și ținându-l în lumină.

— Doar zece zile? repetă Tom.

— Știu că vrei să te întorci acasă, zise mătușa Gwen cu tristețe.

I-ar fi plăcut ca el să mai stea. Unchiul Alan nu zicea nimic.

Doar zece zile! Doar zece zile în care mai putea merge în grădină!

— Cred că am temperatură și probabil că e pojar, zise Tom.

Chiar și cu pojar, cu siguranță că ar fi putut să coboare în fiecare seară să viziteze grădina, în cele câteva săptămâni suplimentare în care boala își urma cursul.

— Niciodată nu găsesc linia de mercur la început, spusese mătușa Gwen.

Tot învârti termometrul pe toate părțile până când, în cele din urmă, îl ținu nemișcat.

— Nu, Tom, nu ai temperatură, deci nu ai nici pojar. Ești ușurat, nu-i așa? În curând o să te întorci acasă.

— Dar...

— Da, Tom?

Nici nu îndrăznea s-o spună: că dintr-odată nu-și mai dorea să se întoarcă acasă. Că tot ce voia era să rămână acolo – acolo, unde putea vizita grădina. Casa lui părea acum pierdută undeva, în ceață, la mare, mare, depărtare. Chiar și Peter era un băiat străin, cu care nu putea decât să corespondeze prin scrisori, nu să se joace. Băieții apropiați lui acum se numeau Hubert, James și Edgar – dar în special James. Era și o fată – dar ea nu era decât o fată. Cum o chema oare? Hatty...

VIII

Verişorii

Hubert era cel mai mare dintre cei trei băieţi pe care Tom îi văzuse în grădină. Şi, într-adevăr, în scrisoarea către Peter, poate că Tom n-ar fi trebuit să-l numească deloc băiat: era, mai degrabă, un tânăr. Deasupra buzei de sus îi creşteau deja nişte tuleie rare, pe care le atingea uneori cu nerăbdare şi admiraţie. Avea deja statura unui bărbat, deşi încă nu era complet dezvoltat.

Şi James, şi chiar şi Edgar, erau mai în vârstă decât Tom. Vocea lui James era un soi de hârjâit catifelat şi ezitant, care, uneori, spre propria lui mirare, scăpa, în plină conversaţie, într-un falset ascuţit. „O!“ exclama el atunci şi se oprea, îmbujorându-se brusc, chiar şi în faţa fraţilor săi.

Cel de-al treilea frate, Edgar, avea părul castaniu, cu şuviţe de culoare mai închisă, şi nişte ochi căprui, care se mişcau uimitor de iute în toate părţile şi cărora nu le scăpa nimic. De asemenea, vorbea repede şi tăios. Tom îl plăcea cel mai puţin pe Edgar, deşi era cel mai apropiat de el ca vârstă.

Cei trei ieşiseră într-o bună zi din casă în grădină când Tom era deja acolo. Erau urmaţi de o fetiţă îmbrăcată într-un şorţuleţ albastru cu volănaşe şi care avea părul lung până la umeri. Singurul fel în care ai fi putut descrie ce făcea fetiţa era să zici că „se ţinea“ după ei. Mergea în urma lor şi, din când în când, mai dădea câte-o

roată în jurul lor – într-un fel care-ar fi putut prea bine deveni exasperant – ca să ajungă din nou în fața lor și să audă ce spuneau. Vorbeau despre o vânătoare de șobolani care urma să aibă loc în seara aceea: morarul îi invitase; urma să se desfășoare după lăsarea întunericului, desigur; și Bertie Codling avea să fie și el acolo, și tânărul Barty va veni și el, probabil; și o să ia o lampă cu petrol cu ei; și-o să-și ia și pușca cu aer comprimat; și nu era păcat că n-aveau decât o singură pușcă cu aer comprimat toți trei, și nu câte una fiecare?

Ascuns în spatele copacilor din apropiere, Tom îi asculta cu nesaț, iar fetița le dădea întruna târcoale.

— Haideți să fugim de Hatty! zise brusc Hubert și exact asta și făcu, picioarele-i lunguiețe acoperind distanțe din ce în ce mai mari.

James o zbughi și el de lângă ea, râzând, iar Edgar îl urmă. Hatty, de parc-ar fi fost deja obișnuită cu asta, o luase la trap pe urmele lor, când Edgar făcu brusc stânga-mprejur și, aplecându-se, îi aruncă în fața bățul din lemn de alun pe care-l avea la el. Acesta n-o atinse – nici nu trebuia să o atingă –, dar o făcu să se împiedice. Căzu grămadă, cu nasul în iarbă, și începu să plângă.

James îi auzi bocetele, se întoarse și o ridică. O scutură puțin, dar cu blândețe, spunându-i „Prostănaco – măi prostănacă mică ce ești". La drept vorbind, Tom nu prea vedea nimic prostesc în a te împiedica de un obiect care ți-a fost aruncat brusc la picioare.

— Ce-o să zică mătușa? se smiorcăia Hatty, arătând înspre petele verzi de pe șorțuleț.

James încercă să le șteargă cu mâna, dar firește că asta nu îmbunătățți deloc situația. Brusc, păru să-și piardă răbdarea:

— Atunci de ce-ai căzut? Trebuie să te uiți pe unde mergi! Nu pot să te-ajut – mă duc după ceilalți! și o zbughi după ei, printre copaci.

Hatty îl urmă, continuând să plângă cu sughițuri de una singură, dar cu gândul în altă parte. O luă de-a lungul cărărilor și printre copaci, căutându-i. Privea mereu când într-o parte, când într-alta, și nu trecu mult până se opri cu totul din plâns și rămase cu capul întors într-o parte, ascultând cu atenție. Tom își dădea seama că e ceva foarte iscusit în modul în care îi căuta pe cei trei băieți: se mai jucaseră așa de multe ori.

Se hotărî s-o urmărească pe Hatty în căutările ei.

Lângă iaz, se întâlni cu grădinarul:

— Abel, spune-mi, te rog, i-ai văzut cumva pe vărul James sau pe vărul Hubert? Pe vărul Edgar nu vreau să-l găsesc.

— N-au ajuns până aici, domniță Hatty. Iar se joacă de-a prinselea cu tine?

— E singurul joc pe care-l joacă cu mine.

— Da' de ce nu-i rogi să te lase pe tine să fugi o dată și să te prindă ei?

— N-ar ajuta la nimic. Nu pot fugi la fel de repede ca ei.

— Ar putea să-ți dea un avans.

Micuța se lumină la față:

— Dacă m-ar lăsa, nu m-ar găsi prea ușor după ce m-aș ascunde. M-aș ascunde mai bine ca ei.

Se umflă în pene, începând să țopăie în vârful picioarelor de jur împrejurul grădinarului.

— Știu locuri secrete mai bune – știu multe locuri secrete mult mai bune și pot să fiu mai tăcută ca ei. Atât de tăcută, că nimeni nu știe că sunt în grădină.

— Chiar așa? se miră grădinarul, plin de admirație – doar ca să-i facă pe plac, își zise Tom.

— Eu văd pe toată lumea, dar nimeni nu mă vede pe mine, zise fetița, mai veselă ca niciodată.

Dintr-odată, dintre copacii din spatele ei se auzi un „Cu-cuuu!". Se întoarse, iar Tom făcu și el la fel: Edgar se arătă ca s-o facă să reînceapă urmărirea.

Deși spusese că nu vrea să-l găsească, Hatty porni imediat după el. Aproape instantaneu și ceilalți doi băieți ieșiră din ascunziș. O țâșniră toți trei înapoi peste peluză, în direcția casei. Aveau să ajungă cu ușurință înaintea urmăritoarei, iar Tom se temea că, asemenea ghinionistei de Hatty, și el îi va pierde. James era ultimul dintre cei trei alergători. Iar el îi căzuse cu tronc: era genul de băiat pe care l-ai lua cu tine la cățărat de copaci sau la orice altă activitate. James se ducea la vânătoare de șobolani chiar în seara aceea...

— Hei! strigă Tom și, ieșind dintre copaci, sprintă magnific în direcția lui. Hei, James!

Era prima dată când strigase în grădină. Câteva păsări se-nălțară dând din aripi, dar băiatul pe care-l strigase cu atâta forță nu-i acordă nici cea mai mică atenție. Tom îl depăși, se postă în calea lui și îl strigă iar și iar: pentru James, Tom era invizibil și imposibil de auzit. James urcă bocănind treptele și se făcu nevăzut în interiorul casei. Dispăruseră toți trei.

Tom era extrem de dezamăgit. Nu-i păsase că era invizibil pentru ceilalți – pentru slujnică și femeia cu trăsături aspre, pentru grădinar și pentru fetiță, și chiar pentru Hubert (care arăta stupid de matur) și pentru Edgar (care îi era antipatic). Dar i-ar fi plăcut ca James să-l vadă: ar fi putut fi tovarăși de aventură.

Încăpățânându-se în fața înfrângerii, Tom îl urmă în sus, pe trepte, și în casă, dar mai încet. Firește că mai

intrase astfel în casă, de fiecare dată când revenise la etaj, în dormitorul din apartamentul soților Kitson, la sfârșitul vizitelor în grădină. De data aceea însă nu închise ușa grădinii după el: știa din experiență că asta l-ar fi ferecat instantaneu în casa cea nouă, cu apartamentele ei. De data asta voia cealaltă casă, cea cu grădina.

Așa că lăsă ușa spre grădină deschisă și înaintă pe hol, trecu de suportul de lemn și de barometru, spre polița de marmură, cu toate vitrinele cu animale și păsări împăiate. Își ținu respirația: poate că, de data asta, va reuși să pătrundă în interiorul casei pe timpul nopții și s-o exploreze.

Deși înaintă repede de-a lungul holului, înspre scări, către locul de unde îi auzise (sau i se păruse că-i auzise) pe băieți chicotind – deși se mișca repede, mobila de pe culoar se dizolva și dispărea în fața ochilor lui cu și mai mare iuțeală. Chiar înainte de-a ajunge la mijlocul holului, totul dispăruse în afara pendulei; când ajunse la mijloc și privi în lateral, spre scări, le văzu golașe și fără covor, exact așa cum erau când le foloseau unchiul și mătușa lui și toți ceilalți locatari, în timpul zilei. Aceste scări nu l-ar fi putut purta altundeva decât în pat.

„Ce pacoste!“ exclamă el. O luă înapoi pe unde venise, către ușa grădinii: aceasta era neschimbată. Când trecu pragul, aruncă o privire peste umăr și firește că holul se umplea de mobilier în urma lui. Policioarele, barometrul, vitrinele, suportul de umbrele, gongul și bățul lui – toate reapăreau, treptat; și, evident, pendula care fusese tot timpul acolo.

Tom era contrariat, dar hotărî să nu lase această dezamăgire să-i strice plăcerea pe care i-o dădea grădina. Și-i va scoate pe James și pe ceilalți cu totul din minte. Deja

aproape c-o uitase pe fată, pe Hatty. Nu venise după verii săi în casă; dintr-un motiv oarecare, renunţase la urmărire. Tom nu se întrebă unde anume în grădină se afla ea în acea clipă şi nici ce făcea.

IX

Hatty

Tom nu-i vedea decât rareori pe cei trei băieţi în grădină. Ieşeau la plimbare cu puşca cu aer comprimat sau la cules de fructe. A doua oară când i-a văzut, la doar câteva zile după acea primă întâlnire, veniseră să culeagă mere.

Urmaţi de un terier, ieşiră agale din casă şi – aparent fără ţintă – o apucară pe poteca de lângă seră, intrând în grădina de legume. Apoi, dintr-odată, se strânseră în jurul unui măr tânăr, cu fructe timpurii.

— Ni s-a spus doar să nu culegem mere din pom, zise Hubert. Haideţi, băieţi! Scuturaţi-l şi faceţi-le să cadă!

El şi James apucară trunchiul copacului şi-ncepură să-l scuture. Mai întâi căzu unul, apoi urmară mai multe mere. Edgar tocmai le aduna de pe jos când se opri, se uită scrutător înspre tufişuri şi strigă:

— Spioana!

Căci acolo se ascundea copila, Hatty. Acum, că o văzuse, ieşi de-acolo.

— Dă-mi te rog şi mie un măr! zise ea.

— Sau ce, ne spui? ţipă Edgar. Spioana şi pârâcioasa!

— Of, dă-i odată un măr, că nu face nimic rău! interveni James.

Cum Edgar nu părea să vrea, James îi aruncă chiar el unul, pe care fetiţa îl prinse în poala şorţului.

— Doar să nu lași cotorul pe peluză, cum ai făcut ultima dată, Hatty, că o să intri în bucluc și poate ne bagi și pe noi!

Fetița promise că n-o s-o facă și, ronțăindu-și mărul, se apropie mai mult de grup. Fiecare băiat avea acum câte un măr pe care îl mânca în grabă, plimbându-se de colo-colo și răscolind pământul cu picioarele ca să-și ascundă urmele.

Acum se opriră din nou – din întâmplare, foarte aproape de Tom, chiar dacă cu spatele la el – cât să-și termine de mâncat merele. Tot amușinându-le picioarele, terierul ajunsese în partea în care stătea Tom. Era foarte aproape de el și – într-o oarecare măsură – deveni conștient de prezența lui. Atâta lucru măcar era limpede din comportamentul cățelului: se întoarse cu fața la Tom, părul de pe ceafă i se zbârli și începu să mârâie întruna. Hubert zise „Ce e Pincher, ce-i, băiatule?“ și se întoarse. Se uită la Tom, dar nu-l văzu.

Edgar se întoarse și el în același timp: privi scrutător în direcția lui Tom de mai multe ori. Apoi se întoarse și James, și chiar și Hatty. Toți patru se zgâiau prin Tom în timp ce câinele de la picioarele lor continua să mârâie.

Era foarte nepoliticos din partea lor, își zise Tom și, pe deasupra, foarte stupid. Brusc, își pierdu răbdarea cu ei. Simți un impuls subit de-a fi și el nepoliticos, căruia îi cedă – în fond, nimeni nu-l putea vedea, așa că scoase limba la ei.

Drept răspuns, fata, Hatty, scoase și ea limba la Tom.

Pentru o clipă Tom fu atât de uimit, încât aproape crezu că-și imaginase totul, dar știa că nu e așa. Fetița scosese limba la el.

Îl vedea.

— La ce-ai scos limba, Hatty? întrebă Edgar, care probabil că putea vedea chiar și cu coada ochiului.

— Mă frigea limba în gură, replică Hatty, cu o ingeniozitate care-l luă pe Tom prin surprindere. Voia să-i fie răcoare – voia la aer proaspăt.

— Nu da răspunsuri d-astea obraznice și mincinoase!

— Las-o în pace, Edgar, interveni James.

Băieții își pierdură interesul atât pentru comportamentul straniu al câinelui, cât și pentru Hatty. O porniră înapoi spre casă. Cu coada între picioare, dar încă iritat, cățelul se ținu după ei, rămânând între Tom și grup și continuând să mârâie înfundat; fata mergea la câțiva pași în fața lor.

Tom îi urmă, fremătând de emoție, în așteptarea ocaziei potrivite.

O luară în șir indian pe cărarea îngustă dintre seră și tufa cea mare de cimișir. Hatty era prima, apoi veneau cei trei băieți. Tom mergea în spatele celor patru, dar, când ieșiră de pe cărăruie pe peluză, în fața lui nu mai erau decât cei trei băieți.

— Unde-i Hatty? întrebă James.

El fusese ultimul din rând.

— A zbughit-o pe undeva printre copaci, răspunse nepăsător Edgar, și cei trei băieți își continuară drumul spre casă.

Tom rămăsese singur pe pajiște, privind în jur furios și hotărât. Ea credea că-i scăpase printre degete, dar nu era așa. O s-o găsească și-o să vadă exact cum stă treaba.

Își începu căutările, uitându-se în toate locurile care-i treceau prin minte: printre tufișuri, în copaci, în spatele încăperii unde se făcea focul pentru seră, după cioturile de alun, sub arcadele casei de vară, în răsadurile de agrișe protejate cu sârmă, după aracii de fasole...

Nu... nu... nu. Nu era nicăieri. Într-un final, din spatele lui, auzi un „Cu-cuu!".

Stătea acolo, la doar câțiva metri depărtare, holbându-se la el. După un moment de tăcere, dar neștiind dacă vorbește unor urechi care-l pot auzi, Tom spuse:

— Știam că te ascunzi de mine și că mă urmărești chiar în clipa asta.

Probabil că voia să se prefacă că nu-l auzise, exact cum, mai devreme, trebuie să se fi prefăcut că nu-l vede, dar orgoliul ei nu rezistă unei asemenea afirmații:

— Chiar în clipa asta? exclamă ea disprețuitor. Ei bine, să știi că am fost ascunsă și te-am urmărit de nenumărate ori până acum! Te-am văzut când ai alergat pe lângă puieții de alun și mi-ai folosit tunelul secret din gard ca să ajungi pe pajiște! Te-am văzut când Susan ștergea praful și i-ai făcut cu mâna din vârful tisei! Te-am văzut când ai trecut prin ușa livezii!

Șovăi o clipă, de parcă amintirea ar fi tulburat-o, și apoi continuă:

— O, te-am văzut des – foarte, foarte des – când habar nu aveai că te văd!

Deci asta erau urmele de pași din iarbă din acea primă zi, asta era silueta fantomatică și chipul pe care le zărise în fundul dormitorului peste peluză, de-aici, pe scurt, venea ciudata senzație că e urmărit, pe care Tom o avusese atât de des, încât, într-un final, o acceptase fără să-și mai bată capul cu ea.

Tom începu să simtă un soi de respect pentru fetiță.

— Nu te-ascunzi deloc rău pentru o fată, zise el.

Își dădu seama imediat că remarca o înfuriase, așa că se grăbi să se prezinte:

— Eu sunt Tom Long.

Ea nu spuse nimic, dar nu păru foarte impresionată de numele lui.

— Ei bine, continuă Tom iritat, eu știu cum te cheamă pe tine: Hatty – Hatty Cumva.

O spusese cu o detașare disprețuitoare: în fond, o merita.

După o ușoară ezitare, fetița adoptă o postură bățoasă și zise:

— Prințesa Hatty, te rog: eu sunt o prințesă!

X

Jocuri și povești

La început, Tom fu cât pe ce s-o creadă. Avea o privire directă și neșovăielnică și, cu obrajii săi rumeni, cu părul lung și negru și cu mica sa demnitate bățoasă, poate că avea ceva regal – ceva de regină dintr-o carte cu povești. Chiar în spatele ei se afla fundalul verde-închis al unei tise. Într-o mână ținea o ramură de tisă pe care-o rupsese pentru că era agitată sau ca să se joace cu ea, iar în cealaltă avea mărul pe jumătate mâncat: ținea cele două obiecte ca pe sceptrul și globul crucifer ale unei regine.

— Poți să-mi săruți mâna, spuse ea.

— Nu vreau, zise Tom. Apoi adăugă, în caz că e cu-adevărat o prințesă, lucru de care se cam îndoia: Mulțumesc. Dacă ești cu-adevărat o prințesă înseamnă că tatăl și mama ta sunt regele și regina. Unde e regatul lor – și, de fapt, unde sunt ei?

— N-am voie să spun.

— De ce nu?

Fetița ezită, apoi zise:

— Sunt prizonieră aici. Sunt o prințesă deghizată. O persoană de-aici pretinde că e mătușa mea, dar nu este: e rea și crudă cu mine. Iar ăștia nu sunt verișorii mei, deși sunt obligată să le spun așa. Acum îmi cunoști secretul. Îți voi permite să-mi spui Prințesă.

Întinse din nou mâinile spre el, dar Tom o ignoră.

— Iar acum, continuă ea, îmi voi da voie să mă joc cu tine.

— Nu mă deranjează să mă joc, zise Tom cu încăpățânare, dar nu sunt obișnuit să mă joc jocuri d-astea prostești, de fete.

— Haide cu mine, spuse fata.

Îl duse să-i arate grădina. Tom credea că o știe bine deja, dar acum, cu Hatty, văzu locuri și lucruri pe care nici nu le bănuise. Îi arătă toate ascunzătorile ei: un cotlon înfrunzit între un perete și un trunchi de copac, în care de-abia se putea strecura un om mic; interiorul gol al unui tufiș de cimișir și un tunel care ducea până acolo, exact ca cel din gardul viu ce mărginea pajiștea; un soi de cort făcut din aracii de fasole pe care Abel îi lăsase sprijiniți de zidul încăperii unde se făcea focul pentru seară, o serie de ascunzișuri în spatele frunzelor ferigilor mari ce creșteau de-a lungul unei laturi a serei; un tunel verde și pufos între straturile de sparanghel. Îi arătă lui Tom cum să se ascundă stând, pur și simplu, în spatele trunchiului bradului celui mare: trebuia să asculți cu atenție și să te miști cu precizie – și fără zgomot, firește – pentru ca trunchiul să rămână mereu între tine și cel care te caută.

Hatty îi arătă lui Tom multe lucruri pe care n-ar fi avut cum să le descopere de unul singur. Când ridică peticul de sac de deasupra țevilor care acopereau rubarba, ca să-i arate plantele, Tom își aminti de ceva:

— Ai lăsat vreodată un mesaj scris aici?

— Ai găsit tu vreunul? întrebă Hatty.

— Da, o scrisoare către zâne, răspunse Tom fără a-și ascunde dezgustul pe care-l simțise. Către zâne!

— Oare cine-ar fi putut s-o pună acolo? se întrebă Hatty. Auzi tu, către zâne!

Se strâmbă ea, dar într-un fel ciudat, și schimbă repede subiectul:

— Haide, Tom, să-ți mai arăt și alte lucruri!

Deschise ușile, desfăcu zăvorul portiței care dădea în țarcul ce proteja agrișele și intrară. Printre ultimele plante găsiră o mierlă care, atrasă de fructe, trebuie să se fi strecurat printr-o deschizătură mai puțin oficială. Când se apropiară, pasărea începu să dea bezmetic din aripi, lovindu-se de gardul de sârmă. Merseră roată pe lângă ea și o mânară de-a lungul gardului – într-o grabă veselă – până la portița pe care-o lăsaseră deschisă.

— Are noroc că am găsit-o, zise Hatty. Mi-e teamă că Abel... și scutură din cap. Chiar cred că mai degrabă ar lăsa pasărea să moară *de foame* decât să-i mănânce fructele.

Hatty deschise pentru Tom ușa livezii dinspre cărarea cu ceasul solar, apoi ușa șopronului. Printre unelte, lădițe cu semințe, ghivece și bobine de sârmă pentru găini, găsiră un sac plin de pene – pene de găină și de gâscă. Hatty își vârî mâinile în el și aruncă penele în aer, care plutiră într-un nor maro-alburiu atât de dens, încât chiar și Tom simți o gâdilătură pe nas și strănută. Apoi Hatty se târî pe podea, râzând, culese toate penele căzute și le puse la loc, ca să nu se-nfurie Abel. În timpul ăsta, Tom se așezase pe mânerul roabei, bâțâind din picioare, și-i arăta fiecare pană rătăcită care încă plutea prin încăpere. N-ar fi putut s-o ajute pe Hatty: știa că, chiar dacă s-ar fi opintit cu toată forța, tot n-ar fi reușit să ridice nici măcar o pană. Între timp, Hatty, în patru labe, părea să fi uitat că e o prințesă.

După asta, merseră la micuța încăpere de cărămidă de la capătul serei, a cărei ușă Hatty voia să o deschidă pentru Tom. Era mult prea mică de înălțime ca să ajungă la drugul de fier, din partea de sus, care ținea ușa închisă, dar, ridicându-se pe vârfuri, reuși în cele din urmă să-l dea la o parte cu ajutorul bățului ei de tisă. Deschise ușa și coborâră scările în beznă și în mirosul de rugină și cenușă rece – afară era atât de cald, încât nu aprinse nimeni focul în vatra serei. Pe un perete era un raft mic pe care se aflau două sau trei cărți, care, din câte spunea Hatty, îi aparțineau lui Abel. Deși nu ajungeau până la raft, se vedea că volumul de deasupra e o Biblie.

— Abel spune că Biblia trebuie să stea deasupra tuturor celorlalte cărți, ca... ca regina care domnește peste toată Anglia.

Intrară în seră, printre cactuși și plantele cățărătoare care coborau din ghivecele lor suspendate, și printre plantele cu flori ciudate, pe care nimeni nu s-ar fi așteptat să le vadă crescând afară, ca toate celelalte. Tom simțea că se sufocă înăuntru și se întrebă cum suportau ele aerul înăbușitor de acolo. Se afla acolo o plantă de ricin – și fu de-ajuns ca Hatty să-i pomenească numele că Tom simți că-l cuprinde greața. Mai era și o mimoză, iar Hatty îi arătă lui Tom cum, când atinge vârful unei frunze cu degetul, întreaga ramură se încovrigă, ferindu-se de ea. Sensibilitatea plantei era cu-adevărat ieșită din comun, căci părea să simtă chiar și atingerea lui Tom. Ceea ce-l încântă atât de tare, încât își plimbă degetele pe toată suprafața ei, lăsând-o apoi să se retragă ca și cum ar suferi de o depresie nervoasă.

Apoi se aplecară peste rezervorul cu apă, încercând să prindă carașii aurii. Hatty își suflecă mâneca, iar Tom

își lăsă și el brațul în jos, făcându-se unul cu al ei. Astfel, scufundară acest braț dublu în apă ca să vâneze. Tom n-ar fi putut face nimic de unul singur, dar, când Hatty aproape că prinse un pește, mâna lui făcu pereche perfectă cu a ei.

Apoi Hatty îl conduse pe Tom înapoi către ușa serei și-i arătă brâul de panouri de sticlă colorată ce mărgineau plăcile de sticlă din partea superioară a construcției. Prin fiecare dintre panourile colorate vedeai o altă grădină. Prin cel verde, Tom văzu o grădină cu flori verzi, sub un cer verde, în care chiar și mușcatele păreau de un verde închis. Prin cel roșu se întrezărea o grădină așa cum s-ar fi văzut prin roșeața pleoapelor închise. Panoul mov umplea grădina de umbre de furtună, anunțând apropierea nopții. Cel galben părea să o scufunde în limonadă. În toate cele patru colțuri ale brâului colorat era câte un panou incolor, gravat cu o stea.

— Dacă te uiți prin ăsta... zise Hatty.

Își mijiră ochii și priviră prin sticla gravată.

— Nu se vede nimic prin stea, zise Tom dezamăgit.

— Uneori, ăsta îmi place cel mai mult, replică Hatty. Te uiți, nu vezi nimic, și ai putea crede că nu există nicio grădină, dar ea e mereu acolo, așteptându-te.

Ieșiră din nou în grădină și Hatty începu să-i povestească lui Tom despre tisele din jurul peluzei. Cea în care se cățărase el și din care făcuse cu mâna se numea Matterhorn. O alta se numea Observatorul, iar alta era Treptele de la Sf. Pavel. Un copac se numea Alunecosul din pricina dificultății de a te cățăra în el: trunchiul lui era golaș până la o înălțime destul de mare și nu putea fi escaladat decât dacă îl luai în brațe cu totul. Hubert, James și Edgar se cățăraseră cu toții în el la vremea lor,

dar Hatty n-o putea face. (Tom se simți superior – cât o fi fost ea de prințesă.)

Uneori, lui Tom informațiile pe care i le dădea Hatty îi păreau cam îndoielnice. Bunăoară, când se opriră în dreptul unei plante stufoase, asupra căreia Hatty îi atrase atenția, îi spuse:

— Ăsta e Tufișul în Flăcări.

Rupse o frunză din el, o frecă între degete, apoi îi duse degetele la nas, să le miroasă.

El le amușină, dar nu i se păru că ar avea vreun miros aparte:

— Ar trebui să miroasă a ars? se interesă el neîncrezător.

— Nu, James zice că miroase a lămâiță.

— Și-atunci de ce se cheamă Tufișul în Flăcări?

— Se zice că, dacă ieși în grădină în noaptea de Sânziene și-i dai foc, o să ardă cu totul, într-o mare pălălaie.

— De unde știi? Ai încercat să faci asta?

— Nu, sigur că nu. Pentru că nu e decât una în toată grădina și nu vrem s-o facem scrum.

— Aha!

Tom își zise că ceea ce spune fata ar putea fi adevărat.

Hatty veni mai aproape de el.

— Vrei să-ți spun ceva... ceva secret?

— Dacă vrei.

— Tufișul ăsta a crescut dintr-un butaș chiar din tufișul în flăcări – cel care a ars când Moise era acolo.

— Dar asta s-a întâmplat acum foarte, foarte multă vreme, și în Biblie!

— Nu-ți mai spun niciun secret! zise Hatty jignită.

Dar nu s-a putut abține să nu-i spună. Nu numai la acea primă întâlnire, ci în toate zilele care au urmat,

secretele și poveștile ei se revărsau din ea cu o iuțeală și o poftă de parcă s-ar fi temut că nu-l va mai întâlni pe Tom foarte multă vreme. Când se săturau să se joace în grădină, Hatty îl conducea către casa de vară. Urcau treptele și Hatty deschidea ușa. Apoi se ducea în spate, de unde aducea două scaune de fier forjat, unul pentru ea, altul pentru Tom, pe care le punea la intrare. Stăteau acolo, privind iazul și peștii care se ridicau la suprafață, și Hatty vorbea.

Odată i-a găsit Edgar. Nu-și dăduseră seama că el stătea acolo, îi urmărea și-i asculta de ceva vreme, până când, dintr-odată – de undeva, dintr-o parte a grădinii – strigă la Hatty:

— Ce pui la cale, Hatty?

— Nu pun nimic „la cale", vere Edgar.

— În ultimele cinci minute ai vorbit, ai dat din cap, ai zâmbit și-ai ascultat de una singură.

— Nu sunt singură. Vorbesc cu un prieten.

— Și el unde e?

— Pe celălalt scaun, firește.

Edgar izbucni într-un râs foarte neplăcut.

— Pe bune, verișoară Hatty, oamenii o să creadă că ești într-o doagă – mai demult era povestea cu zânele, ceea ce e absolut stupid, iar acum e vorba de cineva care nu-i acolo!

Plecă hohotind.

Întorcându-se spre Tom, Hatty tremura:

— Și-acum o să se ducă să le spună celorlalți și-o să râdă cu toții de mine, și mătușa Grace o să zică că asta nu face decât să demonstreze cât de nepregătită sunt să merg cu alți copii undeva, afară, în sat.

— Păi, și-atunci, se interesă Tom, de ce i-ai spus lui Edgar despre mine?

La această întrebare, Hatty făcu ochii mari:

— Dar trebuie să spunem adevărul, nu?

Adesea, de la locul lor, îl vedeau pe Abel lucrând în grădină. Uneori se oprea din lucru și privea în direcția casei de vară, iar Hatty îi făcea cu mâna exact ca o prințesă.

— E atât de trist ce se întâmplă cu Abel, zise Hatty misterioasă.

— Trist?

— Toată familia lui e tristă. Dar trebuie să-mi promiți că n-o să zici mai departe dacă-ți spun.

Tom nu zise nimic, iar Hatty continuă.

— Avea un singur frate și, într-o bună zi, erau împreună pe câmp – chiar înainte ca Abel să vină să lucreze ca grădinar la noi. Fratele lui era foarte gelos pe el și, într-o zi, când erau pe câmp, s-au bătut. Mă rog, de fapt, fratele lui l-a atacat pur și simplu pe Abel – cu o armă – gata să-l ucidă.

— Continuă.

— L-a omorât pe Abel – adică, bineînțeles, aproape că l-a omorât. Era foarte mult sânge. Atât de mult, încât împroșcase pământul.

Pentru un timp, se lăsă o tăcere îngrozită, apoi Tom întrebă brusc:

— Cum îl chema pe fratele lui Abel?

— Chiar nu-mi amintesc, răspunse Hatty, ferindu-și privirea de Tom și uitându-se la o pasăre de pe cer.

— Îl chema cumva Cain? vru Tom să știe.

Hatty se prefăcu că nu-l aude, ceea ce era deosebit de enervant pentru Tom, căci așa pățea cu toți ceilalți oameni din grădină.

— Pentru că povestea lui Cain și Abel este din Biblie, iar Cain chiar l-a omorât pe Abel. Nu cred că Abel

grădinarul are ceva de-a face cu acel Abel din Biblie – în afara faptului că a fost botezat după el. Și nu cred că acest Abel a avut vreodată vreun frate care a încercat să-l omoare.

— Dar dacă ți-aș spune că Susan mi-a spus asta – și că Susan este iubita lui Abel? Sau dacă ți-aș spune că Abel mi-a povestit chiar el asta, în secret?

— Nu sunt convins că nu-mi spui numai gogoși, și, imediat ce-a folosit cuvântul, a știut că alesese unul blând, doar ca să n-o jignească pe Hatty. Te provoc să te duci chiar acum la Abel și să-l întrebi dacă are un frate care a încercat să-l omoare!

— Nu-ți mai spun niciodată, dar niciodată, niciun secret – în viața mea! strigă pătimașă Hatty, dar Tom știa că nu trebuie să se teamă de amenințările ei.

Până una, alta, nu îi acceptase provocarea de a se duce să-l întrebe pe Abel, ceea ce pentru Tom fu ca o permisiune de a nu crede o iotă din povestea ei. Iar de la asta până la a se îndoi de faptul că Hatty chiar era o prințesă, așa cum pretindea, nu mai era decât un pas.

Cu toate astea, adevărul era că ea chiar transformase grădina într-un soi de regat.

XI

Râul care duce la mare

„Am vrut s-o întreb pe Hatty tot felul lucruri despre grădină", îi scria Tom lui Peter, „dar, cumva, am uitat." Întotdeauna uita. În timpul zilei, când stătea în apartamentul soților Kitson, nu se gândea decât la grădină și, uneori, se minuna de existența ei: de unde venea, ce însemnau toate acelea. Apoi ticluia întrebări iscusite pe care să i le pună lui Hatty și la care ea să fie obligată să răspundă complet și fără niciun înconjur, dar, în fiecare noapte, când intra în grădină, uita să fie detectiv, amintindu-și doar că e un băiat și că grădina e făcută pentru băieți ca el, iar Hatty e tovarășa lui de joacă.

Erau întotdeauna atât de multe lucruri de făcut în grădină. Voiau să construiască o căsuță într-una dintre tise imediat ce Hatty ar fi putut șterpeli niște scânduri; între timp însă aveau arcuri și săgeți.

Hatty zisese, melancolică, că Hubert, James și Edgar obișnuiau să se joace de-a haiducii cu arcuri și săgeți făcute în grădină.

— Tu de ce nu te-ai jucat cu ei? întrebă Tom.

— Păi mi-au zis că-s prea mică, iar apoi, când am crescut, mi-au zis că ei sunt prea mari pentru așa ceva.

— Și de ce nu te-ai jucat singură? Ai putea să-ți faci singură arc și săgeți.

— Nu pot. Nu știu cum. Mă rog, cred că știu cum să fac săgeți, pentru că mi-a arătat James odată – săgețile sunt ușor de făcut. Arcul însă, nu.

Apoi Tom i-a zis lui Hatty să facă rost de un cuțit ascuțit. Se duse înăuntru și se întoarse cu un cuțit de bucătărie ascuns în șorțuleț. Sub îndrumarea lui Tom, tăie o ramură potrivită de tisă – lemnul era verde, dar n-aveau ce face în privința asta. Apoi o curăță cât de cât și-i ciopli două șănțulețe rotunde la fiecare capăt, pentru sfoară. La început era destul de neîndemânatică, și Tom fu nevoit să-i explice chiar și faptul că trebuia să cioplească înspre exterior, ca să nu se taie.

Când bățul fu, în sfârșit, gata, Hatty descoperi că n-avea destulă forță să-l îndoaie ca să-i pună sfoara. Tom n-o putea ajuta, așa că fu nevoită să-l roage pe Abel.

Înainte de a-i pune sfoara, Abel cercetă modul în care fusese cioplit bățul.

— Tu ai făcut asta, don'șoară Hatty?

— Da, chiar eu.

— Mda, dar cine te-a învățat?

— Cineva.

— Bine, bine, oricine te-ar fi învățat, ai grijă să nu te fi-nvățat și la rele.

— La rele?

— Cum să intri matale în bucluc, don'șoară Hatty, zise el, aruncându-i o privire lungă, pe care Tom, aflat la distanță, n-o înțelese.

De-abia apoi întinse sfoara, cum îl rugase Hatty.

Săgețile erau ușor de făcut, iar Hatty, după cum spusese, știa cum să le facă. Căută rămurelele drepte, fără noduri, dintre uscăturile de alun. La un capăt le subție și le crestă, ca să stea pe sfoară, iar la celălalt, le acoperi cu o bucățică mică de soc, pe post de greutate. Din câte se pare, verișorii folosiseră întotdeauna soc: nu trebuia decât să împingi vârful săgeții în bucățica moale de soc până când se înțepenea.

Tom ar fi vrut să le pună și pene, dar Hatty era nerăbdătoare să le folosească, așa că cedă. Singura lui mâhnire era că nu va putea niciodată trage el însuși cu arcul. Putea însă să dea sfaturi.

Voia ca Hatty să tragă în păsări, dar ea refuză, deși – după cum cu îndreptățire i-a demonstrat el – nu exista nici cel mai mic pericol să le nimerească. Hatty a tras, în schimb, în aer: îi plăcea să tragă și apoi să-și mijească ochii, urmărind cum dunga subțire a săgeții se pierde pe fundalul de un albastru orbitor al cerului de vară nesfârșit.

Patru săgeți, pe care Hatty le trăsese la întâmplare, au rămas în copaci, iar cea de-a cincea a căzut prin acoperișul serei.

Din fericire, singurul martor al accidentului a fost Abel, care părea să fie de partea lor. Fără un cuvânt, luă o mătură cu care să adune sticla spartă, o scară, un panou de sticlă nou și niște chit. Când termină de reparat și coborî scara, frica ce pusese stăpânire pe Hatty se ridică asemenea unui abur – Tom observă schimbarea.

— Mulțumesc, îi zise ea lui Abel. Mătușa nici n-o să-și dea seama.

— Nu, răspunse Abel, apoi spuse cu grijă: Dar ține minte ce ți-am spus.

Nu era o întrebare, nici un ordin, ci mai degrabă un avertisment încărcat de prevestiri.

— Adică, zise Hatty, după câteva clipe de gândire, că am fost învățată la rele?

Abel doar încuviință din cap și plecă.

Următorul bucluc în care se băgară – mai degrabă Hatty – a fost unul de ale cărui urmări Abel n-avea nicio putere să-i salveze. La originea acestuia se afla

chiar teama lor de a nu mai produce stricăciuni trăgând cu săgeţile în grădină. Pentru asta, Hatty începu să tragă peste gardul viu, direct pe pajiştea de dincolo, apoi ea şi Tom se strecurau prin tunelul din gard ca să recupereze săgeata.

Nu făceau niciun rău traversând pajiştea, pentru că iarba era deja culcată la pământ de vacile care păşteau. Căutarea făcea ca trasul cu arcul să dureze mai mult, dar lui Tom îi plăceau acele expediţii. La fel şi lui Hatty şi, odată ce găseau săgeata, râul ce mărginea pajiştea o atrăgea ca un magnet. Ca să ajungă pe malul lui, îndrăzni chiar să înfrunte gâştele.

De-acum gâştele aveau puişori cu ele, aşa că întotdeauna duceau o luptă înverşunată în ariergardă pentru a-i apăra. Tom şi Hatty nu voiau să le alunge, dar voiau să ajungă pe malul râului. Înaintau încet – Hatty uşor în urmă; puişorii erau în frunte, măcăind şi grăbindu-se spre apă, cu cele două gâşte mânându-i din spate şi, la urmă de tot, venea gâscanul. Mergea clătinat, gâgâind furios, cu penele de pe gâtul lui lung zbârlite de furie, cu capul rotindu-i-se când într-o parte, când în cealaltă, astfel încât unul din ochi să-i fie mereu aţintit asupra duşmanilor. Din când în când, se întorcea cu totul, se înălţa pe picioare şi apoi îşi lăsa brusc capul şi gâtul în jos, aproape până la pământ, şi începea să şuiere şi se năpustea, ca un şarpe, asupra lui Tom. Tom era întotdeauna cel spre care fugea, pentru că Hatty se afla deja în spatele lui, ascunzându-se cât mai bine cu putinţă.

Şarja gâscanului se oprea chiar înainte de-a ajunge la Tom. Acesta făcea stânga-mprejur în ultima clipă şi îşi relua mersul legănat. Ajungea din urmă gâştele şi puişorii, veghindu-i la fel de vigilent ca-nainte.

În ritmul acela, la un moment dat, întregul cârd ajunse la râu și se lansă la apă, începând să înoate de colo-colo: gâștele mature gâgâiau în semn de protest, dar puișorii uitară imediat de pericolul în care se presupune că s-ar fi aflat. Tom și Hatty se așezau pe mal sau se plimbau de-a lungul lui.

Hatty iubea râul, dar Tom nu era atât de impresionat: el văzuse alte ape mai mari, iar Hatty nu.

— Ăsta nu-i mare deloc pentru un râu. Și nu pare adânc, și mai e și plin de buruieni, zise el.

Dar Hatty, privind în aval, îi zise:

— Ar trebui să-l vezi cum arată mai la vale.

— Tu l-ai văzut?

— Nu, dar am auzit vorbindu-se de el. Băieții se scaldă niței mai departe, unde sunt bălți, și pescuiesc. Mai încolo se face mai mare. Curge până la Castleford, apoi ajunge la Ely, și dup-aia tot coboară și coboară, până când, într-un final, se varsă în mare. Așa se zice.

— Toate râurile se varsă în mare, spuse Tom.

Dar acest râu anume, singurul pe care-l cunoștea, era cel care-o interesa pe Hatty. Privi cu nesaț în josul râului, de parcă ar fi invidiat apele și călătoria lor nesfârșită.

— Și uneori, Tom, râul e mare chiar și aici. Uneori, iarna și primăvara, au loc inundații. Și-atunci apa ajunge până la buza malului și se revarsă peste el, inundând chiar pajiștea asta.

— Hatty, se interesă Tom curios, dacă-ți place râul ăsta, de ce nu te duci să te scalzi cu ceilalți copii? Sau de ce nu te bălăcești chiar aici? Sau ai putea să faci rost de-o barcă și să mergi singură în josul râului, să vezi unde ajunge.

Hatty se uită uimită la Tom și-i spuse că ea n-are voie deloc pe pajiște, tocmai pentru că râul curge pe acolo. Mătușa ei îi spusese că ar putea să-și ude sau să-și murdărească hainele cu noroi; sau – ceea ce ar da cele mai mari bătăi de cap tuturor – chiar să reușească să se înece.

Amintindu-și astfel de mătușa ei, Hatty sărea în picioare, cuprinsă brusc de-un fior de spaimă, și spunea că trebuie să se întoarcă în grădină – și nimic din ceea ce ar fi spus Tom nu o putea convinge să se răzgândească. Își croia repede drum peste pajiște, până la spărtura din gardul viu. Tom o urma. Când plecau de lângă apă, toate gâștele și puișorii lor veneau spre uscat și se cocoțau pe mal. Cele trei gâște mari, în special gâscanul, îi urmăreau cu mare atenție. Așa se face că au fost de fiecare dată acolo, văzându-i cum se strecurau prin pasajul secret din gard.

Gâștele nu pot fi cu-adevărat învinovățite pentru ce-a urmat. Nu, mai curând trasul cu arcul ar fi vinovat. Gâștele n-au făcut altceva decât să-și folosească ochii cei micuți ca să vadă pe unde se duceau Hatty și Tom cu săgeata lor și, mai târziu, să meargă și ele pe-acolo. Motivele lor au fost, mai mult ca sigur, curiozitatea și pofta – pofta pentru grădina de legume, firește; nu răutatea.

XII

Gâștele

Gâștele trebuie să-și fi început procesiunea prin gard imediat după răsărit, pentru că iarba era încă plină de rouă când ele ajunseseră în grădină. Tom se furișase afară din apartament pe la miezul nopții, ca de obicei, deschisese ușa holului și descoperise că în grădină era dimineață devreme, ceea ce nu fu o mare surpriză. Nu același lucru se poate spune despre reacția lui la vederea gâștelor.

Ca de obicei, cele două gâște și gâscanul își înălțară gâturile să se zgâiască la el. Bobocii însă nu-i dădură nicio atenție, continuând să se preumble pe pajiște fără vreun scop precis. Din când în când mai ciuguleau câte-un fir de iarbă, iar unul lăsă capul în jos ca să soarbă o picătură de rouă. Ici și colo pe peluză se vedeau câteva pene încovoiate și albe, de pe piept, asemenea unor bărci în miniatură și – mult mai grav – vreo două găinațuri verde-închis.

„Ce-o să zică ei?“ se întrebă Tom, gândindu-se la Abel, Hubert, James, Edgar, Susan, la slujnică și la femeia severă, care presupunea că e mătușa lui Hatty – adică la toți cei de care știa. Pe Hatty n-o incluse, pentru că știa că ea trebuie să fie indirect responsabilă pentru asta – ea și cărarea ei secretă prin gardul viu. Firește că și Tom era de vină: o recunoscu de bunăvoie față de el

însuși și-ar fi recunoscut-o la fel de nestingherit în fața oricui l-ar fi putut auzi.

Nu trecu mult și văzură și alții gâștele. Primul fu Abel, care tocmai se apropia pe una dintre potecile care duceau la peluză; se opri brusc, făcu ochii mari, căscă gura, dar nu reuși să scoată niciun cuvânt.

Apoi, una dintre ferestrele de sus se deschise și Tom auzi o voce poruncitoare, care cu siguranță că-i aparținea mătușii lui Hatty. Aceasta îl strigă pe Abel și-l întrebă ce făceau gâștele acolo – deși, în momentul acela, era deja cât se poate de limpede – și ce-avea *el* de gând să facă în privința asta și cum ajunseseră oare acolo, dar, în special – și Tom simți o strângere de inimă – cine era de vină pentru asta.

Abel începu să-i răspundă metodic, cel puțin la primele două întrebări, dar, înainte ca el să termine de vorbit, fereastra fu trântită cu putere. De la etaj se-auzi un iureș de voci și de pași, care-și croia apoi drum pe scări. Părea că întreaga casă e gata să se năpustească în curte. Tom se ascunse în spatele unui copac: într-o asemenea situație, instinctul de a-și găsi un adăpost era mai puternic decât convingerea că e invizibil. Deveni neliniștit când, în drumul către ascunzișul lui, trecuse prin câmpul vizual al lui Abel.

Cât ai zice pește, toți erau afară din casă, în prag. Hatty coborâse cu ei, atrasă de agitație, fără să-și dea seama ce însemna asta pentru ea. Hubert, James și Edgar se postaseră în față, gata de acțiune.

— Nu le grăbi! striga Abel din celălalt colț al peluzei. Le mânăm spre livadă, unde n-au ce să strice, și dup-aia le-adun eu și le duc spre vechea pajiște.

La final apăruse și Pincher, cățelul. Își croi drum printre picioarele celor care stăteau în prag și ajunse în față.

— Luați câinele de-aici! strigă Abel, înaintând precaut spre gâște, urmat de cei trei băieți, care încercau să le mâne în direcția livezii.

Nimeni nu băgă în seamă avertismentul lui Abel despre cățel: în fond, acesta stătea destul de liniștit în pragul ușii. Tom însă vedea că animalul începuse să tremure de emoție și că nu va reuși să se abțină prea mult.

Deși se lăsau mânate, cu bobocii în față, gâștele își întorceau capetele întruna, iar gâgâitul lor era suspicios, iritat, aproape panicat. Atacul subit însoțit de lătrături al lui Pincher fu prea mult pentru ele și gâștele se dezlănțuiră, ca scăpate din iad. Dintr-odată, în loc de un gânsac și două gâște părură să fie câteva zeci, care făceau la fel de multă hărmălaie ca o sută de gâște. Aripi cenușii și albe biciuiau aerul, blocând peluza. Gâștele, gâscanul și puișorii fugiră în toate părțile, în confuzia stârnită de furie sau de panică, călcând peste straturile de flori, călcând în propriile murdării, călcându-se în picioare – la un moment dat, Tom văzu gâscanul postându-se în apărarea puilor săi, stând cu uriașa lui labă plată chiar pe unul dintre ei. Din fericire, un picior mare, palmat nu e nici pe departe la fel de periculos ca o cizmă, căci, după aceea, chiar dacă era destul de șifonat, bobocul nu părea mai plat ca-nainte.

Până la urmă, doar peluza și straturile de flori suferiseră stricăciuni – e-adevărat, considerabile. Până și cățelul avusese suficientă minte cât să o ia la sănătoasa, ferindu-se de iureșul de ciocuri clănțănitoare, dând ocol peluzei și refugiindu-se în casă, cu coada între picioare. Abel și băieții se retraseră și ei câțiva pași: un gâscan turbat, cu nevestele alături și cu puișorii în spatele lui și chiar și sub el, e o privelițe descurajantă.

Așa că așteptară până ce gâgâitul se mai calmă, iar apoi – cu mult mai multe precauții de data asta – începură iar să le mâne. Hatty alergă înainte, ca să deschidă poarta livezii.

Tom rămase ascuns. Acum nu mai avea nimic de văzut decât peluza devastată și singura persoană care rămăsese-n în prag – mătușa lui Hatty. Dacă înainte i se păruse că are trăsături severe, expresia ei de-acum îi plăcea și mai puțin.

Din locurile în care se aflau, atât ea, cât și Tom auzeau ce se întâmplă. Grupul ajunsese la ușa livezii și fu evident că gâștele trecuseră cu bine de partea cealaltă, căci unul dintre băieți strigă victorios, apoi se auzi poarta trântindu-se.

Tom se aștepta să-i vadă pe toți întorcându-se spre casă, dar n-o făcură. Își dădu brusc seama că se îndreptau spre pajiște ca să descopere pe unde intraseră gâștele. La răstimpuri, se auzea câte-o exclamație de supărare de-a lui Abel. Apoi vocile răsunară pe pajiște. Și, în sfârșit, își făcură apariția pe peluză.

Hatty nu era cu ei. Tom bănuia că se ascunsese pe undeva, acum că știa că poartă și ea o parte din vină.

În timp ce grupul traversa peluza, Abel se tânguia cu voce tare: vorbea despre salatele rupte de gâște și despre alte distrugeri, despre răsaduri rupte și călcate în picioare, despre găinați în cele mai nepotrivite locuri. Iar apoi, ca răspuns la o întrebare pe care i-o puse stăpâna lui pe un ton aspru, îi povesti de spărtură și de tunelul prin gardul viu, prin care trebuie să fi intrat gâștele.

— Nu pot să pricep cum de-au reușit să facă asta fără să știe nimeni! Doar nu le-o fi învățat diavolul însuși! zise Abel, cu o uimire îndurerată.

— Nu l-au făcut ele, sări repede Edgar. Hatty l-a făcut.

Era doar o bănuială, Tom era sigur de asta, dar, tuturor li se păru cea mai plauzibilă idee.

Abel se opri brusc din vorbit, de parcă mintea sa era nevoită să ia din nou în considerare subiectul. Ceilalți erau și ei tăcuți, atât de tăcuți, încât Tom, chiar din locul în care se afla, auzea respirația mătușii lui Hatty – neregulată și hârșâită.

— Harriet! strigă ea atât de tare și de aspru, încât n-ai fi zis că vorbise o femeie.

Hatty ieși din ascunzătoare și traversă peluza înspre mătușa ei, cu un pas egal, nici iute, nici încet. Fața ei albă făcea ca părul și ochii să-i pară mai negri ca niciodată. Chipul îi era alb ca varul – Tom își dădu seama mai apoi că și buzele îi erau la fel de lipsite de culoare.

Se opri în fața mătușii ei. Aceasta n-o întrebă dacă ea făcuse gaura și tunelul din gard și de ce; nu-i puse niciuna dintre întrebările pe care Tom s-ar fi așteptat să i le pună, de fapt, n-o întrebă absolut nimic, ci spuse doar:

— Tu ești de vină!

Hatty nu zise nimic: lui Tom i se păru că oricum n-ar fi fost în stare să scoată vreun cuvânt. Toate personajele pe care imaginația ei le adusese vreodată la viață în acea grădină – eroi biblici, zâne, viteji de legendă, oameni de care auzise sau pe care-i inventase –, toți prietenii ei o părăsiseră. Nici măcar Tom nu putea vorbi în apărarea ei și nu putea face nimic ca s-o ajute.

Tom întoarse capul, pentru că se-aștepta ca mătușa ei să o lovească, dar n-o făcu. În schimb, începu să peroreze: o numi copil al nimănui, o sărăntoacă ingrată pe care o primise în casa ei doar din datorie față de răposatul ei soț, a cărui nepoată era Hatty; spuse că numai pretinsa legătură de rudenie o făcuse, dintr-o

nesăbuință, să se milostivească de Hatty; că se-așteptase ca Hatty să-i fie recunoscătoare, să fie ascultătoare și respectuoasă, și că, în schimb, ea nu fusese deloc astfel, ci doar o cheltuială în plus și o rușine pentru mătușa și verișorii ei – o mincinoasă, o criminală, un monstru.

„Of!" șopti Tom înnebunit. „De ce nu vin mama și tatăl ei s-o ia de-aici?" Nu mai credea – nu mai crezuse de multă vreme – că părinții lui Hatty erau un rege și-o regină, dar, cu siguranță, chiar și cei mai sărmani și mai umili dintre părinți și-ar salva copiii de la așa ceva. Mama lui ar face-o, tatăl lui la fel – l-ar lua pe sus într-un iureș de țipete indignate, izvorât din dragostea lor pentru el.

„Oare mama lui Hatty nu știe despre asta? De ce nu vine tatăl lui Hatty?" Se ghemui și-și acoperi fața cu palmele și-ncepu să plângă din cauza propriei neputințe.

Auzi glasul cel crud turuind întruna, până când, într-un sfârșit, se opri și fu urmat de o liniște grea. După o vreme, se ridică fără nicio tragere de inimă și privi spre casă: fie toți, inclusiv Hatty, se risipiseră care-ncotro în acea tăcere, fie dispăruseră – nu putea spune.

Se îndepărtă de locul în care se aflaseră cu toții, o luă spre capătul grădinii și sări zidul cel scund. Rătăci printre copacii de-acolo și, într-un final, se așeză la poalele unuia dintre ei și, cuprins de-un soi de sfârșeală, adormi.

Când se trezi, fu conștient de o schimbare în mediul înconjurător – o diferență de timp, își zise el. Cu toate acestea, razele care pătrundeau prin frunziș veneau tot dinspre est. Era tot dimineață.

Sări gardul înapoi, în grădină, și începu să-i caute pe Hatty sau pe Abel, pe oricine în afara femeii aceleia îngrozitoare. Când coti pe cărarea cu cadranul solar,

văzu în capătul ei o mică siluetă cernită: o fetiță micuță, pe jumătate cât Hatty, cu rochie neagră, ciorapi negri și pantofi negri. Chiar și părul îi era negru, și-i fusese legat cu o panglică neagră la spate. Acum panglica se desfăcuse, iar pletele îi căzuseră peste față, pe care o ascundea cu mâinile – căci plângea cu sughițuri în palme.

Tom nu mai văzuse niciodată o asemenea suferință. Avea de gând să se îndepărteze în vârful picioarelor, dar ceva din singurătatea și micimea acelei fetițe îl făcu să se răzgândească. Din cine știe ce pricină, în dimineața aceea, parcă mai mult decât în altele, nu putea pretinde că aia nu e treaba lui. Se apropie de copilă și – părea prostesc, pentru că nimeni altcineva în afară de Hatty nu-i mai auzise vreodată vocea – îi vorbi.

— Nu plânge, îi zise el.

Spre surprinderea lui, ea îl auzi; întoarse un pic capul spre el, de parc-ar fi căutat alinare, dar nu se-opri din plâns și nici nu-și luă mâinile de pe față.

— De ce plângi? întrebă Tom încetișor.

— Plâng după casa mea! sughiță ea. După mama – după tata!

Atunci Tom pricepu sensul negrului funerar și al hohotelor nesfârșite și nefericite. Mai era ceva însă – un lucru aproape incredibil, pe care simțea că îl va înțelege imediat; ceva familiar în vocea ei, în modul ei de-a vorbi, ceva în felul în care *era*...

Între timp însă îi spunea, neajutorat:

— Nu plânge!

— O, vere! suspină ea.

În acel moment, Tom pricepu. Îl confundase cu unul dintre veri – cu vărul Hubert sau vărul James sau vărul Edgar. Aceea era Hatty, chiar cea pe care o cunoștea el,

și totuși foarte diferită, pentru că era – da, chiar așa – o Hatty *mai tânără*; o Hatty micuță, foarte tânără și oropsită, ai cărei părinți muriseră recent și care, prin urmare, nu mai avea o casă a ei – o biată, săracă și orfană Hatty, care era primită în silă în acea casă și în acea familie de către o mătușă care îi iubea doar pe cei trei copii ai ei și-a cărei inimă de gheață n-o lăsa să fie mărinimoasă.

Nu era momentul s-o zdruncine și mai tare pe această Hatty, arătându-i că nu e unul dintre verișorii ei. Și nici n-avea cum s-o consoleze. Așa că se îndepărtă tiptil, fără niciun cuvânt.

Pe acea mică Hatty n-o mai văzu niciodată. Pe vechea Hatty, în schimb, cea mare, o întâlni chiar la următoarea lui vizită în grădină. Nici atunci și nici mai târziu nu mai îndrăzni s-o necăjească cu întrebări despre părinții ei. Uneori, când Hatty își aducea aminte de rangul ei și ținea să joace din nou vechea melodramă a prințesei exilate, ținută captivă împotriva voinței ei, n-o mai contrazicea.

XIII

Răposatul domn Bartholomew

În apartamentul soților Kitson, Timpului nu-i era permis să joace aceleași tertipuri nestatornice și derutante ca în grădină – să o ia înainte până la prăbușirea unui copac, să sară înapoi, înainte de aceasta, să se întoarcă și mai în urmă, până la cea dintâi apariție a unei anume fetițe, iar apoi să meargă din nou înainte. Nu, în apartament, Timpul mărșăluia constant înainte, așa cum trebuia s-o facă: de la un minut la altul, de la o oră la alta, de la o zi la cealaltă.

Ziua când Tom ar fi trebuit să se întoarcă acasă venise și trecuse, dar el stătea tot cu unchiul și mătușa lui. Fusese o reușită proprie: chiar în ziua de dinainte de plecare, își făcuse curaj, își dresese glasul și spusese:

— Mi-aș dori să nu fiu nevoit să plec mâine acasă.

Unchiul Alan, care citea ziarul, scăpă foile în poală, de parcă n-ar mai fi avut putere să le țină. Își mută privirea de la cuvintele de pe pagină la Tom:

— Poftim?

— Mi-ar plăcea să nu trebuiască să plec mâine acasă, repetă Tom.

Mai mult de-atât nu îndrăzni să spună, dar vorbise destul de tare și răspicat. Mătușa Gwen scoase un mic țipăt de încântare și chiar bătu din palme:

— Vrei să mai stai?

— Da.

— Câteva zile? Încă o săptămână?

— Sau mai mult, zise Tom.

— Le trimtem o telegramă alor tăi chiar acum, zise mătușa Gwen și-o zbughi pe ușă.

Tom și unchiul său rămaseră singuri în cameră. Alan Kitson îl cercetă pe Tom cu o curiozitate nedisimulată.

— De ce vrei să rămâi aici?

— Dacă nu mă vreți, atunci nu vreau nici eu, replică, mândru, Tom, dar până și gândul ăsta îl făcu să simtă un gol în stomac.

— Nu... nu... continuă unchiul Alan fără să-și dezlipească ochii de la el. Dar mă întrebam de ce... Ce l-ar putea interesa pe un băiat ca tine aici – cu ce și-ar petrece timpul?

— Pur și simplu îmi place aici, murmură Tom.

Mătușa Gwen se întoarse după ce trimisese telegrama către părinții lui Tom. Era îmbujorată toată și vorbea repede și cu entuziasm:

— O să facem excursii și-o să ne plimbăm prin împrejurimi – o să facem atât de multe lucruri, acum că nu mai ești în carantină și că rămâi la noi. Nu trebuie să mai stai închis și să te plictisești toată ziua în casă, Tom.

Tom îngăimă un „Mulțumesc", dar fără pic de entuziasm. Ar fi preferat să fie lăsat să se plictisească închis în casă, ca până atunci. Adevărata lui viață, cea interesantă, și-o trăia pe timpul nopții, când ieșea în grădină; pe timpul zilei nu voia decât să fie lăsat în pace – să se gândească la ce fusese și la ce-avea să se mai întâmple, să viseze la grădină; să-i scrie despre grădină lui Peter. Nu voia să doarmă, dar, în același timp, ziua era și perioada lui de somn. Avea nevoie de odihnă.

Mătușa Gwen puse la cale mai multe expediții la magazine, la muzeul din Castleford și la cinema, pe care

Tom le suportă răbdător. La cinema îi plăcu cel mai mult, pentru că putea sta cu ochii închiși, în întuneric, singur cu gândurile lui.

Către sfârșitul ședерii lui prelungite, vremea se înrăutăți. Cu toate astea, mătușa Gwen insistă să-și continue vizitele și excursiile, de data asta cu haine impermeabile și umbrele. După o astfel de vizită la cinema, fuseseră nevoiți să aștepte mai mult timp autobuzul, iar Tom stătuse cu picioarele într-o băltoacă. Mătușa fu cea care observă asta și doar când se apropie autobuzul:

— Tom, ai stat până acum într-o băltoacă – și chiar una destul de adâncă!

Tom fu surprins: avusese capul în nori – în acei nori pufoși și albi, strânși deasupra unei grădini aflate într-o vară perpetuă – și nu băgase de seamă unde-i stăteau picioarele. Acum, că se gândea la ele, le simțea în mod clar foarte reci și umede.

— Sper să nu răcești, zise mătușa lui, îngrijorată.

Drept răspuns, Tom strănută.

Mătușa îl zori spre casă, unde-l așteptau o băutură caldă, o baie fierbinte și patul. Dar o răceală, odată ce și-a înfipt ghearele în victimă, rareori îi mai dă drumul înainte de a-și face mendrele. Așa că Tom avu o răceală gravă, care-l ținu câteva zile bune la pat, iar în casă, mult mai multe. Recuperarea lui nu fu una rapidă. Gwen Kitson îi scrise bucuroasă surorii ei că Tom nu va fi în stare să călătorească pentru ceva vreme de-acum încolo, iar Tom îi scrise lui Peter: „E un noroc fabulos – aproape la fel de bun ca pojarul."

În fiecare noapte reușea să se strecoare, ca de obicei, în grădină, unde febra și frisoanele îl lăsau imediat, de parcă verdeața copacilor, a plantelor și-a ierbii îi răcoarea sângele. Odată ajuns acolo, se juca cu Hatty.

În timpul zilei stătea tolănit între perne, rămânând intenționat apatic. Unchiul Alan, înduioșat la gândul unui copil bolnav, se oferi să-l învețe să joace șah, dar Tom zise că încă nu se simte cu capul destul de limpede pentru asta. Nu voia să vorbească cu nimeni și avu grijă ca și mătușii sale să-i fie clar faptul că încă nu e în stare să suporte să i se citească din cărțile cu povești de aventuri pentru fetițe.

La începutul bolii, Tom chiar se simțea destul de amețit, iar pleoapele i se lipeau una de alta cu ușurință. Dar asta nu-l deranja deloc: căci atunci își putea imagina grădina și ce făcea Hatty acolo.

Mătușa lui intra în vârful picioarelor în dormitor și îl privea neîncrezătoare. Încerca să vadă dacă e treaz, șoptindu-i numele. Vocea ei îl chema înapoi, fără să înțeleagă exact către ce: pleoapele i se deschideau și își vedea dormitorul, dar ochii săi continuau să urmărească silueta difuză a lui Hatty profilându-se pe fundalul ferestrei zăbrelite și a bufetului, între el și chipul mătușii sale, care stătea la piciorul patului.

În toată acea perioadă, imaginea lui Hatty îi bântuia la propriu camera, și poate tocmai de aceea, la început într-o doară, mai apoi în serios, Tom începu să se întrebe dacă ea nu era cumva, într-un fel straniu, o fantomă. Cum nu exista nimeni care să-i știe povestea și să i-o spună și lui, Tom începu să o inventeze chiar el: Hatty locuise aici cu multă, multă vreme în urmă – chiar în casa asta, cu grădina pe care o știa; aici trăise, aici murise...

De jos se auzi bătând pendula doamnei Bartholomew care știa tot felul de secrete, dar nu voia să le împărtășească. Ascultând-o, Tom simți dintr-odată că i se taie răsuflarea: doamna Bartholomew, sigur că da! Dintre

toți, ea ar putea să știe ceva despre trecutul acelei case, sau, mai degrabă, cândva trebuie să fi existat și un domn Bartholomew, iar familia lui poate că a deținut acea casă de generații întregi și, ca atare, trebuie să fi știut totul despre ea. Și precis că i-a povestit toată istoria soției lui, care probabil că încă și-o amintește.

Tom hotărî că imediat ce se mai întremează îi va face o vizită doamnei Bartholomew. E-adevărat, era o bătrână neprietenoasă, de care oamenii se temeau, dar nu putea lăsa atâta lucru să-i stea în cale. Avea să sune cu curaj la sonerie, iar ea avea să crape nițel ușa și să-l privească încruntată. Apoi o să-l vadă, iar chipul lui o să-i topească inima (Tom citise despre astfel de întâmplări în niște cărți pentru copii de pe vremuri; nu le considerase niciodată foarte probabile, dar acum îi convenea să le creadă): doamna Bartholomew, căreia nu-i plăceau copiii, o să-l placă pe Tom de cum avea să dea cu ochii de el. O să-l tragă îndată înăuntru, chiar atunci și-acolo, iar mai apoi, așezați la o măsuță plină de bunătăți făcute doar pentru el, o să-i spună poveștile de demult. Tom îi va pune câte o întrebare, iar ea îi va răspunde. „O fetiță pe nume Harriet sau Hatty?“ va spune ea gânditoare. „Dar, desigur, soțul meu mi-a povestit despre o asemenea fetiță – a, acum atât de multă vreme! Era o fată singură la părinți, o orfană. Când părinții ei au murit, mătușa a luat-o să locuiască la ea. Mătușa ei era o femeie nesuferită...“

Și, în imaginația lui Tom, povestea se depăna mai departe. Devenea confuză și plină de goluri în locurile în care Tom însuși nu cunoștea faptele, dar, în fond, n-avea decât să aștepte să-i facă o vizită doamnei Bartholomew, pentru a o auzi direct din gura ei. Și poate, credea el, își va încheia povestirea coborând puțin vocea: „Și de

atunci, Tom, se zice că ea, grădina ei și toți ai ei bântuie această casă. Se mai zice și că, dacă ai puțin noroc, poți coborî la parter când ceasul bate de miezul nopții și poți deschide ceea ce odinioară fusese ușa grădinii, ca să vezi fantoma acelei grădini și a fetiței."

Mintea lui Tom continuă să întoarcă subiectul pe toate părțile. Acum răceala îl lăsase și se simțea atât de bine, încât unchiul și mătușa lui insistaseră să vină și să stea cu el, ca să-i țină de urât. Într-una dintre acele zile, aproape fără să-și dea seama, Tom începu o propoziție cu:

— Când domnul Bartholomew locuia în casa asta...

— Dar nu cred că domnul Bartholomew a locuit vreodată aici, zise mătușa Gwen. Tu ce zici, Alan?

La început unchiul Alan, concentrat la una dintre problemele de șah cu care nu reușise să-l intereseze pe Tom, nu răspunse.

— Dar, mătușă Gwen, protestă Tom, asta e casa familiei lui. Cum altfel ar fi putut ști istoria casei și poveștile cu fantome? Cum altfel i le-ar fi putut spune doamnei Bartholomew?

— Dar, Tom! exclamă mătușa lui, rămasă cu gura căscată.

— Domnul Bartholomew, oricine ar fi fost el, nu a locuit niciodată în această casă, replică prompt și sigur de el unchiul Alan. Doamna Bartholomew era văduvă când a venit aici, iar asta nici n-a fost acum atât de mulți ani.

— Dar cum rămâne cu ceasul?

— Care ceas?

— Pendula cea mare din hol. Ai spus că e a doamnei Bartholomew, dar pendula aia a fost dintotdeauna aici. Era aici cu mult, mult timp în urmă – era aici când casa încă avea o grădină.

— Dar, Tom, ce motive ai să presupui așa ceva? se interesă unchiul Alan.

Vorbise mai puțin tăios ca de obicei, pentru că chiar credea că băiatul delirase.

Tom încă mai căuta în minte o explicație care să nu-i dea de gol secretul, când mătușa lui îi veni, pe neașteptate, în ajutor:

— Știi, Alan, ceasul chiar trebuie să fi fost aici de multă vreme, pentru că șuruburile i-au ruginit în perete.

— Ei bine, Tom, asta mai explică una, alta, zise unchiul Alan.

Îl bătu ușor pe mâna pe care și-o ținea deasupra plăpumii.

— Ceasul chiar ar fi putut să fie aici de multă vreme, așa cum spui tu, suficient timp pentru ca șuruburile să ruginească. După aceea, n-a mai putut fi mișcat fără riscul de a se strica. Când bătrâna doamnă Bartholomew a venit aici, a trebuit să cumpere casa cu tot cu ceas. Vezi, Tom? Totul e destul de simplu dacă o iei logic.

Din acel moment, Tom a încetat brusc să mai spere că va obține ceva de la doamna Bartholomew.

Și totuși, posibilitatea ca Hatty să fie o fantomă i-a rămas undeva în minte, adânc ascunsă. Nici măcar nu era conștient de existența acestei idei până când, într-o bună zi, în grădină, aceasta a fost motivul unei certe cu Hatty. A fost singura ceartă adevărată pe care au avut-o.

Tocmai începuseră să-și construiască căsuța din copac în tisa care se numea Treptele de la Sf. Pavel. Ca de obicei, Tom dădea indicații în timp ce Hatty făcea munca propriu-zisă, trăgând și împletind crengile, ca să facă zidurile. Podeaua – construită din niște scânduri vechi, găsite de Hatty în șopron – era deja gata.

În timp ce lucra, Hatty cânta pentru sine diverse imnuri, cântece și balade. Acum fredona sfârșitul baladei lui Molly Malone:

Fatoma ei împinge-acum căruțul-nainte,
Pe străzi largi și uliție înguste,
Cântând „Melci și midii vând
Vii și fremătând!"

Fata continuă să murmure și să fredoneze încet refrenul:

— Vii și fremătând! Vii și fremătând!

Dintr-odată, lui Tom îi scăpă întrebarea înainte de-a se gândi la ce face:

— Și, ia zi, cum e? Adică, mă întreb cum e să fii mort și să fii o fantomă?

Hatty se opri brusc din cântat, îi aruncă o privire vicleană peste umăr și izbucni în râs. Dar Tom repetă întrebarea:

— Cum e să fii fantomă?

— Cum e? îi replică Hatty.

Se întoarse cu fața la el, îi puse o mână pe genunchi și-l fixă nerăbdătoare cu privirea:

— Haide, spune-mi tu, Tom!

Pentru o clipă, Tom nu înțelese ce voia să spună, apoi sări în picioare și țipă:

— Eu nu sunt o fantomă!

— Nu fi prostuț, Tom! zise Hatty. Uiți că te-am văzut trecând prin ușa închisă a livezii.

— Păi asta dovedește ce-am spus eu, i-o întoarse Tom. Eu nu sunt o fantomă, dar ușa livezii este și tocmai de-asta am putut să trec prin ea. Ușa-i o fantomă, grădina-i o fantomă și tu ești tot o fantomă!

— Nici vorbă. Tu ești!

Se priveau cu dușmănie, iar Hatty tremura:

— Nu ești decât un băiețel prostuț! zise ea (iar Tom se gândi nemulțumit că ea părea să fi crescut mult prea repede în ultima vreme). Și, ca fantomă, ești o fantomă la fel de mică și de prostuță! De ce crezi că porți hainele alea? Niciunul dintre verișorii mei n-a ieșit vreodată la joacă în grădină cu asemenea haine. Hainele astea nu sunt de-acum, din vremurile noastre, *știu* asta! Și ce mai haine!

— E pijamaua mea, zise Tom sfidător, cea mai bună pijama a mea pentru vizite! Dorm în ea. Și ăsta e un papuc de-al meu.

Celălalt papuc fusese, ca de obicei, pus să blocheze ușa apartamentului de la etaj, ca să nu se închidă.

— Și mergi așa, ziua-n amiaza mare, în hainele de noapte? întrebă disprețuitor Hatty. Și asta-i moda de-acum, nu, să porți un singur papuc? Ești de-a dreptul tăntălău când vii cu astfel de scuze! Porți haine ciudate pe care nu le mai poartă nimeni în ziua de azi pentru că ești o fantomă. Ba mai mult, sunt singura persoană din grădină care te vede! Văd o fantomă.

Hatty n-ar fi crezut în veci adevărata explicație pentru care era îmbrăcat cu acele haine, așa că Tom alese ceea ce consideră că e un contraargument mai scurt:

— Știi că mi-aș putea băga mâna prin tine chiar acum, de parcă nici măcar n-ai fi aici?

Hatty râse.

— Aș putea, aș putea! strigă Tom.

Ea îl arătă cu degetul:

— Ești o fantomă!

Luat de val, îi dădu o palmă peste încheietură. Tom puse multă voință și forță în acea lovitură, iar mâna îi

trecu drept prin a ei – nu chiar ca prin aer, căci Tom simți ceva, iar Hatty își trase repede brațul și își acoperi încheietura cu cealaltă mână. Arăta de parcă i-ar fi venit să plângă, dar nu din pricina durerii, căci senzația nu fusese suficient de puternică. Apărându-se înverșunat, Hatty continuă să-l provoace:

— Nu mâna ta mi-a trecut prin încheietură, ci încheietura mea a trecut prin mâna ta! Ești o fantomă cu o mână nemiloasă, de fantomă!

— Tu asculți ce-ți spun? țipă Tom. Tu ești fantoma și tocmai am dovedit asta! Ești moartă, dusă și ești o fantomă!

În acel moment se lăsă o liniște atât de adâncă, încât se auzi cântecul unui cuc din pădurea de dincolo de grădină, iar apoi, plânsul încetișor al lui Hatty.

— Nu sunt moartă, o, Tom, te rog! Nu sunt moartă!

Acum că strigătele se opriseră, Tom nu mai era sigur ce-i adevărat și ce nu, ci știa doar că Hatty plângea cum n-o mai văzuse plângând de când fusese foarte mică și purta haine cernite și jelea pe cărarea cu cadranul solar – jelea atât de timpuriu o moarte.

Își puse brațul pe după umerii ei:

— Bine, Hatty! Nu ești o fantomă. Retrag tot ce-am zis, totul. Doar nu mai plânge!

În cele din urmă reuși s-o calmeze și ea acceptă să-și șteargă lacrimile și să se întoarcă la împletitul crengilor, scâncind doar când și când. Tom nu redeschise un subiect care o afectase atât de profund, deși, ceva mai târziu, simți că-și datorează lui însuși să precizeze:

— Dar, ascultă aici, nici eu nu sunt o fantomă!

Prin tăcerea ei, Hatty păru să accepte asta.

XIV

În căutarea cunoaşterii

Şi totuşi, în ciuda faptului că o asigurase că nu e aşa, într-ascuns, Tom continuă să creadă că Hatty ar putea fi o fantomă, din două motive: în primul rând, pentru că nu părea să existe nicio altă posibilitate, şi în al doilea – iar Tom ar fi trebuit să-şi dea seama că ăsta e unul dintre cele mai urâte motive cu putinţă – pentru că, dacă Hatty nu era fantomă, poate că asta însemna că era el. Idee pe care Tom nu voia deloc s-o ia în considerare.

În după-amiaza certei lor, fusese impresionat – lucru pe care avusese grijă să-l ascundă de Hatty – de metoda ei de argumentare. Avea ochiul ager al femeii pentru îmbrăcăminte, pe care-l folosise, de data aceea, împotriva lui. Îşi dorea să fie capabil să facă şi el acelaşi lucru, dar descoperi că nu-şi amintea decât vag cum erau îmbrăcaţi oamenii pe care-i întâlnise în grădină. Avea, e-adevărat, o puternică senzaţie că nu erau îmbrăcaţi ca el sau ca mătuşa şi unchiul lui, însă învechit era cel mai apropiat termen pe care-l putea găsi pentru deosebirea pe care o constatase. Atât Susan, slujnica, cât şi mătuşa lui Hatty purtau fuste aproape până în pământ.

Iar, dacă Hatty era o fantomă, era firesc ca hainele lor să fie învechite. Dar, pentru a dovedi asta, ar trebui să fie capabil să identifice cu precizie data la care fuseseră croite hainele pe care le văzuse în grădină, şi deci anii în care trăise Hatty însăşi.

Credea că știe unde ar putea găsi acele informații. Pe raftul din bucătărie al mătușii, alături de cartea doamnei Beeton și de alte cărți de bucate, observase adesea un volum ademenitor intitulat *Află tot ce te interesează*. Acum, când mătușa lui era plecată la cumpărături, se strecură afară din pat și îl împrumută.

Deschise la indice și căută intrarea ÎMBRĂCĂMINTE. Căută „Stiluri de îmbrăcăminte din trecut". Dar nu găsi nimic nici la STILURI, nici la TRECUT. La ÎMBRĂCĂMINTE erau niște subtitluri pe care Tom le-ar fi găsit interesante oricând altcândva – „Larg, mai călduros decât strâmt", și „Cum să ignifughezi" – dar nu era nimic despre diversele mode de-a lungul timpului. Se simți descurajat, de parcă ar fi fost invitat într-o vizită, i s-ar fi promis un ospăț și, odată ajuns la ușă, n-ar fi găsit pe nimeni *înăuntru*.

Cu toate astea, înainte să închidă cartea, Tom dădu din întâmplare peste ceva care se dovedi folositor în alt fel. Pe o pagină intitulată prietenos „Ce face rău în om trăiește încă și după moartea lui", găsi o listă a regilor englezi, de la cucerirea normandă până în prezent. Își aminti că Hatty pomenise odată de un monarh al Angliei. Se uitau la micul teanc de cărți al lui Abel din încăperea unde se făcea focul pentru seră, iar Hatty îi arătase că deasupra tuturor cărților se afla Biblia, pentru că Abel credea că Biblia este, mai presus de orice, „ca regina, care domnește asupra întregii Anglii". Prin urmare, Hatty trebuie să fi trăit în timpul domniei unei regine, nu a unui rege. Tom consultă lista de monarhi: existaseră foarte puține regine de-a lungul istoriei. Dintr-odată, posibilitățile se îngustară și mai mult: Hatty n-ar fi putut în niciun caz să trăiască în secolele al XII-lea, al XIII-lea, al XIV-lea

sau al XV-lea, pentru că, potrivit ghidului *Află tot ce te interesează*, în acele secole nu existaseră decât regi. Din același motiv, n-ar fi putut trăi nici în cea mai mare parte a secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea. Așa că-i mai rămânea doar o perioadă din aceste două secole și mare parte din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea.

Puse ghidul la locul lui și, cu următoarea ocazie cu care fu lăsat singur în apartament, începu să scotocească după altă carte care i-ar fi putut oferi informații utile. În dormitorul unchiului și al mătușii sale făcu o descoperire: ediția completă din *Encyclopaedia Britannica*, într-o bibliotecă specială, cu geam, plasată la îndemână, pe partea unchiului Alan.

Tom căută cuvântul ÎMBRĂCĂMINTE, unde găsi trimiterea „vezi COSTUM", ceea ce și făcu. Erau multe pagini cu coloane duble și litere minuscule, a căror înfățișare îl descurajă oarecum. Așa că preferă să se uite la poze, deși niciuna nu corespundea cu-adevărat cu hainele purtate de oamenii din grădina lui.

Între cele mai timpurii dintre ilustrații descoperi o ciudățenie. Bărbații purtau diverse feluri de veșminte care le acopereau picioarele, dar niciodată pantaloni: prima pereche de pantaloni reprezentată în carte era purtată de un gentleman francez preocupat de modă, de la începutul epocii victoriene. Măcar atât știa și Tom, că toți bărbații și băieții din grădina lui purtaseră pantaloni – cu excepția lui Edgar, care, uneori, purta un soi de pantaloni scurți cu ciorapi de lână.

Convins că se află pe pista cea bună, scoase volumul care conținea litera P și căută cuvântul PANTALONI. Nu avea ilustrații, dar textul era scurt. Pentru a elimina orice posibile neînțelegeri începea cu definiția pantalonilor: „Articol de îmbrăcăminte purtat de bărbați, ce

acoperă fiecare picior în parte și se întinde de la talie până la laba piciorului." Cu asta Tom era de acord, așa că citi cu atenție mai departe. Portul pantalonilor fusese introdus, se pare, la începutul secolului al XIX-lea. Ducele de Wellington făcuse furori cu ei. Articolul se încheia: „Împotriva lor a existat o puternică opoziție, în special în rândul clerului și în cadrul universităților. (Vezi COSTUM.)"

Tom considera acum că are suficiente informații pentru a construi un argument. „Hatty trăia într-o perioadă în care bărbații purtau pantaloni, deci nu poate să fi trăit mai devreme de secolul al XIX-lea, când pantalonii au ajuns la modă. Foarte bine." Își aminti de ghid: „Iar în secolul al XIX-lea, în Anglia domnea o regină: regina Victoria, 1837–1901. Ea trebuie să fie regina lui Hatty. Apoi îl avem pe francezul preocupat de modă care purta pantaloni la începutul epocii victoriene. Hatty e din acea perioadă, care a fost acum peste o sută de ani. Deci, dacă Hatty era o fetiță pe-atunci, acum trebuie să fie moartă, iar ceea ce am văzut eu în grădină trebuie să fi fost o fantomă."

Dovezile i se păreau de netăgăduit, dar a ținut să le verifice printr-o întrebare care, i s-a părut lui, l-ar fi încântat pe unchiul Alan. Dar cum stă treaba cu fustele lungi purtate de femeile din grădină? Ele când fuseseră la modă?

Mătușa Gwen se întorsese deja de la cumpărături, iar Tom era din nou în pat, ca un mielușel. O testă punându-i întrebarea pe care o pregătise, la care ea îi răspunse fără ezitare:

— Păi, Tom, fustele lungi au fost mereu la modă, sau, cel puțin, au fost până foarte de curând. Până la Primul Război Mondial cu siguranță.

— Purtau femeile fuste lungi, să zicem, la începutul domniei reginei Victoria?

— O, da, pe tot parcursul domniei ei și după aceea, răspunse mătușa lui. Trebuie să existe o grămadă de oameni din zilele noastre care-și amintesc foarte bine de fustele lungi!

Cu toate astea, Tom nu era deloc interesat să știe că astfel de fuste fuseseră la modă până de curând; pe el îl preocupa doar Trecutul îndepărtat și să demonstreze că Hatty venea de acolo, că acum nu mai era decât o fantomă – o micuță fantomă de la începutul epocii victoriene. Ei bine, toate informațiile pe care le avea îl conduceau în direcția aceasta. Așa că, odată dilema rezolvată satisfăcător, și-o scoase cu totul din minte.

XV

Priveliștea de pe zid

Urmând cursul raționamentelor și al cercetărilor istorice făcute de Tom, am luat-o puțin înaintea ordinii în care s-au petrecut evenimentele – cel puțin din perspectiva lui Tom – din grădină. Căsuța din copac în care Tom și Hatty s-au certat n-a fost construită imediat după episodul cu gâștele pe peluză și după cel cu fetița îndoliată care plângea. Într-adevăr, când a vizitat grădina după acele evenimente, Tom a crezut, pentru o bună bucată de vreme, că o pierduse pe Hatty pentru totdeauna. Grădina părea cu totul părăsită.

A strigat-o și-a căutat-o prin toate ascunzătorile lor. A dat ocol după ocol bradului, imaginându-și că o aude pășind sprinten pe pământul uscat de pe partea cealaltă, dar scăpându-i de fiecare dată. Dar, dacă Hatty se ascunsese, o făcuse mai bine ca niciodată, iar grădina îi părea o pustietate verde.

Deasupra zidului sudic văzu un fuior de fum ce se înălța vertical, în aerul molatic și neclintit al verii, și își zise că Abel se îngrijește, probabil, de foc. Se opri chiar în fața ușii de la livadă, întrebându-se dacă ar trebui să treacă din nou prin ea. Dacă Abel era pe partea cealaltă, ar fi putut să-i dea un indiciu despre locul în care se afla Hatty.

Brusc, ușa de la livadă se deschise și apăru Hatty. Dintr-odată, toată îngrijorarea lui Tom se transformă

în iritare, mai ales că Hatty nu părea deloc neliniștită, ci mai degrabă entuziasmată, chiar satisfăcută. Chipul îi era rumen și îmbujorat, iar pe un obraz avea o urmă de funingine de la foc. Ținea ceva în buzunarul șorțulețului.

— De ce nu mi-ai răspuns? vru să știe Tom. Nu m-ai auzit? Am strigat întruna.

— Îl ajutam pe Abel cu focul.

— Ai fi putut veni să-mi deschizi ușa de la livadă. Și mie-mi plac focurile.

— Ți-ar fi plăcut focul, dar nu și ce ardeam în el, zise ea, privindu-l sfidător.

— Ei bine, ce ardeați?

Hatty își pierdu dintr-odată curajul și-și plecă ochii, dar, în cele din urmă, spuse:

— Arcul și săgețile. O, Tom, Abel a vrut să le ardă!

Tom rămase tăcut, bănuind de ce vrusese Abel să facă asta: spusese de la bun început că arcul o va băga pe Hatty în bucluc și exact asta se întâmplase.

Hatty continuă:

— Și, pe lângă asta, m-a pus să promit că n-o să mai împrumut cuțite de la bucătărie, pentru că sunt ascuțite și aș putea să mă tai cu ele și să mă rănesc. Iar dacă-i promiteam că-l las să ardă arcul și săgețile și că n-o să mai folosesc cuțitele de la bucătărie, mi-a zis c-o să-mi dea el un cuțitaș care să fie doar al meu.

— Ce fel de cuțit?

Scoase mâna din buzunarul șorțului și deschise palma: în ea ținea un mic briceag ieftin și grosolan, cu un model cu mici funde albastre.

— L-a cumpărat de la târg, ca să i-l dea lui Susan, dar ea n-a vrut să-l ia, pentru că poartă ghinion să primești

un cuțit de la iubitul tău. Așa că Abel mi l-a dat mie. E un cuțitaș drăguț, zise ea, răsucindu-l afectuos în palmă.

— Deschide-l! îi ordonă Tom.

Ceea ce Hatty și făcu, ținându-l cu vârful spre el, ca să-i arate lama – căci n-avea decât una.

— Bine-așa! exclamă Tom, chicotind. Cu ăsta precis nu te poți tăia! Poate doar să tai niște unt și cam atât!

Hatty continua să admire decorațiunile colorate ale mânerului, dar zise:

— Am tăiat deja mult mai mult decât o bucată de unt cu el. Vino să-ți arăt!

Era ceva misterios și mândru în felul în care îl conduse până la una dintre tise – cea poreclită Matterhorn – și-i arătă locul în care crestase – sau, mai degrabă, scrijelise – inițialele „H.M."

Tom încă se gândea de la ce nume de familie venea litera „M", dar se codea să întrebe cu voce tare, când Hatty spuse:

— Asta înseamnă: „Hatty Melbourne s-a urcat în copacul ăsta." Mi-am scris inițialele cu cuțitul pe toate tisele, în afara Alunecosului, desigur.

— E foarte urât să scrijelești lucruri pe copaci, zise Tom, amintindu-și dintr-odată că trebuie să fie sever. E ca atunci când faci mizerie.

Hatty căscă ochii mari, de parcă n-ar fi auzit în viața ei cuvântul „mizerie", și Tom știu după expresia ei că nu vedea nimic rău în faptul că scrijelise niște inițiale, oricum, nu pe copacii *ei*, și că avea de gând s-o facă în continuare, dacă așa voia, fără să-i spună lui nimic.

— Oricum, preciză Tom, o să ai mari necazuri dacă vede cineva trunchiurile pe care ai scris. O să vadă inițialele „H.M.", o să-și dea seama că sunt ale tale și-o să

știe că tu ești de vină. Pe de altă parte, dacă aș vrea să las un semn pe un copac – ceea ce evident că n-aș face niciodată –, dar dacă, să zicem, aș vrea s-o fac, aș face unul secret.

Și-apoi îi povesti cum el, Tom Long, își semna numele ca un motan alungit.

Hatty era invidioasă:

— Melbourne e un nume atât de tâmpit.

— Mai e și Hatty. Ai putea desena o pălărie[1], zise Tom, iar lui Hatty îi sclipiră ochii de încântare. Doar că nu trebuie s-o faci – ți-am zis de ce. Iar acum, continuă el, sătul brusc de-atâta vorbit, hai să facem ceva!

— Haide! fu de-acord Hatty.

Fără nicio întârziere, își reluară joaca în grădină, de parcă nici grădina, nici jocurile lor n-aveau să se sfârșească vreodată.

Se cățărară din nou în copaci – era o adevărată pasiune de-a lor. Cum Hatty pomenise de faptul că nu reușea să se cațere în Alunecosul, Tom îi arătă cum să se urce, prinzându-se cu picioarele de trunchi și trăgându-se în mâini. Dar n-a învățat ușor – mai ales din pricina groazei pe care i-o stârnea gândul că-și va murdări hainele atât de tare, încât mătușa ei o să observe și o s-o pedepsească. După o vreme însă învață cum să cuprindă trunchiul cu brațele și picioarele și să se târască în sus. Într-un sfârșit, reuși să escaladeze Alunecosul: fu triumfătoare.

Se apucară de noi jocuri. Hatty găsea fire de orz sălbatic, crescute în zonele mai neîngrijite ale grădinii, și le culegea. Îi arătă lui Tom cum să rupă capul spicului

[1] *Hat* înseamnă pălărie în engleză – joc de cuvinte intraductibil pornind de la numele personajului, Hatty. (N. tr.)

și apoi să-l pună la loc. După aceea, ținând firul într-un pumn, lovea pumnii unul de celălalt, repetând: „Bunico, bunico, sari acum din pat." Când rostea cuvântul „sari", izbea pumnii mult mai tare și vârful desprins al spicului zbura prin aer, și ea izbucnea în râs, molipsindu-l și pe Tom cu veselia ei.

Prindeau brotăcei de sub frunzele patului de căpșuni („Abel spune că sug din căpșuni") și le dădeau drumul să sară în altă parte. Odată au zărit o broască râioasă ascunsă într-o crăpătură de sub pragul de piatră de la intrarea în seră – cu excepția faptului că se umfla când respira, era la fel de maro, de sumbră și de nemișcătoare ca piatra însăși.

Necăjeau toate păsările din grădină – Tom era deosebit de priceput în a le lua prin surprindere și a păcăli chiar și extrem de precauta gaiță –, dar le și protejau de toți cei care treceau pe-acolo. Hatty elibera păsările din țarcul agrișelor sau de sub plasele pentru căpșuni, apoi, când era sigură că Abel e foarte departe, deschidea ușița capcanei lui pentru vrăbii. Când vreunul dintre verișori venea în grădină cu câte-o armă, Tom alerga înaintea lui și bătea din mâini și striga, ca să alunge păsările. Porumbeii sălbatici se înălțau greoi de pe vrejurile de mazăre din care ciuguliseră până atunci și se întorceau la adăpostul pădurii. N-au împușcat niciodată nimic, dacă nu-l punem la socoteală chiar pe Tom, căruia i-a trecut odată o rafală de alice drept prin mijloc. Hatty s-a albit la față, dar Tom a izbucnit în râs – alicele îl gâdilaseră.

Într-o zi, când Tom și Hatty se zgâiau la cadranul solar de pe zidul sudic, încercând să descopere cum funcționa, au văzut o pitulice aterizând pe una dintre razele soarelui de piatră de deasupra cadranului, iar

apoi – razele depășeau puțin marginea zidului – dispărând în spatele ei.

— Crezi că e un cuib de pitulice acolo? șopti Hatty.

Evident că Tom credea că ar putea fi, dar nu-și putea da seama de jos, de pe cărare.

— James a mers odată pe zidul cu cadranul solar, zise Hatty.

— Ei bine, eu n-o s-o fac, replică iute Tom. N-ar fi un act de curaj, ci o prostie. Zidul e mult prea înalt și precis că e și foarte îngust în partea de sus: ar fi mult prea periculos.

— O, Tom, nici n-am zis c-ar trebui să mergi și tu pe el! zise Hatty îngrozită. James a făcut-o pentru o prinsoare. Văru' Edgar l-a provocat și James a făcut-o. A mers pe toată lungimea zidului, apoi a coborât și s-a bătut cu văru' Edgar, după care i s-a făcut rău. Și văru' Hubert a aflat apoi ce-a făcut și-a fost foarte supărat, pentru că a zis că James ar fi putut să cadă și să-și rupă gâtul.

Tom nu zise nimic, întorcând pe toate părțile cele povestite de Hatty. Începuse să se răzgândească în privința escaladării zidului, pentru că-și dădu seama că pentru el nu există aceleași pericole ca pentru vărul James. Ar fi putut să cadă de pe zid, dar în urma unei căzături, chiar și de la o asemenea înălțime, nu s-ar fi ales nici cu vânătăi și nici nu și-ar fi rupt ceva. Așa că-i zise lui Hatty:

— O să văd dacă chiar este un cuib în spatele cadranului solar. O să merg pe zid.

— O, Tom!

Felul în care Hatty spusese „O, Tom!" trezi în el blândețe. O mângâie pe mână:

— Nu te îngrijora. N-o să pățesc nimic.

Se cățără până în vârful zidului folosindu-se de ramurile ca niște trepte ale unui păr crescut pe un spalier. În

ciuda a ceea ce-și spusese mai devreme, când se ridică în picioare, simți un fior de groază. Marginea era teribil de îngustă – douăzeci și cinci de centimetri, ba chiar, în unele locuri, mai puțin de-atât, căci zidăria era mâncată de vreme; de-a lungul ei creșteau plante destul de stufoase peste care Tom trebuia să pășească; de fiecare parte a acelei creste înguste și primejdioase, cât vedeai cu ochii, pereții zidului coborau abrupt și prăpăstios, până jos: către livadă pe o latură, și către grădină, pe cealaltă, unde Hatty, albă ca varul, nu-și dezlipea ochii de la el. Tom știa că, dacă voia să-și păstreze calmul și să traverseze coama aceea de zid, nu trebuia, în niciun caz, să privească în jos. Așa că înălță ochii și păși hotărât înainte.

În curând se afla deasupra arcadei de la intrarea în livadă, apoi deasupra viței care creștea pe zid și după aceea deasupra cadranului solar. În spațiul dintre razele de piatră și zid se strânseseră frunze moarte și alte gunoaie purtate de vânt. La unul din capete păreau mult mai dese decât în alte părți: Tom se lăsă în patru labe și, uitându-se cu atenție, văzu că acolo chiar se afla un cuib de pitulice, căptușit cu mușchi care încă-și mai păstra culoarea brun-verzuie. Vedea micuța gaură de intrare.

— Chiar e un cuib de pitulice aici! îi strigă el încetișor lui Hatty. Dar nu îndrăznesc să-l ating – ca să nu-l stric, vreau să zic.

— Întoarce-te și coboară imediat, Tom!

Se ridică din nou în picioare, cu gândul să se întoarcă, așa cum îl rugase Hatty, dar, stând acolo și privind roată în jur, fu cuprins de o mare bucurie. Începu să se plimbe cu pași mari pe creasta zidului, ca un rege. Hatty ținea pasul cu el de jos, șoptindu-i întruna câte ceva, dar el

n-o asculta, căci acum era mult prea sus față de ea și de grădină. Crezuse că era la înălțime atunci când se cocoțase în tise, dar acum era mult mai sus. Dintr-o singură privire putea cuprinde grădina în ansamblul ei, cu toate zidurile și gardurile vii ce-o mărgineau. Vedea casa, în care Susan stătea aplecată peste un pervaz, trimițând cuiva din grădină o bezea – lui Abel, presupuse el. Vedea în curtea din fața casei – o curte a cărei existență nici măcar n-o bănuise până atunci: acolo se afla Edgar, care tocmai îl spăla pe Pincher într-o cadă de tablă plină cu apă și săpun. Pincher părea foarte curat și abătut, cu gâtul plecat, cu urechile pe spate și cu coada între picioare. Cuprins de exaltare, Tom îi strigă: „Curaj, Pincher!" Câinele îl auzi, îl văzu sau îl mirosi – era greu de spus care dintre ele: chiar și de sub clăbucii de săpun, se văzu că i se zbârlise părul pe gât și sări dintr-odată din cadă, iar apoi Edgar, foarte iritat și plin de apă și clăbuci de săpun, îl alergă de jur împrejurul curții și-l prinse.

Dincolo de grădină și de casă, Tom văzu o alee pe care înainta cu greu o căruță trasă de un cal. Dincolo de alee era o pajiște, urmată de o linie sinuoasă, care știa că trebuie să fie râul. Acesta depășea pajiștea, ajungea într-un sat și trecea mai departe. Se strecura pe sub un pod alb, cu parapet, și își continua drumul; oare spre ce bălți, mori, ecluze și bacuri de care Tom și Hatty n-aveau habar? Și tot așa, șerpuia în depărtare, înspre Castleford, Ely și King's Lynn, pierzându-se în nemărginirea mării.

— Ce vezi dincolo de grădină, Tom? șopti Hatty când curiozitatea îi învinse temerile.

— Dacă ai fi aici, să vezi cu ochii tăi... zise Tom, iar cuvintele îi plutiră în înalturi, peste întreaga grădină.

Fără s-o vadă cu ochii ei, nu-i putea spune – nu putea spera să-i transmită copleșitoarea depărtare de care vorbea. Într-un ținut plat, ca acesta, cea mai măruntă ridicătură îți oferă aceeași perspectivă monumentală ca de pe cel mai înalt pisc. Înainte, Tom nu cunoscuse decât grădina și câte ceva din împrejurimile ei, iar acum, din vârful zidului, i se părea că poate cuprinde întreaga lume.

— Spune-mi ce vezi, îl rugă Hatty.

— Păi, de pe zid poți să vezi râul, începu Tom, iar dacă urmărești cursul lui cu privirea...

— Da? Da? șopti Hatty.

Tom nu reuși să termine ce-avea de spus pentru că, tocmai în acea clipă, Abel își făcu apariția în fugă, de după copaci, și se repezi drept la Hatty. Îi puse ambele mâini pe umeri și-o împinse în jos, iar Tom o văzu cedând sub greutatea lui și prăbușindu-se în genunchi. Apoi el îi vârî ceva în mână și, stând deasupra ei, începu să vorbească repede, cu voce joasă. Tom o auzi pe Hatty răspunzându-i ceva: părea înspăimântată. Nu auzi ce vorbiseră.

Merse în grabă înapoi și coborî în grădină. Când ajunse lângă ea, Hatty era deja singură.

— Ce naiba s-a întâmplat? o întrebă el.

— Abel a crezut că o să merg pe zid, ca James, răspunse Hatty. Voia să mă oprească pentru că e periculos.

— Am crezut că o să te bată.

— M-a făcut să îngenunchez și să jur pe Biblie... să-i jur că n-o să mă cațăr niciodată pe zidul cu cadranul solar și n-o să mă plimb pe el.

— Era chiar așa de furios? se interesă Tom.

— Nu. Cred că, într-un fel, se temea pentru mine, zise Hatty încetișor.

— Se temea? se încruntă Tom. Vrei să spui că *ție* îți era teamă, iar *el* era furios.

— Nu, mi-a fost doar puțin frică și doar pentru că venise așa de iute și era atât de puternic, dar sunt sigură că și lui îi era teamă, mult mai tare decât îmi era mie. Când m-a pus să jur pe Biblie, avea mâna rece și transpirată, și-i tremura.

— Da' ce-i veni așa, dintr-odată, de-a crezut c-o să te cațări pe zid? continuă Tom.

— Bănuiesc că m-a surprins uitându-mă cu jind la el.

— Nu, nu poate să fie ăsta motivul, zise Tom. Alerga deja când a dat colțul de după copaci; trebuie să fi alergat cu Biblia aia în mână cu mult înainte să te zărească.

— Poate că m-a auzit vorbind cu tine, care erai sus, pe zid.

— Nu. Tu ai vorbit în șoaptă, iar *pe mine* n-ar fi putut să mă audă.

Prin asta Tom nu voia să spună că vorbise foarte încet, căci n-o făcuse, ci că, și dacă ar fi urlat din toți rărunchii, Abel n-ar fi putut să-l audă niciodată.

— Păi atunci, zise Hatty, poate că Susan m-a văzut de la fereastră și-a coborât și i-a spus.

— Poate, acceptă Tom. Chiar am văzut-o pe Susan la geam.

Dar nu era satisfăcut de explicație.

Cam pe-atunci Tom și Hatty începură construcția căsuței din copac și, absorbiți de munca pe care-o aveau de făcut, în scurt timp uitară cu totul de comportamentul bizar al lui Abel.

XVI

Căsuța din copac

Într-o scrisoare către fratele său, Tom scria: „Mă bucur că ți-a trecut pojarul. Aș fi vrut să fii și tu aici. Construim o căsuță în tisa numită Treptele de la Sf. Pavel.“ Peter citi scrisoarea și apoi o arse, așa cum trebuia să ardă acum toată corespondența de la Tom. Ieși, posomorât, în micuța grădină din spate a familiei Long și începu să lucreze fără mare tragere de inimă la construcția căsuței din măr.

Urmărindu-l de la fereastra bucătăriei, doamna Long îi strigă:

— Mi-aș fi dorit să fie și Tom aici, să te-ajute!

Vorbise cu inima îndoită, căci, deși își spusese de nenumărate ori că are încredere deplină în Gwen și Alan, și chiar avea, simțea ceva neobișnuit și misterios în aer, care o tulbura.

Soții Kitson erau mai înstăriți decât familia Long – din punctul de vedere al cheltuielilor, între a avea doi copii și a nu avea niciunul e o diferență ca de la cer la pământ. Obișnuindu-se cu luxul în care trăia acum, Tom ar fi putut deveni nemulțumit de situația de-acasă, dar nu era – doamna Long trebuia să recunoască asta. Scrisorile către părinții lui nu cuprindeau decât niște rapoarte succinte și seci despre o viață plicticoasă, petrecută aproape în întregime în compania unchiului și

a mătușii sale. Nu părea să găsească nicio plăcere în asta – în ultimul timp, nu se bucura nici măcar de mesele îmbelșugate. Și totuși, le ceruse, și nu doar odată, să fie lăsat să mai stea acolo.

— Nu mai e niciun alt copil acolo, ținu doamna Long să-i atragă atenția soțului său în seara respectivă, iar Tom nu pare să meargă niciodată în vreun loc deosebit. Peter, ție îți spune mai multe în scrisorile pe care ți le trimite? Par să fie destul de lungi.

Peter lăsă ochii în jos:

— Cred că pur și simplu îi place să stea în apartamentul ăla.

— Ei, când o să vină acasă, o să-l facem noi să se sature de pierdut vremea în casă de unul singur! zise voioasă doamna Long. Nu-i așa, Peter?

— Presupun că oricum va trebui să se-ntoarcă acasă când începe școala, zise Peter. A pierdut sfârșitul ultimului semestru din cauza pojarului meu, dar va trebui să fie aici când începe școala.

— De-abia la toamnă, când începe semestrul! izbucni doamna Long, alarmată. Dar trebuie să se-ntoarcă mai devreme, Peter!

Peter părea să se-ndoiască de asta, așa că mama lui continuă:

— Sunt sigură că nu vrei să stai toată vara fără Tom, nu?

— Păi, bănuiesc... începu Peter, și așteptă ca ei să îl întrebe ce voia să spună.

— Ei bine?

— Bănuiesc că, dacă Tom nu vrea să plece încă de la mătușa Gwen, n-aș putea să mă duc și eu acolo, să stau cu el...

Doamna Long își privi lung fiul, aproape înspăimântată, dar domnul Long izbucni în râs:

— Ce naiba ar avea de făcut *doi* băieți într-un prăpădit de apartament fără grădină?

— Vreau să fiu acolo cu Tom, zise cu încăpățânare Peter.

— Vrei să spui că ți-ar plăcea să fii *aici* cu Tom. Că vrei să se întoarcă acasă, zise tatăl lui.

— Nu poți să vrei să mergi să stai cu el în apartamentul ăla, interveni și mama lui.

— Ba da! izbucni Peter. Chiar vreau! Noaptea stau treaz și-mi doresc să fiu acolo, iar când adorm visez că sunt acolo. Vreau să merg, chiar vreau! Vreau!

— Dar de ce, Peter, de ce? întrebă mama lui.

Dar Peter lăsă ochii în pământ și repetă cu aceeași voce încăpățânată și monotonă că sigur i-ar plăcea.

Nu continuară conversația și nu ajunseră la nicio concluzie. În noaptea aceea, doamna Long se strecură la etaj, în camera pe care Peter o împărțea cu Tom. Ușa era întredeschisă, ca de obicei, așa că privi înăuntru: Peter era încă treaz. La lumina felinarului de afară văzu că băiatul avea ochii deschiși și fixa cu privirea vederea primită de la Tom, pe care o pusese deasupra șemineului, în cealaltă parte a camerei. Doamna Long plecă, dar se mai întoarse odată, apoi încă odată. La cea de-a treia vizită, Peter adormise. Intră direct în dormitor și se aplecă deasupra lui, privindu-l. Probabil că visa ceva, căci expresia de pe chipul lui se schimbă puțin, chiar și-n somn. O dată zâmbi, apoi oftă, iar o dată i se instală pe chip o expresie atât de distantă, de îndepărtată, încât mama se aplecă și mai mult deasupra lui vrând să-l trezească și să-l aducă înapoi la ea. Dar se abținu și plecă.

Întorcându-se la parter, doamna Long trecu pe lângă micul geam de pe scară care dădea spre curtea din spate: văzu niște forme negre ițindu-se din măr – scândurile căsuței din copac a lui Peter. Construcția lui nu era într-un stadiu la fel de avansat ca cea din Treptele de la Sf. Pavel – deși firește că doamna Long nu era în măsură să facă o asemenea comparație. Oricum, căsuța lui Tom avea un avans față de cea a lui Peter – cam atât cât îi ia unei scrisori să fie scrise, livrate, citite și apoi arse.

„Hatty lucrează din greu la căsuță", îi scrisese Tom lui Peter. „Îi place foarte mult ideea." Spunând asta îi cam minimalizase sentimentele: Hatty era incredibil de entuziasmată de căsuță, într-atât încât chiar îl surprinse pe Tom. Printre altele, o considera ca fiind casa ei într-un fel în care casa cea mare nu era: aceea era casa mătușii și a verișorilor ei, ea fiind doar tolerată acolo. Aceasta, în schimb, putea fi propria ei casă, propriul cămin, și vorbea întruna despre cum o s-o mobileze cu setul de ceai al păpușilor și chiar cu obiecte șterpelite de prin dormitoarele de oaspeți ale casei celei mari. Alarmat, Tom s-a văzut nevoit s-o mai tempereze puțin.

Apoi, lui Hatty îi plăcea căsuța pentru că era cel mai bun ascunziș al ei din toată grădina.

— Nimeni n-ar bănui că sunt aici, zise ea, decât dacă ne-ar fi văzut când am construit-o. Niciunul dintre verișorii mei nu știe de ea.

— Abel a văzut-o? întrebă Tom.

— Nu m-a văzut cărând lucruri și nici venind în direcția asta sau urcându-mă în copac. Am avut mare grijă să nu mă zărească deloc.

— Eu nu mi-am bătut capul cu asta, zise Tom, dar pe mine oricum nu m-a văzut niciodată.

— Sigur că nu, fu de-acord Hatty, apoi schimbară repede subiectul, pentru că cearta lor despre care dintre ei era fantomă le era încă proaspătă în minte.

În orice caz, după cum se dovedi mai târziu, Abel sigur trebuie să fi știut de căsuță.

În după-amiaza aceea, lucra în grădină cu plasa de deasupra stratului de căpșuni: Hatty și Tom știau asta, pentru că întotdeauna aveau grijă să știe unde se aflau Abel și oricine altcineva se întâmpla să fie în grădină înainte de-a se cocoța în căsuța lor. De data asta se asigurară că nu mai e nimeni altcineva în afară de Abel în grădină și că acesta e destul de departe de ei. Apoi se cățărară în copac.

Căsuța era deja gata, dar Hatty încă mai voia s-o îmbunătățească.

— Dacă e să semene cu o casă adevărată, zise ea, trebuie să aibă ferestre – nu doar spărturi și găuri la nimereală în perete.

Apoi insistă că acestea trebuiau să fie dreptunghiulare, ca la casa cea mare.

— Vrei prea multe, bombăni Tom.

Iar într-un final Hatty fu nevoită să construiască ferestrele, așa cum erau, de una singură. Reuși să facă două.

Dar acestea tot aduceau mai mult cu niște spărturi neregulate decât cu niște ferestre. Hatty lucră cu nerăbdare, atât pe dinăuntru, cât și pe din afară, împletind crenguțe și rămurele ca să îndrepte și să întărească ferestrele.

Tom n-o ajuta. Spera că se va plictisi de ideea de ferestre, și chiar și de cea de casă – deși, la momentul respectiv, nu părea foarte probabil. Apoi avea să-i sugereze

o variantă mai interesantă: aceea că ferestrele erau, în fond, niște hublouri, iar căsuța lor era cabina căpitanului de pe un vas care plutea pe mare.

Hatty n-a terminat niciodată ferestrele.

Fredona ceva în timp ce trecea de pe-o cracă pe alta, în afara căsuței. La un moment dat se opri și-i strigă lui Tom:

— Tom, pe partea asta e o ramură crăpată – e în regulă? Ai stat pe ea?

— O ramură crăpată? repetă Tom. A, da, am stat pe aia.

Hatty începu iar să fredoneze, tremurat, pe măsură ce își croia drum prin frunziș.

— Doar că, începu să spună Tom, eu sunt diferit: *tu* nu ar trebui să...

N-a văzut când s-a întâmplat, dar creanga trebuie să fi cedat dintr-odată, la prima apăsare a trupului atât de ușor al lui Hatty. A auzit pârâitul crengii care se rupea, a auzit micul „Ah!" al lui Hatty, care a ținut doar o fracțiune de secundă înainte de-a se transforma într-un țipăt în toată regula când a simțit că pică în gol.

Țipătul fu suficient de ascuțit și de puternic încât să răsune în toată grădina. La auzul lui, păsările își luară zborul care-ncotro, o veveriță roșcată, care alerga de-a lungul unei nuiele de alun, înlemni în mers, iar Abel zvârli cât colo sulul de plasă pe care-l ținea în brațe și-o luă la goană în direcția Treptelor de la Sf. Pavel.

Tom își dăduse drumul de la înălțime și aterizase – mai ușor ca o pisică – chiar lângă Hatty. Aceasta era întinsă pe jos, mută și nemișcată: trupul îi era contorsionat și – în cădere – șorțulețul i se dăduse peste cap, iar acum îi acoperea pe jumătate chipul. În locul în care acesta îi atingea fruntea, o pată de sânge începuse să îmbibe țesătura.

Tom încă mai stătea neajutorat lângă ea, când Abel își făcu apariția tropăind. Când văzu sângele, scoase un geamăt puternic. O ridică în brațe și porni către casă, cu Tom pe urmele lor.

Brusc, Abel se opri. Se întoarse pe jumătate, astfel încât să stea cu fața către locul în care se afla Tom. În ciuda amorțelii cauzate de groaza celor întâmplate, Tom își dădu seama că Abel se uită la el, nu prin el, și că începe chiar să-i spună ceva:

— Piei odată! zise Abel răgușit.

Tom îi susținu privirea și niciunul din ei nu se clinti.

— Întoarce-te înapoi în Iad, de unde-ai venit! Te știu eu pe tine. Mereu te-am văzut, dar am zis că e mai bine să nu te văd; și te-am auzit, dar am zis că-i mai bine să par surd; dar te știu pentru ce ești tu cu-adevărat!

Tom nu băgă în seamă nimic, cu excepția faptului că Abel îl putea auzi și, prin urmare, îi putea răspunde:

— O, strigă el, știi dacă Hatty e vie sau moartă?

— E vie, răspunse Abel deși ai încercat de atâtea ori s-o omori – tocmai pe ea, care n-are nici mamă, nici tată, nici loc al ei în casa asta, o ființă nevinovată, singură în fața ticăloșiilor tale diavolești cu arcuri, cuțite și locuri înalte. Acu', îți zic: piei, drace!

Tom n-a plecat, dar Abel, continuând s-o ducă pe Hatty în brațe, a început să înainteze cu spatele, peste peluză, către casă. Și, în timp ce mergea, repeta cu voce tare rugăciunea pe care Tom o crezuse a fi o simplă rugă de mulțumire după masă: „...Păzește-mă, Doamne, de Diavol și de toate răutățile lui." Vocea îi tremura, dar nu-și dezlipi ochii de la Tom și continuă să înainteze, pas cu pas, împleticindu-se din pricina poverii, până în pragul ușii de la grădină, și-apoi dincolo de aceasta. Ușa

se trânti în urma lui și Tom auzi sunetul zăvorului care era împins în lăcașul lui.

Brusc, Tom se dezmetici, începu să alerge și se trânti de ușă, bătând în neștire cu pumnii în ea și strigându-i lui Abel, și apoi și lui Hatty, să-l lase înăuntru. Ușa rămase închisă. Toate strigătele și bătăile lui nu reușiră să aducă pe nimeni. Dintre cei care l-ar fi putut auzi și l-ar fi putut lăsa înăuntru se părea că unul nu voia să o facă, iar celălalt nu putea.

XVII

În căutarea lui Hatty

La sfârșitul primului asalt frenetic asupra ușii de la grădină, Tom se sprijini de ea, încercând să-și recapete suflul. Dinăuntru se auzeau pendula bătând imperturbabilă ora și zvonul îndepărtat al unor voci și pași grăbiți la etaj.

Nu putea să deschidă ușa și-și dădu seama că-și epuizase toată forța fizică și voința care l-ar fi ajutat să treacă de partea cealaltă. Era închis departe de Hatty, dar și de patul lui din apartamentul soților Kitson. Și totuși, teama pentru soarta lui Hatty continua să fie mai puternică decât cea pe care o simțea pentru sine.

Se retrase peste peluză într-una dintre firidele din tise. Tot ce putea face era să aștepte.

Păru să treacă o veșnicie până se deschise ușa și Abel își făcu din nou apariția în grădină. Tom o porni imediat spre el și i se adresă fără niciun înconjur:

— Abel, te rog, zi-mi cum se simte Hatty!

Tom credea că se pregătise pentru orice reacție din partea lui Abel: dacă Abel l-ar fi considerat un demon cu chip de băiat, venit din Iad, hotărât să-i facă rău lui Hatty – dacă ar fi crezut asta, l-ar fi urât pe Tom și l-ar fi suduit, l-ar fi blestemat și l-ar fi alungat cu exorcisme și rugăciuni din Biblie. Singurul lucru pentru care Tom nu se pregătise era ca Abel să încerce să se păzească de el, refuzând să-l vadă și să-l audă.

— Abel, Abel, Abel, îl imploră Tom, nu-i moartă, nu-i așa? Nu-i moartă!

La un moment dat, văzu că Abel clipește de parcă și-ar fi permis, în sfârșit, să îl vadă. Chipul lui Tom era murdar de la cum se cățărase în copaci, dar se vedeau două dâre albe, mai curate, de la obraji până în bărbie, pe unde i se scurseseră lacrimile de epuizare și de groază. Una peste alta, înfățișarea lui Tom avea ceva atât de copilăros, nicidecum de diavol, încât Abel căzu pentru ultima oară în capcana de-a i se adresa direct.

— Nu, zise el, trăiește, apoi își pironi ochii drept înainte, trase adânc aer în piept și, trecând intenționat printr-o latură a corpului lui Tom, se îndreptă cu pași mari spre șopron.

Abel lăsase ușa deschisă în urma lui – așa cum stătea întotdeauna în acele zile de vară. Primul gând al lui Tom fu să se ducă în casă fără întârziere, deși nu era sigur dacă voia asta pentru a ajunge din nou în pat sau a afla mai multe despre Hatty.

Chestiunea fu decisă pentru el. De data aceea, când pătrunse în hol, mobila nu mai dispăru în fața ochilor lui: animalele împăiate rămâneau pe poziții și îl fixau cu ochii de sticlă, din vitrinele de sticlă. Avu timp până și să remarce nivelul mercurului din barometru, descoperind că ajunsese la Foarte uscat. În timp ce trecea pe lângă ele, obiectele i se înfățișau clare și solide. Ajuns în dreptul pendulei, văzu că brațele sale arătau ora cinci fără unsprezece minute și remarcă din nou desenul din spatele lor. Cu toată îngrijorarea lui pentru Hatty, atenția îi fu acaparată: nu era nimic nou de văzut la el, și totuși părea să vadă totul cu ochi proaspeți. Tot nu știa cine sau ce era acea ființă angelică care stătea cu un picior

în mare și altul pe pământ, ținând o carte deschisă în mână, dar simțea că aproape știa care era semnificația ei; că într-o bună zi, foarte curând, ar putea-o afla.

Se întoarse cu spatele la pendulă, înspre scări: erau acoperite de un covor. La fiecare treaptă, covorul era ținut în loc de câte-o bară strălucitoare de alamă și urca, lin și uniform, către etaj.

Tom păși înspre scări, dar se opri, întrebându-se ce avea să facă. În urma lui lăsa acel regat-grădină al lui Hatty, ai cărui singuri trei locuitori fuseseră Hatty, Abel și cu el – chiar dacă Abel negase că fuseseră vreodată mai mult de doi. Îl lăsa în urmă și pătrundea în casa familiei Melbourne: deja ei și viețile lor păreau să-l apese din toate părțile. La piciorul scării, în dreapta, era un rând de cârlige din care atârnau tot felul de pălării, șepci, haine și pelerine de-ale lor. Alături de acesta, un dulap de pantofi: Tom știa că e un dulap de pantofi pentru că avea ușa întredeschisă, iar înăuntru, pe rafturi, se vedeau aliniați toți bocancii, pantofii, papucii, șoșonii, ghetele, cizmele și ghetrele celor din familia Melbourne. Vizavi de cuier, se afla o altă policioară, pe care fuseseră lăsate două registre cu coperte marmorate, o micuță călimară cu capac și un vechi raportor de abanos: cărui membru al familiei Melbourne să-i fi aparținut *ele*? Lângă policioară era o ușă – cea prin care ieșise odată Susan cu vreascurile și chibriturile; acum, din partea cealaltă a ei, se auzea un murmur de voci de femei. Tom nu deslușea ce spuneau, nici cine erau, dar își închipui că una dintre voci semăna cu a lui Susan.

Se simți singur și înconjurat de o mulțime de străini. Nu era nicio Hatty acolo, iar teama lui ascunsă era că s-ar putea să nu găsească nicio Hatty nicăieri.

Abel spusese „Trăiește", dar poate că ce voise de fapt să spună era „de-abia mai trăiește", sau chiar „trăiește, dar n-o mai duce mult". În trecut Tom reușise să se convingă că Hatty e o fantomă, iar acum trebuia să înfrunte tot ceea ce decurgea din asta: că, la un moment dat, ea trebuie să fi murit. Fantomele întotdeauna muriseră înainte să se transforme în așa ceva – își spunea el, cu gândurile învârtindu-i-se confuze în minte.

Avu nevoie de mult curaj ca să se urnească din loc și să pună piciorul pe cea dintâi treaptă a scărilor moi și silențioase. Poate – deși Tom putea fi foarte curajos –, poate că, dacă n-ar fi fost pendula din spatele lui, i-ar fi lipsit acel ultim dram de curaj necesar. Pentru el, ticăitul aducea cu bătăile unei inimi omenești, vii, iar când se gândi asta, se gândi la Hatty. Așa că-și adună toate puterile și începu să urce.

Ajuns pe ultimul palier, se afla într-o parte a casei familiei Melbourne pe care n-o mai văzuse niciodată. Cel puțin așa i se părea lui: uitase că în acea casă locuiau unchiul și mătușa lui și toți ceilalți chiriași. Acum nu mai exista mare lucru care să-i amintească de asta. Etajul întâi era acoperit cu un covor și era mai lat decât coridorul pe care îl știa Tom și, în locul celor două uși de la cele două apartamente, în el se deschideau multe uși care dădeau, fiecare, în câte un dormitor. Scărița ce urca până la ușa de la apartamentul doamnei Bartholomew se termina acum cu un palier micuț din care se deschideau alte trei uși.

Tom cercetă primul etaj: toate ușile erau închise. La fel și cele trei uși de la mansardă. Oare în spatele căreia dintre ele se afla Hatty?

N-avea chiar niciun indiciu, așa că alese cea mai apropiată ușă, trase adânc aer în piept, se concentră,

își încordă mușchii și-și împinse încetișor capul prin lemnul ușii până în camera aflată de cealaltă parte a ei.

Hatty nu era acolo. Cearșafurile care acopereau patul și restul mobilierului demonstrau că e un dormitor nefolosit. Ferestrele lui dădeau spre grădină: chiar și din poziția în care se afla, din ușă, Tom vedea vârfurile tiselor de vizavi și bradul semeț, acoperit de iederă, care era încă în picioare. N-o căuta decât pe Hatty, așa că nu rămase cu privirea ațintită asupra acelei priveliști, dar mai târziu avu motive să și-o amintească.

Opintindu-se, își trase capul înapoi prin ușă și se gândi ce să facă în continuare. Intenționase să-și împingă capul prin fiecare ușă până când o găsea pe Hatty, dar se întreba dacă asta ar fi cea mai înțeleaptă metodă. Începea deja să obosească; urechile îi țiuiau, ochii îl dureau și până și burta, care rămăsese în siguranță de cealaltă parte a ușii, începuse să-l chinuie puțin. Dacă Hatty se afla în spatele ultimei uși pe care ar fi încercat-o, poate că n-ar fi reușit niciodată să ajungă la ea.

Precis că, în astfel de circumstanțe deosebite, metodele mai puțin oneste erau scuzabile. Așa că începu să privească și să asculte prin găurile cheilor. Prin cea de-a treia gaură auzi ceva: un foșnet ritmic foarte slab. Nu-i trecea prin minte ce ar fi putut face acel sunet, iar prin gaură nu vedea decât un spălător cu bazin și un urcior cu apă, o bucată de draperie dantelată, care acoperea o parte dintr-o fereastră, și un scaun cu un spătar extrem de drept.

Nu, nu-și putea imagina ce putea fi acel sunet; cu siguranță că nu putea să vină de la Hatty, care stătea întinsă într-un pat, bolnavă, sau poate chiar pe moarte. Gândul la ea într-o astfel de situație îl făcu să se întoarcă

disperat ca să încerce și celelalte uși, dar apoi, chiar în timp ce se întorcea, își spuse că poate Hatty chiar stă întinsă în acea cameră, dar nu scoate niciun sunet și nu face nicio mișcare, ci deliberează, frecându-și întruna mâinile de cearșaf: fâș, fâș, fâș.

Se întoarse la ușa din spatele căreia auzise acel sunet și începu să-și vâre capul prin ea. Se băgase până la urechi când auzi – căci urechile încă îi erau libere – niște pași pe scara din spatele lui. Îngrozit că va fi prins pe jumătate băgat în ușă, se smulse din ea și făcu iute stânga-mprejur.

Un bărbat urca scările. La subsuoară ținea registrele pe care Tom le zărise în hol, iar în mână ducea călimara și raportorul. Avea aerul plin de importanță al cuiva care trudește pentru traiul lui și care tocmai și-a încheiat munca pe ziua aceea. Cine să fi fost oare? Un Melbourne, Tom era sigur de asta: acelea erau trăsături de Melbourne.

Bărbatul înaintă prin mijlocul holului spre Tom, dar, în cele din urmă, nu păru să-i acorde nicio atenție. Se opri chiar în dreptul ușii pe care o încercase Tom și bătu ușurel.

— Mamă?

Foșnetul se opri. O voce pe care Tom o recunoscu de-ndată ca fiind cea a mătușii lui Hatty zise:

— Cine-i acolo?

— James.

James? Tom era uluit: James de-abia dacă era adolescent când îl văzuse ultima dată în grădină. Atât de mult timp să fi trecut pentru familia Melbourne, iar pentru Tom atât de puțin, încât James să fi ajuns bărbat – și încă om de afaceri? Dar iată-l chiar pe el, înalt, lat în

umeri, puternic, cu un guler înalt, scrobit și cu chipul acela serios.

— Poți să intri, zise vocea femeii. Mă pieptăn doar.

James intră și Tom se strecură pe lângă el. Nu intenționase s-o facă, căci nu era un băiat curios și impertinent, dar întrebarea pe care o pusese James, chiar în timp ce deschidea ușa, fusese:

— Cum se simte Hatty?

Amândoi stăteau în cadrul ușii: bărbatul și băiatul. La un moment dat, James privi în jur neliniștit, așa cum fac oamenii care știu că sunt singuri, dar simt o altă prezență în cameră – o pisică poate.

Mătușa lui Hatty stătea în fața oglinzii de la măsuța de toaletă. Părul ei lung și castaniu îi cobora greu până la brâu, iar ea își trecea peria prin el, din creștet până la vârfuri, scoțând acel sunet constant, foșnitor. Privind-o, Tom constată că părul nu-i era cu totul castaniu, ci începuse să încărunțească: timpul trecuse, se pare, și pentru mătușa lui Hatty.

Nu-i răspunse imediat lui James. Se opri din periat și începu să-și răsucească și să-și împletească părul. În timp ce făcea asta, spuse într-o doară, pe un ton cât se poate de rece:

— Hatty o să fie bine.

— Asta a spus doctorul?

— Da.

— Atunci, trebuie să fim recunoscători.

— Recunoscători!

Încă făcându-și de lucru cu părul, mătușa lui Hatty se întoarse cu fața către fiul ei:

— Recunoscători? Dar ce făcea, de-a avut accidentul ăla? Te rog frumos! Se cățăra în copaci! Chiar n-are nicio

idee despre ce se cuvine sau nu pentru o fată de vârsta ei? E destul de mare ca să știe mai bine!

— Hatty e tânără pentru vârsta ei, zise James. Poate că e din cauza faptului că stă atâta vreme singură și se joacă mereu în grădină.

— Of, întotdeauna ai fost blând cu ea! strigă mătușa lui Hatty, făcând ca replica să sune ca o acuzație gravă. Deci nu trebuie să se maturizeze niciodată! Dacă e pe-așa, ce-o să se întâmple cu ea? Eu, una, nu știu. Și-așa e o fată destul de ciudată, decise ea și se întoarse înapoi către oglindă, ca să-și aranjeze șuvițele împletite.

— Sigur c-o să se maturizeze, zise James, iar Tom admiră modul în care ținea piept furiei mamei lui. Dar ce-o să se întâmple *atunci* cu ea?

— Sper că nu se-așteptă să mai primească ceva de la mine! Am fost și-așa destul de miloasă cu ea.

— În cazul ăsta, mamă, va trebui cumva să-și câștige singură traiul, deși nu știu cum ar putea face asta. Sau poate c-o să se mărite – deși, iarăși, nu știe pe nimeni și n-are unde să cunoască pe cineva dacă stă mereu în casă sau în grădină.

— N-o s-o las să facă ea pe stăpâna aici când eu n-o să mai fiu!

Deși nu întorsese capul de la oglindă, mătușa lui Hatty fixa cu privirea reflexia fiului său.

— Ce vrei să spui, mamă?

— De-acum, tu, Hubert și Edgar sunteți deja mari, ați intrat în afacerea tatălui vostru și sunteți independenți din punctul ăsta de vedere. Și asta-i foarte bine, dar, dacă vreunul dintre voi se gândește cumva ca mai încolo să se însoare cu Harriet, să nu v-așteptați să vedeți vreun bănuț de la mine. Lui Hubert nu i-a păsat

niciodată de fată, iar Edgar cred că o antipatizează, dar ție ți-a fost întotdeauna milă de ea.

În tăcerea care se lăsă după aceea, Tom se aștepta ca James, care era atât de îndrăzneț de felul lui, să strige că nu se gândise niciodată să se însoare cu Hatty, dar acum văzu și el ce idee bună era și că precis se va însura cu ea imediat ce va împlini vârsta potrivită și c-o să fie bogați și-o să trăiască fericiți până la adânci bătrânețe – în ciuda mamei lui. Dar James nu era un romantic. Oftă încet.

— N-am avut niciodată nici cea mai mică intenție să mă însor cu Hatty și nu cred c-o să vreau vreodată asta; cert este însă că merită din toată inima să fie compătimită.

— Da, chiar merită compătimită, e-adevărat, rosti cu înverșunare mătușa lui Hatty.

— Și precis, mamă, acum, că se face mare, ar trebui să vadă și ea mai mult din lume decât pot să-i ofere casa și grădina asta. Ar trebui să întâlnească alți oameni, să-și facă cunoștințe, prieteni.

— Știi foarte bine că nu-i place nimic altceva decât să stea singură în grădină.

— Putem s-o smulgem noi de-acolo. Avem prieteni și nu trebuie să-i permitem să se ascundă de parcă s-ar teme de ei. Când mai organizăm câte-o petrecere, putem s-o convingem să vină și ea: cu barca pe râu, la picnic, la meciurile de crichet, la partidele de whist, cu colindul de Crăciun, la patinoar...

— Dar nu vrea să se maturizeze. Nu vrea altceva decât să stea în grădina ei.

— Am putea s-o facem să vrea mai mult. O să mă duc să vorbesc cu ea chiar acum și-o să-i spun că, atunci când

se va simți mai bine, va trebui să încerce să aibă o viață mai veselă. O să-i spun că noi toți vrem ca ea să iasă, să-și facă prieteni.

Noi toți? Urmărind reflexia femeii în oglindă, Tom văzu întipărindu-i-se pe chip o expresie rece, de dezaprobare.

— Pot să-i spun că și tu vrei asta, mamă?

— Îți irosești gura și mila de pomană cu Harriet.

— Pot măcar să-i spun că ești de acord?

— Poți să-i spui ce vrei, poți să faci ce vrei cu ea și cu cât o văd mai puțin, cu-atât mai bine.

Zicând asta, întoarse capul astfel încât să nu-și vadă fiul nici în oglindă, nici în carne și oase. James se retrase însoțit de Tom. Se duse la o ușă de la capătul palierului, bătu încetișor și intră.

Tom rămase afară, așteptând sfârșitul întrevederii celor doi, ascultând suișurile și coborâșurile vocii lui James. Acesta vorbi cu blândețe, de parcă s-ar fi adresat cuiva care era bolnav sau tocmai își revenise după o boală, dar vorbi îndelung, iar Tom își spuse că rana lui Hatty nu putea fi atât de gravă pe cât se temuse dacă putea să asculte tot ceea ce avea James de spus.

XVIII

Dormitorul cu două ferestre zăbrelite

James ieși în cele din urmă, închise ușa de la dormitorul lui Hatty și merse mai departe pe palier, înspre camera lui. Tom așteptă până ce auzi acea ușă deschizându-se și închizându-se, apoi se lipi de ușa lui Hatty și începu să treacă prin ea.

Când îl văzu ițindu-se din ușă, Hatty scoase un mic țipăt de încântare.

— Te rog, Tom, te rog, strecoară-te încet, ca să văd și eu cum se face!

— O nimica toată, zise Tom, dar își încetini îndatoritor înaintarea, pășind relaxat pe covorul din dormitorul lui Hatty și simțindu-se mai bine pentru că făcuse asta.

Hatty ședea ridicată în pat, cu un bandaj înfășurat în jurul capului. Chipul îi era îmbujorat de entuziasm, nu de febră.

— O, ce mi-aș dori să pot face și eu asta! oftă ea și se scufundă înapoi în perne.

Tom se-opri și-o studie o clipă: poate – nu, *cu siguranță* părea mai mare decât atunci când o cunoscuse. Hatty crescuse, exact ca și ceilalți membri ai familiei Melbourne, dar Tom nu observase niciodată asta, în parte pentru că petrecuseră atât de mult timp împreună, dar și pentru că Tom nu era atent la astfel de lucruri.

— Păi, cum te simți? întrebă Tom, căci ar fi fost nepoliticos să se uite la ea mai mult.

— Foarte bine, răspunse Hatty, și doctorul spune că n-o să-mi rămână nicio cicatrice. M-a vizitat vărul James și mi-a spus că, pe viitor, trebuie să mai fac și alte lucruri, nu doar să cad din copaci.

— O să faci lucruri fără mine? zise Tom, gândindu-se la petrecerile de oameni mari despre care vorbise James.

— O, nu, Tom, când vrei tu, vii fără nicio problemă!

Dar Tom observă că îi vorbise de parcă el ar fi fost un copil, iar ea nu.

— Stai jos și vorbește cu mine, Tom, îl rugă ea.

Se așeză la capătul patului și se uită prin cameră:

— Ai un dormitor frumos.

Era o cameră spațioasă – așa cum erau toate camerele în frumoasa casă a familiei Melbourne. Avea un șifonier mare și două ferestre mari, între care se afla patul lui Hatty, iar în partea de jos a lor...

— Ai gratii la ferestre, zise Tom, de parcă ar fi o cameră pentru bebeluși!

Și, undeva în minte, cuvintele îi răsunară ca un ecou al unora pe care le mai rostise sau le mai auzise odată; și, într-adevăr, gratiile de la ferestre îi aduceau aminte de ceva ce văzuse cândva.

— Păi asta a și fost, răspunse Hatty. A fost camera verișorilor mei când erau mici; și dup-aia, a mea. Și, pentru că am fost ultimul copil din casă, a rămas, pur și simplu, camera mea. Acum e dormitorul meu.

Tom se uita fascinat la ferestre: își amintea că le mai văzuse sau, mai degrabă, doar pe una dintre ele, sau, de fapt, pe amândouă, dar separat, niciodată împreună.

— Unde e baia în casa asta? întrebă Tom.

— Baia?

— Unde faci baie?

— Eu fac baie chiar aici, în cameră, bineînțeles, și băieții fac în camerele lor.

— Aici? zise Tom privind în jur. Cum?

— Păi, avem o cadă de tablă și Susan cară oale cu apă fierbinte de la bucătărie. Iarna facem focul aici și fac baie chiar lângă foc.

— Aici s-ar putea face o baie adevărată, zise Tom, de parcă ar fi văzut-o deja. Ai putea ridica un perete despărțitor undeva, pe-aici, chiar în mijlocul camerei, ca să ai câte-o fereastră pe fiecare parte. Partea asta a camerei ar putea să rămână dormitor, iar cealaltă ar putea să fie o baie.

Lui Hatty i se păru o idee inutilă și prostuță:

— Dar așa ar rămâne doar o parte de cameră.

— Da, recunoscu Tom, iar peretele va fi... ar fi subțire, iar când ai sta în pat ai putea întotdeauna auzi apa curgând la baie, în camera de lângă.

— N-aș vrea să aud niciodată așa ceva, zise Hatty categoric.

— Bănuiesc că nici n-o s-o faci, replică Tom. Alții însă s-ar putea s-o audă.

Se duse până la fereastră și se uită afară. Privirea îi răzbătu până în depărtare: în primul rând, îi zbură peste o peluză la capătul căreia un fag uriaș stătea căzut pe gânduri, apoi deasupra unui gard viu, a unei alei, a altui gard viu, a unei pajiști, cu un mare ulm în mijlocul ei...

Tom trase adânc aer în piept:

— Camera ta îmi place mai mult, zise el, și priveliștea de la ferestrele tale îmi place și mai mult.

— Vezi râul de dincolo de luminiș? întrebă Hatty. Dar mai mult decât ce, Tom?

— Mai mult... mai mult decât dacă vizavi n-ar fi altceva decât case.

Hatty izbucni în râs:

— Nu fi prostuț, Tom! Dacă lucrurile ar sta așa, n-am trăi la marginea unui sat, ci în mijlocul unui oraș.

— Sau într-un sat care a crescut atât de mult, încât e, practic, un oraș.

Schimbă subiectul:

— Cât de des faci baie, Hatty?

— O dată pe săptămână. Tu?

— O dată la două zile. Dar cred c-aș prefera să fac mai rar, dar să am camera și priveliștea asta.

Hatty îl privi nedumerită: nu înțelegea ce legătură are una cu alta și nici tristețea care părea să fi pus dintr-odată stăpânire pe el:

— Tom, n-ai de ce să fii trist.

Tom se gândea la Trecut, la acel Timp creat atât de demult. Timpul luase acest Prezent al lui Hatty și îl transformase în Trecutul lui. Și totuși, atunci și acolo, pentru o clipă, acesta era și Prezentul *lui* – al lui și al lui Hatty. Apoi își aminti de pendula ce măsura atât timpul lui, cât și pe cel al lui Hatty și de imaginea de pe cadranul ei.

— Hatty, ce reprezintă imaginea de pe ceasul din hol?

— E ceva din Biblie.

— Ce? zise Tom surprins.

Sprâncenele lui Hatty se încrucișară, într-un efort de gândire:

— E greu... nu-mi amintesc. Vreau să zic, e greu de înțeles, așa că nu-mi amintesc foarte bine. Dacă chiar vrei să știi, o să aflu.

— Da, te rog. Pe cine ai de gând să întrebi?

Hatty zâmbi, dar nu încercă să mai facă un mister din asta, cum probabil că ar fi făcut vechea Hatty.

— O să întreb ceasul; scrie pe el.

— Unde? N-am văzut niciodată asta.

— Nici nu poți, pentru că scrisul e atât de jos pe cadran, încât e acoperit de rama protectoare. Trebuie să deschizi ușița cadranului ca să-l poți citi.

— Din interiorul cutiei pendulei, prins cu un cârlig?

— Da. Dar de unde știi?

— Nu contează. Cine ține cheia de la cutia pendulei?

Hatty zâmbi din nou:

— Chiar pendula. Cheia stă întotdeauna în încuietoare.

Tom rămase cu gura căscată:

— Dar oricine ar putea s-o deschidă!

— Mătușa e singura care trebuie s-o deschidă, ca să întoarcă ceasul – le-a interzis tuturor să umble la el.

— Dar dacă vin niște străini în casă? Oameni iscoditori? Băieți?

Hatty pur și simplu nu îl înțelegea. Îi promise totuși că atunci când va fi singură la parter va descuia cutia pendulei și va deschide rama: și atunci Tom va putea citi secretul cu ochii lui.

Acum nu puteau face nimic altceva în privința asta, așa că schimbară subiectul. Cum Tom părea preocupat și tăcut, Hatty preluă frâiele discuției, întreținându-l cu povești despre camera pentru copii. Despre cum, în timpul zilei, între ferestrele principale și șipcile jaluzelelor dormeau lilieci – dacă trăgeai jaluzelele, îi vedeai atârnând acolo, între pânzele de păianjen, colbul cenușiu și frunzele uscate de glicină; și despre cum, într-o noapte, unul dintre ei intrase în cameră din greșeală și zburase

de colo-colo ca un mic spectru negru, iar ea țipase și tot țipase de sub așternuturi, pentru că Susan îi spusese că liliecii sunt atrași de părul lung, se încurcă în el și dup-aia trebuie să-l tai pe tot. (Tom zâmbi și chiar și Hatty schiță un zâmbet.) Apoi fusese vara aceea în care un lujer de glicină intrase prin colțul de sus al ferestrei și se încolăcise pe toată lungimea firului de la sonerie până să-l vadă mătușa lui Hatty și să poruncească să fie tăiat; iar când stai foarte liniștit poți să auzi șoarecii gonind prin spatele șipcilor de bordură, și cum întotdeauna erau mai mulți șoareci toamna, după seceriș, pentru că veneau de pe câmpuri. Și apoi, firește, era șifonierul...

În clipa aceea, Hatty sări din pat ca să-i arate lui Tom șifonierul – nu hainele atârnate în el, ci ascunzătoarea secretă pe care o avea acolo, sub scândurile de jos, încă de când era mică. Scormoni cu unghiile și ridică o bucată de planșeu, iar acolo, dedesubt, între grinzi, era un loc spațios în care își ținea mica ei comoară: briceagul cu un singur tăiș, o cutie de acuarele și o fotografie micuță, de un maroniu deschis, în care un tânăr domn cu o înfățișare solemnă se sprijinea de spătarul unui fotoliu în care stătea o femeie tânără.

— Ăștia erau tata și mama, acum multă vreme. Mai ții minte, Tom, că mă prefăceam că erau un rege și-o regină?

Apoi Hatty fu nevoită să se întoarcă iute în pat, căci auziseră pași afară, pe coridor. Amurgul începuse să umbrească odaia, iar Susan sosi cu o lampă cu ulei pe care o puse pe poliță și-o aprinse. Apoi plecă și se întoarse cu cina lui Hatty, un castron cu pâine înmuiată în lapte.

Cât timp mâncă, Hatty vorbi în continuare cu Tom, care își încălzea degetele la lampă, privind, în același

timp, umbrele pe care acestea le proiectau pe tavan. De jos se auziră reverberațiile gongului care-i chema pe membrii familiei Melbourne la cină; auziră pași și voci care coborau la parter.

Susan veni din nou, luă castronul gol și lampa și-o rugă pe Hatty să se întindă la loc și să se culce. După ce plecă, Tom spuse că ar fi mai bine să plece și el.

— Bine, zise Hatty.

Nu-l întreba niciodată unde se duce.

— Ne vedem mâine, o asigură Tom.

Hatty zâmbi:

— Mereu spui asta, dar adeseori trec luni întregi până să vii din nou.

— Vin în fiecare seară, răspunse Tom.

Îi ură noapte bună și coborî. În hol se simțea miros de mâncare, iar Susan și o altă servitoare alergau dintr-o parte într-alta cu platouri și farfurii: familia lua cina.

Tom se opri ca să verifice dacă cheia pendulei era într-adevăr în gaura ei. Tânjea să poată s-o învârtă, dar Hatty va fi nevoită să facă asta în locul lui. Privi lung la îngerul de pe cadranul ceasului.

Plecă de lângă ceas și ieși în grădină, apoi intră înapoi dinadins și – închizând ochii – trase ușa și puse zăvorul. Dar, când îi deschise din nou, holul era tot cel al familiei Melbourne. Continuă să meargă de-a lungul lui, sperând cu disperare că tijele și covorul se vor dizolva sub pașii lui și că va constata că e pe drum spre apartamentul soților Kitson și spre dormitorul lui.

Dar asta nu se întâmplă. Ajunse la dormitorul lui Hatty, care ar fi trebuit să fie al lui, și văzu că ușa era întredeschisă.

— Cine-i acolo? mormăi Hatty somnoroasă.

— Sunt eu, răspunse Tom. M-am întors după... după ceva.

— Și l-ai luat?

— Nu, zise Tom. Dar nu-i nimic. Noapte bună, Hatty.

— Noapte bună.

Coborî la parter și ieși în grădină. Îi dădu ocol, trecând pe sub liliecii care dădeau din aripi, apoi încercă din nou: casa era tot aceeași – cea a familiei Melbourne.

„N-o să mai ajung niciodată înapoi", își zise el dintr-odată, iar apoi: „O să-i spun lui Hatty. O s-o întreb pe ea ce să fac. Îi spun totul, chiar dacă asta înseamnă să-i vorbesc de fantome."

Urcă la etaj, se strecură în dormitor și o strigă în întuneric. Nu primi niciun răspuns, iar când ciuli urechea auzi respirația regulată a unui om care doarme. Nu voia s-o scoale și s-o sperie, așa că se ghemui pe podea, lângă pat, cu mâna peste un braț de-al ei, ca atunci când se scula sau doar se mișca în somn s-o simtă imediat. Își puse capul pe braț și simți cum, încet-încet, îl fură somnul.

Când se trezi, nu știu cât de mult trecuse, doar că în cameră era lumină, iar el era înțepenit de la poziția în care dormise. La început nu știu unde se afla. Apoi își aminti brusc și începu să pipăie patul cu mâna, dar patul era gol – nici urmă de Hatty. Apoi văzu că patul era al lui, nu al lui Hatty, și că dormitorul în care se afla era tot al lui – doar o parte de cameră, cu o singură fereastră cu zăbrele.

Nu înțelegea cum de ajunsese acolo, dar era cât se poate de recunoscător pentru asta. Era cât pe ce să se urce în patul său rece când își aminti de papucul care ținea întredeschisă ușa apartamentului. Nu se putea ca

unchiul sau mătușa lui să-l găsească. Din fericire, era încă prea devreme ca ei să se fi trezit. Luă papucul, închise ușa din față, se întoarse în pat și rămase culcat, cu ochii în tavan, până îl auzi pe unchiul lui ducându-se în camera de baie, de cealaltă parte a peretelui despărțitor subțire, și dând drumul la apă pentru o baie matinală.

Imediat după aceea, mătușa lui intră în dormitor, aducându-i ceașca de ceai cu care îl răsfăța în fiecare dimineață.

— E timpul să te scoli, Tom. Tocmai a venit poșta și ne-a adus scrisori de-acasă – una pentru tine, de la Peter, și una pentru mine, de la mama ta.

XIX

Sâmbăta viitoare

Stăteau toţi în jurul mesei, la micul dejun: Alan Kitson cu ziarul lui, soţia sa cu o lungă scrisoare de la sora ei, mama lui Tom, şi Tom, cu o scrisoare de la Peter. În timp ce-şi citea scrisoarea, Tom ţinea palma căuş la capătul foii, ca să împiedice pe oricine să vadă – chiar şi neintenţionat – ceva din cele scrise acolo.

„Dragă Tom,

AI GRIJĂ! Mama îi scrie mătuşii Gwen să-i spună că poţi să vii acasă la sfârşitul săptămânii, şi de data asta chiar trebuie să vii. Cred că mama o să spună că trebuie să vii pentru că mi-e tare dor de tine, dar eu nu vreau să vii. Îmi place tot ce scrii în scrisori. Povesteşte-mi mai multe. Aş vrea să fiu acolo, dar mama şi tata spun că nu se poate.

Mi-aş dori să avem mai mulţi copaci şi un râu în apropiere şi un zid înalt. *Aş vrea* să fiu acolo.

Al tău,
Pete“

Tom oftă: i-ar fi plăcut să-l aducă pe Peter acolo, chiar şi pentru scurt timp, ca să-i îndeplinească şi lui dorinţa.

Privirea îi reveni la începutul scrisorii: „AI GRIJĂ!“ Dar ce pot face copiii împotriva deciziilor pe care le iau adulţii, mai ales părinţii, pentru ei? „Trebuie să te

întorci la sfârșitul săptămânii", iar azi – Tom se uită în capul paginii ziarului unchiului Alan – era marți. Bănuia că vor propune să se întoarcă sâmbătă sau duminică.

Mătușa Gwen puse scrisoarea jos și-i zâmbi lui Tom, dar cu tristețe:

— Ei bine, Tom, în curând chiar va trebui să ne luăm rămas-bun.

— Când? zise Tom brusc.

— Sâmbătă. E un tren ieftin sâmbătă dimineață, iar mama ta spune că, din moment ce nu mai ești în carantină, poți călători cu trenul.

— Sâmbăta viitoare? zise Tom. Atât de curând?

Pe neașteptate, interveni și unchiul Alan:

— O să ne fie dor de tine, Tom.

Apoi păru surprins, aproape enervat, de ceea ce-i ieșise pe gură.

Mătușa Gwen spuse:

— Tatăl și mama ta îți transmit toată dragostea lor, Tom, și de-abia așteaptă să te revadă. Mama ta spune că lui Peter i-a fost foarte dor de tine și că, fără tine, stă toată ziua pierdut în visare; are *nevoie* de tine. N-am putea să te mai ținem aici... decât dacă te-am adopta.

Dacă l-ar adopta, își zise Tom, ar putea rămâne acolo, dar, pe de altă parte, nici n-ar mai avea familie: nici pe mama, nici pe tata, nici pe Peter...

Simți o durere în dreptul coastelor, de parcă cineva ar fi încercat să-l rupă în două. Își dorea atât de tare două lucruri complet diferite: pe de-o parte, voia să fie acasă, cu mama, cu tata, cu Peter – chiar voia asta, foarte tare; iar pe de altă parte voia grădina.

— Dacă mă adoptați... începu el, încet și dureros.

— Glumeam, Tom, răspunse mătușa lui, încercând să îl liniștească.

Ceea ce și reuși, în parte, pentru că Tom nu-și dorea deloc să devină copilul soților Kitson și să nu mai facă parte din propria familie; însă, în același timp, trebuia să găsească o soluție disperată pentru situația lui disperată. Știa din scrisoarea lui Peter și din felul în care vorbise mătușa lui că nu mai avea nicio speranță să-și prelungească șederea – nici cu amânări, nici cu frisoane, nici chiar prin adopție. Spuseseră sâmbătă dimineață și cu asta, basta.

Sâmbăta viitoare...

— Poate că la anul o să vii din nou să-ți petreci o parte din vacanța de vară la noi, zise mătușa lui.

Tom nu-i putea răspunde și nu-i putea nici mulțumi, pentru că anul următor era atât de departe, iar senzația pe care-o simțea în dreptul inimii, acolo și atunci, când se gândea la plecare, era atât de groaznică, atât de teribilă, încât s-ar fi putut spune chiar că i se rupea inima.

În acea dimineață, Tom păru să audă doar ticăitul pendulei care aducea sâmbăta, minut cu minut, din ce în ce mai aproape. O urî pentru asta. Apoi își aminti că, fix în noaptea aceea, când Hatty avea să-i desfacă ușița, pendula urma să-și dezvăluie secretul. Tom n-avea nici cea mai vagă bănuială care ar fi putut fi acel secret, și totuși, un sentiment straniu al importanței acestuia nu-i dădea defel pace, ba chiar se trezi punându-și în el o brumă de speranță – ultima lui speranță. Din acel motiv, își dorea ca minutele și orele până la miezul nopții să treacă cât mai repede. Timpul atât de lung până atunci părea atât de scurt până sâmbătă.

În după-amiaza aceea, Tom îi scrise lui Peter despre grădină cu o speranță pe care n-o simțea de fapt și îi

promise că o să-i scrie și a doua zi. Apoi, ca să scape de ticăitul pendulei, ieși la o plimbare cu mătușa lui. Întrebase dacă în apropiere nu se afla cumva vreun râu, iar ea credea că da și că l-ar putea găsi pentru el. Merseră pe niște străduțe lăturalnice și cotiră de-atâtea ori, încât Tom pierdu orice simț al direcției. Apoi ajunseră la un pod.

— Uite-ți râul, Tom! zise mătușa Gwen victorioasă.

Trebuie să fie același râu, deși nu arăta nici ca întinderea de apă pe care o zărise de la geamul lui Hatty, nici ca aceea la care ajunsese cu Hatty când trecuseră prin gardul viu și traversaseră pajiștea. Acel râu nu mai curgea de-a lungul unor pajiști: de-o parte era străjuit de curțile unor case, iar de cealaltă de un drum asfaltat.

Un bărbat pescuia lângă pod, iar mătușa Gwen îi strigă:

— Ai prins ceva?

— Nu e niciun pește, răspunse amărât omul.

Stătea lângă o plăcuță pe care scria: „ATENȚIE. Consiliul nu-și asumă răspunderea pentru persoanele care înoată, intră în apă sau se plimbă cu barca pe apă. Aceste ape au fost declarate nepotrivite pentru asemenea activități din cauza poluării."

— Ce înseamnă poluare? întrebă Tom.

— Din câte știu, înseamnă că râul nu mai e pur și sănătos, răspunse mătușa Gwen. Are ceva de-a face cu toate casele care s-au construit și cu fabricile. Cred că lucruri groaznice ajung în râuri de la fabrici.

Tom cercetă râul cu privirea: apa nu părea murdară, dar văzu că algele, în loc să fie suple, verzi și strălucitoare, erau acoperite cu un fel de mâzgă maro și murdară. Nu erau gâște prin preajmă și nici alte păsări de

apă. Cert e că pești nu păreau să fie deloc. Pe de altă parte, pe fundul apei se vedeau multe sticle sparte, bucăți de veselă și cutii goale de tablă.

— Și nu poți să faci baie sau să mergi cu barca nicăieri? se interesă Tom.

— Se poate înota la Castleford. Știi, râul ajunge până acolo.

— Până la Castleford, Ely, King's Lynn și apoi se varsă în mare, zise Tom.

— Chiar așa, Tom, zise mătușa lui, oarecum surprinsă. De unde-ai aflat tu informațiile astea geografice?

— Mi-a spus cineva, răspunse reticent Tom. Cât e ceasul, vă rog?

— Aproape patru.

Asta era tot?

Cum nu mai era nimic interesant de văzut, se întoarseră acasă pe jos. Când intrară pe ușa din față a marii case, primul lucru pe care îl auzi Tom fu ticăitul pendulei. Avea să bată ritmic până la ora culcării, iar astfel Timpul era prietenul lui Tom; după aceea însă, va continua să bată până sâmbătă, iar astfel, Timpul devenea dușmanul lui Tom.

XX

Îngerul vorbește

În acea noapte de marți, Tom nu știa cum o va găsi pe Hatty – dacă va fi tot în pat, după ce căzuse din copac, dacă se va fi însănătoșit și va zburda din nou prin grădină sau dacă o va găsi înfruptându-se deja din plăcerile sociale cu care o ispitise James.

Fusese pregătit să vadă anumite schimbări la Hatty, însă ce îl luă prin surprindere când deschise ușa grădinii fu schimbarea totală a anotimpului. Iarna era deja în toi – și nu o iarnă mohorâtă și gri, ci una scânteietoare, cu un strat de-abia așternut de zăpadă. Toți arborii, toate tufișurile și plantele erau învelite în alb; doar cele mai adânci firide dintre tise rămăseseră ferite de nea și păreau să-l urmărească pe Tom asemenea unor ochi înfundați în orbite.

În felul ei, vremea era perfectă, ca pe timpul verii.

În jur domnea o mare liniște, și Tom își ținu respirația, vrăjit de scena care i se desfășura înaintea ochilor. Atunci o găinușă de baltă – probabil îndemnată de asprimea vremii să părăsească râul și să caute de-ale gurii în grădină – se ivi de sub un tufiș de lângă peluză; cu capul plecat, cu pasul săltat și agitat, dar fără grabă, își croi ușor drum peste peluză și dispăru, din nou, în desiș.

Mișcarea rupse vraja care-l înlănțuise pe Tom. Privi în jur și văzu că, pe lângă amprentele ușoare, cu trei degete, ale găinușei de baltă, mai erau și alte urme de

pași în zăpadă. O persoană ieșise pe ușa grădinii, înaintase pe cărare, traversase un colț al peluzei și o luase pe după seră în direcția iazului. Tom fu pe dată sigur că îi aparținea lui Hatty, așa că le urmă.

Ajunse până aproape de capătul serei, de unde se vedea deja iazul. Și-acolo era și Hatty. Iazul era înghețat, iar la unul dintre capete zăpada fusese curățată: pe acea porțiune, Hatty patina – dacă așa se putea numi ce făcea. Luase unul dintre scaunele din casa de vară și îl împingea înaintea ei, dând cu greu din picioare și gâfâind din cauza efortului și a concentrării. Și totuși, când Tom o strigă, se întoarse spre el cu chipul strălucind de bucurie.

— O, Tom! țipă ea, luând-o împleticit spre marginea iazului, unde rămase cu vârfurile picioarelor lipite unul de altul, în V, de parcă altfel patinele și-ar fi pus în cap s-o zbughească fiecare într-o altă direcție.

— Hatty, zise Tom, voiam să... ai promis...

— Dar ești mai slab! zise Hatty, încruntându-se.

— Mai slab? se miră Tom. În niciun caz.

Știa precis că e mai gras, pentru că mătușa Gwen plătise de curând un penny ca să îl cântărească și fusese foarte încântată de rezultat.

— Nu voiam să spun asta. Voiam să spun că ești mai *transparent*, zise Hatty, iar apoi continuă, cu o expresie de consternare întipărită pe chip: O, nu, nici asta n-am vrut să spun – sau nu știu ce-am vrut să spun, sau, mai degrabă...

— Nu contează, zise Tom nerăbdător. Dar vreau să afli tot ce poți despre imaginea de pe pendulă.

Citi în privirea lui Hatty că nu e foarte sigură la ce se referă, așa că adăugă:

— Ai zis c-o s-o faci.

— Am zis?

— Când ai căzut din căsuța din copac. Am vorbit dup-aia despre asta.

— Dar asta a fost acum atât de multă vreme! Dacă ai așteptat atât de mult, Tom, n-ai mai putea aștepta încă puțin? Trebuie să afli chiar acum? N-ai vrea, mai degrabă, să te uiți la mine cum patinez?

Și începu să-i turuie despre cum era din ce în ce mai bună la patinaj și cum, în curând, se va duce să patineze cu ceilalți – cu Hubert, James, Edgar și cu Bertie Codling, cu fetele Chapman și cu tânărul Barty și cu toți ceilalți.

— Ție nu-ți place să patinezi, Tom? se interesă ea apoi. N-ai învățat niciodată să patinezi?

— Ba da, răspunse Tom, dar acum, Hatty, fă, te rog, cum ai promis, și vino să deschizi pendula și să-mi arăți ce înseamnă imaginea aia!

Oftând, Hatty se așeză pe scaunul luat din casa de vară, își scoase lamele de la patine, apoi ghetele, își puse pantofii obișnuiți și se întoarse în casă cu Tom. Pe drum spuse ceva despre cum explicația pentru imagine era o revelație – sau, cel puțin, asta crezu Tom că aude.

În hol, stând lângă pendulă, Hatty rămase o clipă cu urechile ciulite:

— Mătușa trebuie să fie sus.

Învârti cheia în broască și descuie cutia pendulei. În timp ce ea dibuia după cârligul geamului de la cadran, Tom se uită în interiorul cutiei. Văzu umbre și pânze de păianjen, apoi pendulul care se legăna într-o parte și într-alta la fiecare bătaie a ceasului. Greutatea cu care se termina pendulul era un disc plat și rotund de metal aurit, care strălucea ca un soare în timp ce oscila de

colo-colo. Poleiala discului era împodobită cu o inscripție pe care Tom reuși s-o deslușească în ciuda mișcării pendulei: „Timp nu va mai fi."

— Timp nu va mai fi? exclamă Tom surprins.

— Da, răspunse Hatty, luptându-se cu încuietoarea necunoscută. Așa e.

— Dar cum adică nu va mai fi?

— Nu, nu! Nu înțelegi. Așteaptă...

Găsi în sfârșit micul cârlig, îl trase și ridică capacul cadranului, arătându-i lui Tom scrisul aflat foarte jos, mult sub picioarele depărtate ale îngerului cu cartea în mână.

— Uite, uite! Știam eu că e din Apocalipsă, dar nu-mi aminteam capitolul și versetele.

Tom citi: „Apocalipsa. Cap. X., ver. 1–6". Se apucase să repete trimiterea cu voce tare, ca s-o țină minte, când Hatty spuse:

— Șșt! N-ai auzit o mișcare la etaj?

Speriată, prinse zăvorul la loc, închise ușița ceasului și-l zori pe Tom să iasă în grădină.

— Apocalipsa, capitolul zece, versetele unu–șase, repeta Tom pe drum.

— Ar trebui să mă duc să-mi iau Biblia și să caut fragmentul respectiv, zise Hatty, dar nu părea foarte dispusă să intre din nou în casă și să urce la etaj.

Atunci Tom își aduse aminte de Biblia lui Abel, pe care o ținea în încăperea de lângă seră, și o porniră într-acolo. Tom observă cât de ușor deschidea Hatty ușa acum: ajungea cu mâna la încuietoarea de metal de sus fără să se ridice pe vârfuri. Crescuse, cu siguranță, mult față de primele zile pe care le petrecuseră împreună în grădină.

Iarna, încăperea de lângă seră arăta cu totul altfel. Cazanul mergea, ca să încălzească apa care trecea prin țevile din seră, iar cămăruța era înăbușitor de caldă și plină de lumină. Hatty găsi ușor Biblia și i-o aduse lui Tom.

Începu să dea paginile către sfârșitul volumului, șoptind mai mult pentru sine:

— Tit – Filimon – Epistola către evrei – Epistola lui Iacov – Întâia Epistolă a lui Petru – Petru Doi – Ioan Unu – Ioan Doi – Ioan Trei – Iuda – APOCALIPSA. Apocalipsa e ultima carte din Biblie.

Hatty răsfoia acum capitolele Apocalipsei Sfântului Ioan Teologul, iar Tom citea peste umărul ei, când auziră un sunet cât se poate de slab – sunetul zăpezii strivite sub talpă – și ridicară amândoi privirile: Abel tocmai dăduse colțul pe după tufele de alun. Poate că venise să aţâţe focul; poate că – având în vedere că ținea în mână o mătură de nuiele – venise să curețe pentru Hatty zăpada de pe iazul înghețat.

Când îi zări, rămase cu gura căscată.

Hatty văzu uimirea de pe chipul lui, dar o interpretă greșit: credea că se uită la Biblie, când el se uita, de fapt, la Tom – sau, mai degrabă, la Tom care se afla în prezența unei Biblii.

— Abel, i se adresă ea agitată, te superi? Noi, adică, eu, firește, eu voiam să caut repede ceva în Biblie.

Abel continua să se holbeze la ei.

— Îmi pare foarte rău dacă nu ești de-acord, zise Hatty și așteptă.

— Nu... nu...

Părea că se gândește la ceva.

— În Cartea aia e Adevăr și e Mântuire. Și ăia de cetește'n Ea – nu, nu pot fi cu totu' blestemați.

Își atinse ciuful de pe frunte, ca un fel de scuză deplasată, însă Tom știa că lui îi era adresată. Și cu asta, de parcă nu voia să-i deranjeze, îi părăsi.

Se întoarseră la căutarea lor în Biblie, iar Hatty găsi capitolul și versetele potrivite:

> Și am văzut alt înger puternic, pogorându-se din cer, învăluit într-un nor și pe capul lui era curcubeul, iar fața lui strălucea ca soarele și picioarele lui erau ca niște stâlpi de foc.
>
> Și în mână avea o carte mică, deschisă. Și a pus piciorul lui cel drept pe mare, iar pe cel stâng pe pământ.
>
> Și a strigat cu glas puternic, precum răcnește leul. Iar când a strigat, cele șapte tunete au slobozit glasurile lor.
>
> Și când au vorbit cele șapte tunete, voiam să scriu, dar am auzit o voce care zicea din cer: Pecetluiește cele ce au spus cele șapte tunete și nu le scrie.
>
> Iar îngerul pe care l-am văzut stând pe mare și pe pământ și-a ridicat mâna dreaptă către cer,
>
> Și s-a jurat pe Cel ce este viu în vecii vecilor, Care a făcut cerul și cele ce sunt în cer, și pământul și cele ce sunt pe pământ și marea și cele ce sunt în mare, că timp nu va mai fi.[1]

Când termină de citit, capul lui Tom vuia de nori, curcubeie, focuri, tunete și de măreția textului în sine – poate întocmai ca și cel al artistului necunoscut, de-acum multă vreme, care pictase cadranul ceasului.

Cu toate astea, Tom nu înțelegea și îi spuse asta.

---

[1] *Biblia, Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul*, capitolul 10, versetele 1–6, traducere ÎPS Bartolomeu Anania, Tipografia Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2001. (N. tr.)

— E greu, recunoscu și Hatty. Nu cred că știe cineva precis ce înseamnă toate astea. Apocalipsa e plină de îngeri și fiare și zicale ciudate. Așa e ea.

— Dar sfârșitul – „timp nu va mai fi" – ce înseamnă? insistă Tom. Trebuie să știu: e important – e scris pe discul pendulului și îngerul a jurat... a jurat că nu va mai fi timp. Ce voia să spună cu asta?

— Poate când sună cea din urmă trâmbiță... când vine sfârșitul lumii, zise Hatty, vag.

Tom văzu că ea nu-i va mai fi de ajutor de-acum încolo. Hatty închisese deja Biblia și făcuse un pas în spate ca s-o pună la loc, pe raft. Privirea îi alunecă spre iaz și se lumină dintr-odată – da, Abel mătura pentru ea toată zăpada de pe gheață.

— Timp nu va mai fi... murmură Tom și își imagină cum toate ceasurile din lume încetează brusc să ticăie, și mișcarea lor se oprește și ea, amuțește pe vecie la sunetul unei mari trâmbițe. Timp nu va mai fi... repetă el, și cele cinci cuvinte îi păreau acum încărcate de uriașe posibilități.

Hatty pusese Biblia la loc.

— Vii cu mine la iaz, Tom, să mă vezi cum patinez?

— Nu, zise el. Trebuie să mă gândesc.

Adâncit deja în gânduri, îi întoarse spatele lui Hatty și tuturor distracțiilor înghețate și scânteietoare ale grădinii pe care o iubea atât, se duse în casă, urcă la etaj și se vârî în pat.

XXI

Timp și iar Timp

În acea noapte de marți, Tom rămase în pat, la început cufundat în gânduri, apoi, în sfârșit, visând, dar despre aceleași lucruri, și despre altele, care ieșeau la iveală din adâncul minții, alăturându-se celorlalte. Visă că e ultima lui noapte acolo. Se duse la parter ca să iasă în grădină, dar descoperi că îngerul coborâse de pe cadranul pendulei și – crescând până la dimensiuni uriașe – îi bara calea cu o sabie de foc. Cu toate acestea, nu-i putu ține piept lui Tom, fiind silit, într-un final, să se dea la o parte. Când se uită afară, văzu că grădina dispăruse, în locul ei fiind acum doar o curte asfaltată, cu tomberoane de gunoi, în mijlocul căreia stătea bătrâna doamnă Bartholomew, care întreba furioasă: „Cine s-a jucat cu Timpul pendulei mele?“ Atunci Tom se trezi și, dintr-odată, toate visele cele ciudate se scufundară înapoi, în străfundurile minții, la suprafață năvălind ideile, întrebările și gândurile neterminate din timpul orelor de trezie.

Tom se gândi iar: timp nu va mai fi – îngerul de pe ceas jurase. Dar, asta dacă Timpul se va termina vreodată, înseamnă că, aici și acum, Timpul însuși nu e decât o chestiune temporară. Te poți lipsi de el, poate, sau, mai curând, poți să-l fentezi. Tom ar putea să-l fenteze, să se ascundă în spatele Timpului și să aducă Trecutul – adică Prezentul lui Hatty și grădina – chiar acolo

și atunci, și pentru totdeauna. Dar pentru a reuși asta trebuie, desigur, să înțeleagă cum funcționează Timpul.

— Ce e Timpul? o întrebă pe mătușa Gwen, când aceasta îi aduse ceașca matinală de ceai; iar ea, crezând că n-auzise bine, îi răspunse că e aproape ora șapte.

— Ce e Timpul – vreau să spun, cum *funcționează* Timpul? îl întrebă Tom pe unchiul lui la micul dejun.

Acesta îi zise însă că nu exista un singur răspuns cert; oamenii aveau diverse teorii.

— Firește, spuse unchiul Alan, se credea că... și Tom ascultă cu atenție și uneori păru chiar să înțeleagă, iar alteori fu convins că nu pricepuse nimic. Dar teoriile moderne ale Timpului, continua unchiul Alan, *cele mai* moderne teorii... iar Tom începu să se întrebe dacă teoriile nu ajungeau și ele la modă, pentru ca apoi să fie abandonate, ca rochiile femeilor, și brusc își dădu seama că era cu mintea aiurea și se chinui să se concentreze din nou, și iar i se păru că pricepe, apoi fu din nou convins că nu înțelege și căzu pradă unei mari disperări.

— Am auzit și eu o teorie, zise Tom, cât unchiul lui se opri să ia o gură de ceai. Știu un înger – știu *de* un înger care a spus că, la sfârșit, Timp nu va mai fi.

— Un înger!

Unchiul său izbucni cu atâta violență, încât își vărsă destul de mult ceai pe cravată, iar gândul că trebuia să-l șteargă îl enervă și mai tare.

— Dar ce naiba au îngerii de-a face cu teoriile științifice?

Tom tremura și nu îndrăzni să-i explice că e mai mult decât o teorie: că e o adevărată certitudine angelică, scrisă cu litere de foc.

Unchiul Alan spunea, pe un ton furios, că nu-i mai trebuie nimic de mâncare. Apoi ieși din casă trântind

ușa după el și cu zece minute mai devreme decât de obicei.

Imediat ce plecase, mătușa Gwen îi spuse lui Tom, cu reproș:

— Tom, aș vrea să nu mai faci asta.

— Păi, se scuză el, n-am știut că e atât de pornit împotriva îngerilor, nu?

— Unchiul tău are la fel de mult respect ca oricare altul pentru îngeri, dar atunci când sunt la locul lor, zise ea; îi face teribil de rău să se supere la micul dejun. Oricum e întotdeauna puțin iritat atât de devreme dimineața și nici nu te dezmeticești bine că și-a și pierdut cumpătul, și dup-aia înfulecă ceva pe fugă sau nu mănâncă tot. Iar asta duce la indigestie.

— Îmi pare rău, se scuză Tom.

Era sigur că mătușa lui avea și ea o intuiție a Adevărului, chiar dacă era diferită de cea a unchiului.

În seara aceea, imediat ce Alan Kitson intră pe ușă, nevasta lui îl luă deoparte. La început păru să vrea și el să spună câte ceva, și chiar pe un ton destul de ridicat, dar către sfârșit nu mai avu nimic de zis, iar la final, după un moment de tăcere, spuse: „Poate că ai dreptate: poate că așa ar trebui."

La cină, când îl văzu pe Tom, îi zise cu atâta gravitate că-i pare rău, încât băiatul se simți strivit de importanța acelor cuvinte.

Tom presupuse că subiectul Timpului va fi abandonat, dar unchiul său era hotărât să-și repare greșeala făcută de dimineață. După cină, scoase un creion și-o foaie de hârtie și începu să-i deseneze niște scheme lui Tom:

— Imaginează-ți, Tom, că ăsta este un punct în Timp...

Mai apoi îi ceru să-și imagineze un pictor care stă undeva afară și pictează peisajul, și un al doilea pictor

care vine în spatele primului și pictează același peisaj, care conține însă și peisajul dintâi, apoi un al treilea pictor care vine să picteze același peisaj care conține acum tablourile primului și celui de-al doilea pictor în el, apoi un al patrulea pictor...

— Sper că paralela asta ți-a mai clarificat lucrurile, Tom, zise unchiul său. Sau, hai să privim altfel problema. Să presupunem că...

Deja chipul lui Tom începea să înțepenească de la expresia de înțelegere pe care o afișa; de-acum nu mai voia, de fapt, decât să plângă ca un bebeluș pentru că nu mai înțelegea nimic și totuși subiectul era extrem de important pentru el.

Apoi, din senin, unchiul Alan aduse vorba de Rip van Winkle.

— De exemplu, zise el, gândește-te la Rip van Winkle – sau nu, poate că asta nu e foarte lămuritor. Nu, gândește-te, bunăoară, la un nou punct în Timp pe care o să-l numim „A"

Dar unchiul Alan schimbase prea târziu subiectul: Tom începuse deja să se gândească la Rip van Winkle, pentru că era prima persoană pomenită de unchiul Alan despre care Tom știa câte ceva; și, într-adevăr, Tom chiar știa totul despre el. Rip van Winkle plecase într-o bună zi la vânătoare prin niște munți din America de Nord și adormise într-un loc fermecat. Lui nu i s-a părut că a dormit acolo decât o singură noapte, doar că, atunci când s-a trezit și-a coborât muntele ca să se întoarcă la familia lui, a descoperit că trecuseră douăzeci de ani.

Oare, își zise el, nu era și el într-o situație asemănătoare cu a lui Rip van Winkle? În loc să meargă înainte

în timp douăzeci de ani, el se întorsese vreo sută și ceva până în timpul lui Hatty. Nu se întorcea în fiecare noapte în exact același moment din Timp și nici nu trăia Timpul în ordinea lui obișnuită. Bradul, de exemplu: îl văzuse în picioare, căzut la pământ, apoi din nou în picioare – noaptea trecută fusese iar în picioare. O văzuse pe Hatty ca pe o fată de vârsta lui, apoi ca pe una mult mai tânără și, în ultima vreme, ca pe o fată care – deși Tom nu voia încă să recunoască asta – îl depășea cu mult ca ani. În aceste reprize, Tom văzuse Timpul lui Hatty – Timpul grădinii – pe parcursul a ceea ce trebuia să fie un întreg deceniu, în timp ce propriul lui Timp nu depășise durata unei vacanțe de vară.

— S-ar putea spune, zise Tom încet, intervenind iarăși într-o discuție pe care, până atunci, n-o ascultase, s-ar putea spune că oameni diferiți au timpuri diferite, deși, firește, toate sunt doar frânturi dintr-unul și același Timp mai mare.

— Păi, replică unchiul lui, mai corect s-ar putea spune că...

Dar Tom continuă netulburat:

— Astfel încât să pot, dintr-un motiv sau altul, să mă întorc înapoi în Timpul altcuiva, din trecut; sau, dacă vrei – și dintr-odată vedea pentru prima oară totul din perspectiva lui Hatty –, ea ar putea să vină înainte, în Timpul meu, care ei i s-ar părea Viitorul, deși pentru mine n-ar fi decât Prezentul.

— Totul ar fi mult mai limpede, Tom, dacă ne-am întoarce la acest punct A...

Dar Tom o ținea pe-a lui:

— Oricum ar sta lucrurile, și ea ar fi la fel de mult o fantomă din Trecut pe cât sunt eu o fantomă din Viitor.

Niciunul dintre noi nu e vreo fantomă, și nici grădina nu e. Și gata, asta lămurește lucrurile o dată pentru totdeauna.

— Despre ce vorbești? îl întrebă iritat unchiul Alan. Despre grădini? Și ce lămurește? Noi vorbim aici de niște posibilități, de teorii.

— Dar, zise Tom, să presupunem că cineva chiar a intrat dintr-un Timp într-altul – așa, pur și simplu –, atunci asta ar fi o dovadă.

— *O dovadă!* țipă unchiul Alan și, pentru o clipă, Tom crezu c-o să se înfurie din nou, dar se stăpâni: Se pare că n-am reușit să-ți explic prea multe, Tom, dacă n-am putut să-ți transmit nici măcar faptul că dovezile – în chestiuni care țin de teorii ale timpului, cel puțin – *dovezile*...!

Din câte se pare, despre Timp, ca despre o mare minte criminală, nu se putea dovedi nimic.

Dar lui Tom nu-i păsa. Din punctul lui de vedere, rezolvase satisfăcător unele lucruri. Pornind de la ceea ce îi dezvăluise îngerul, reușise să descopere ceva folositor despre natura Timpului. Deocamdată nu își dădea încă seama cum îi putea fi util acel lucru, dar era plin de entuziasm și-avea un sentiment plăcut în privința asta, ceea ce, pentru el, însemna că e pe punctul de a descoperi – rotundă și perfectă – soluția problemei lui.

În acea noapte de miercuri, Tom coborî în grădină într-o cu totul altă stare de spirit. Afară era tot iarnă, dar Tom privi scrutător în jur, gândindu-se: „Să fie oare *aceeași* iarnă? Să fi ajuns într-o altă perioadă din Timpul lui Hatty? Și, dacă da, e una mai timpurie sau una mai târzie?"

Întrebarea lui primi un răspuns când, după ce se plimbă prin grădină, ajunse în dreptul gardului viu:

în el fusese montată o portiță care dădea spre pajiște. Aceasta nu fusese cu siguranță acolo la ultima lui vizită, căci ar fi observat-o imediat. Fusese montată după acel moment și avusese suficient timp ca să ajungă veche și ponosită.

Pietrișul înghețat de pe alee trosnea sub picioarele lui în timp ce se îndrepta către portiță, iar când se aplecă peste ea și privi spre ceea ce, în timpul verii, fusese o pajiște joasă, de pășunat, văzu o mare întindere de gheață. Pe latura cea mai îndepărtată a pajiștii, unde era cea mai bună gheață, câțiva patinatori alunecau pe suprafața înghețată, strigându-se unul pe altul și râzând.

Tom se simți lăsat pe din afară. Era convins că acela e unul dintre grupurile de prieteni în care James spusese că o va atrage și pe Hatty. Nu era greu să ghicești care dintre patinatori ar putea fi Hatty: o fată care, la un moment dat, era în mijlocul celorlalți ca, imediat, să o zbughească, în viteză, de una singură, pe gheață. Obiceiul de-a fi singur, deprins încă din primii ani de viață, nu poate fi înlăturat cu una, cu două. Ba chiar s-ar putea dovedi a fi o obișnuință de-o viață.

Băieții începuseră să smulgă crengi arcuite din sălciile tunse, din care să-și facă bețe pentru un antrenament de hochei; o piatră trebuia să le servească drept puc. Vorbind întruna și chicotind, fetele se adunară să-i urmărească.

Patinatoarea solitară se îndepărtase de ei, iar acum venea în viteză pe gheață, traversând pajiștea, drept spre gardul viu. Hatty – căci chiar ea *era* – îl văzuse pe Tom.

— Sau am văzut ceva și mi-am zis c-ai putea fi tu, îi spuse, măsurându-l neîncrezătoare în timp ce alunecă lung până la el.

Deschise portița grădinii:

— Sunt atât de bucuroasă că *ești* tu, Tom! Mi-e dor de tine uneori, chiar și-acum, chiar dacă fetele Chapman sunt destul de amuzante, la fel și Barty, și ceilalți – ca să nu mai vorbim de patinaj. O, Tom, patinajul! Simt c-aș putea să merg până la capătul lumii dacă întreaga lume ar fi de gheață! Mă simt la fel de liberă ca o pasăre – cum nu m-am simțit niciodată! Vreau să merg atât, atât de departe!

Îl îndemnă să meargă pe gheață, iar Tom nu se împotrivi.

— Haide, Tom, haide!

Simți netezimea gheții sub talpa piciorului gol și ușoara tresărire și unduire ale acesteia, ca ale podelei unui ring de dans, sub greutatea lui Hatty. Și, de parcă gheața i-ar fi făcut o vrajă, uită problema Timpului la care trebuia să se gândească – uită până și că trebuia să se gândească la ceva. Hatty se îndepărtă de el dintr-o singură mișcare, iar el se lansă după ea într-o alunecare mai strașnică decât oricare dintre cele de care avuseseră el și Peter parte pe străzile de-acasă; elanul lui se sfârși însă mai curând decât cel al lui Hatty, căci mișcarea lui era în continuare legată de pământ, în timp ce aceea a lui Hatty aducea mai mult cu cea a unei păsări puternice.

— Tom, îl strigă ea încet, de peste gheață, dar apropiindu-se din nou și trecând pe lângă el în trombă, tu de ce n-ai patine?

— A, de ce n-am patine? repetă Tom chinuit, căci toate patinele pe care le folosise vreodată fuseseră închiriate de la patinoarul din oraș; iar unchiul și mătușa lui nu aveau patine, era sigur de asta; și li s-ar părea

foarte ciudat dacă s-ar grăbi să cumpere unele acum, în toiul verii.

Atunci, ca o genială lumină înghețată, lui Tom îi veni o idee – una dintre cele mai îndrăznețe idei pe care le avusese vreodată.

Deschizând larg brațele, o imploră pe Hatty să se oprească din patinat și să îl asculte, ceea ce ea și făcu:

— Hatty, unde îți ții patinele? Atunci când nu le folosești, vreau să zic.

— În dulapul de pantofi din hol. La sfârșitul iernii, ung chingile și lamele, împachetez ghetele în hârtie și le pun pe raftul de sus al dulapului.

Pe timpul zilei nu era nici urmă de patine în dulapul din hol, Tom știa sigur – pe rafturi nu erau decât produsele pe care chiriașul cu barbă roșcovană le folosea la întreținerea automobilului. Dacă Hatty chiar își ținuse patinele acolo, mai mult ca sigur că, cu foarte multă vreme în urmă, atunci când membrii familiei Melbourne muriseră sau se mutaseră, patinele trebuie să fi fost vândute, date de pomană sau aruncate. În orice caz, pentru el ar fi fost pierdute.

Înainte ca Hatty să-și termine explicația legată de dulapul pentru pantofi, Tom hotărâse deja că e un loc total neindicat în care să-și țină patinele: avea nevoie de un loc uscat și sigur, și, evident, mai presus de toate, unul secret.

— Hatty, îmi promiți ceva?

— Ce?

— Promiți mai întâi?

— Nu pot să-ți promit nimic care e rău sau periculos.

— Nu-i nici una, nici alta. Te fac să-mi promiți mai întâi pentru că nu vreau ca atunci când auzi despre ce-i vorba să ți se pară o prostie. Pentru că nu e... chiar nu e.

— Păi spune-mi ce e și dup-aia văd dacă pot să-ți promit.

Tom nu putea decât să se mulțumească cu asta, așa că zise:

— Păi, tot ce vreau e ca atunci când nu folosești patinele să le ții întotdeauna în locul ăla secret pe care mi l-ai arătat, în șifonierul din dormitor, sub scândurile de jos.

— *Acolo!* exclamă Hatty, de parcă trecuse foarte multă vreme de când nu mai fusese nevoită să se gândească la acel loc. Dar asta chiar *e* o prostie – de ce le-aș ține vreodată acolo?

— Promite-mi! țipă Tom. Doar pare o prostie, dar nu e nimic rău în asta. Promite-mi. Pentru tine n-are nicio importanță.

— Dar pentru tine ce importanță are? întrebă stupefiată Hatty.

— Durează prea mult să-ți explic, dar promite – promite pe onoarea ta – că, atunci când nu le folosești, o să-ți ții întotdeauna patinele acolo, în locul ăla secret. E în continuare secret, nu-i așa? adăugă el cuprins brusc de panică.

— Singura persoană căreia i-am spus de el ai fost tu, zise ea. Dar, Tom...

— Dă-ți cuvântul de onoare, așa cum ai spus c-o să faci dacă poți, insistă Tom și văzu că avea câștig de cauză.

— Nu înțeleg, dar, prea bine, promit... promit pe onoarea mea.

Tom avea încredere deplină în ea, așa că făcu stânga-mprejur și alunecă înapoi spre portiță și spre casă.

— Dar stai! strigă Hatty după el, căci tocmai îi trecuse ceva prin minte. Întoarce-te, Tom! Asta înseamnă că ar trebui să las patinele în urmă dacă mă mut de-aici.

Asta era adevărat, dar Tom nu se opri. Auzise ce strigase Hatty și auzise și strigătele mai îndepărtate ale celorlalți patinatori, care o întrebau ce făcea de una singură lângă poartă și-o chemau să li se alăture.

Fugi în casă și urcă la etaj. Luă papucul din ușă și-o închise în urma lui, cu toate că avea de gând să se întoarcă în grădină chiar în aceeași noapte. Cu puțin noroc, nu va petrece mai mult de cinci minute în apartament, iar apoi va fi din nou jos, pe pajiște, cu Hatty, patinând.

În dormitorul lui n-avea nevoie de lumină. Dibui ușa șifonierului și o deschise, apoi căută rosturile dintre scândurile de jos. Ca să poată îndepărta una dintre scânduri trebui să-și scoată briceagul din buzunar. Căută în locul de dedesubt până ce atinse cu mâna două obiecte mărișoare, împachetate în hârtie.

Tocmai era cu mâna pe hârtia de împachetat când auzi o ușă deschizându-se – ușa de la celălalt dormitor din apartament. Își dădu seama că, în entuziasmul lui, probabil că făcuse mai mult zgomot decât trebuia. Îl auziseră și veneau după el.

Împinse ușa dulapului cât putu de mult fără s-o închidă de tot și se strecură iute în pat. Ajunse chiar la timp, căci, o secundă mai târziu, mătușa lui deschise ușa dormitorului și aprinse lumina. Mască scârțâitul arcurilor, pe care ea trebuie să-l fi auzit, foindu-se zgomotos în pat și gemând, cu ochii strâns închiși, de parcă ar fi avut un coșmar. Mătușa lui se aplecă, îi puse mâna pe frunte ca să se asigure că nu are temperatură, îl pupă și ieși. În urma ei lăsă însă ușa întredeschisă; Tom o auzi intrând în camera ei, dar n-o auzi închizând nici cealaltă ușă. Le lăsase pe amândouă deschise ca să-l poată auzi.

Tom rămase întins în pat, cu ochii larg deschiși, tremurând de nerăbdare, știind că cel mai mic sunet ar putea-o face să vină iar înapoi. Va trebui să aștepte până ce va adormi din nou, dar n-avea de unde să știe cât avea să dureze asta.

Până la urmă, Tom fu cel care adormi primul – adormi și visă că patinează până la capătul lumii și până la sfârșitul Timpului.

XXII

Promisiunea uitată

Joi dimineață, când se trezi, primul lui gând fu că ratase prețioasa șansă de-a se întoarce în grădină noaptea trecută; iar cel de-al doilea se îndreptă spre ascunzătoarea din podeaua dulapului.

Aproape crezu că visase descoperirea de aseară, dar, când deschise ușa, văzu scândura ridicată și briceagul care se afla chiar lângă ea. Văzu cele două pachete de hârtie maro, le scoase și le desfăcu: erau o pereche de patine, cu lamele încă prinse de ghete.

Apoi văzu un petic de hârtie pe fundul ascunzătorii. Îl scoase și citi ce scria pe el:

> *Pentru oricine găsește acest pachet.* Aceste patine sunt proprietatea lui *Harriet Melbourne*, dar ea a ales să le lase aici, îndeplinindu-și promisiunea făcută odată unui băiețel.

Biletul era semnat și datat 20 iunie. Era trecut și anul, dar scrisul fusese pătat de moartea unei insecte, așa că Tom nu putea citi decât primele două cifre: un unu și un opt.

Își petrecu o bună parte din zi desfătându-se cu patinele lui Hatty – patinele lui. Erau un model mai vechi decât cele pe care le cunoștea Tom și țineau și de un stil învechit de patinaj. Erau modelul Fen Runners, ale căror lame aveau vârful curbat ca o proră de corabie,

pentru a putea tăia suprafața mai dură a gheții de afară, de-a lungul zecilor de kilometri pe care patinatorul îi parcurge în marea întindere de gheață a ținutului Fen.

Le îngriji cât de bine se pricepu. Nu le spuse nimic unchiului și mătușii, dar căută șmirghel și, într-un final, găsi o bucată în cutia cu scule a unchiului și se apucă să frece lamele de rugină. Probabil că ar fi trebuit să fie grunduite din nou, dar asta era deja peste puterile lui. Împrumută uleiul de măsline din cămara mătușii și unse tălpicea de lemn și pielea scorojită a legăturilor și a ghetelor. Încercă ghetele: îi veneau aproape perfect – poate erau un pic cam mari, dar asta era bine. Așa le putea purta cu două perechi de șosete.

În timp ce ungea ghetele cu ulei, ceea ce căutase atâta vreme – soluția, rotundă și perfectă, la problema sa legată de Timp – îi veni, în sfârșit, în minte.

Mătușa lui era plecată la cumpărături, așa că Tom lucra cât se poate de nestingherit cu uleiul de măsline chiar pe masa din bucătărie. Ceasul se afla drept în fața lui, urmărindu-l cu mare atenție; și, dintr-odată, Tom se gândi la acea noapte – cu mult timp în urmă – în care și el se uitase cu atenție la ceas, la început cu neîncredere, iar apoi cu nemăsurată încântare. Ceasul îi spusese atunci că, în vreme ce, ca să coboare până la ușa grădinii și să se întoarcă înapoi, la etaj, îi lua mai multe minute, să se plimbe prin grădină nu dura nici măcar un minut. Oricât de mult timp ar fi petrecut în grădină, ceasul din bucătărie nu-l înregistra deloc. Petrecea timp acolo fără să consume nici măcar o secundă din timpul lui obișnuit. Poate că asta voise să spună și pendula când bătuse cea de-a treisprezecea oră: că orele de după cea de-a douăsprezecea bătaie nu există

în Timpul obișnuit; că nu se supun legilor acestuia și nici măcar nu se termină în șaizeci de minute obișnuite. Că sunt nesfârșite.

Tom freca legăturile patinelor cu ulei, iar raționamentul lui îi părea corect și fără fisuri: dacă voia, putea petrece un timp nelimitat în grădină. Putea, până la urmă, să aibă parte de ambele lucruri pe care și le dorea – grădina și familia lui – pentru că putea rămâne pentru totdeauna în grădină, iar familia lui avea să-l aștepte pentru totdeauna acasă sâmbătă după-amiază. Aici ar fi în continuare joi, iar Timpul l-ar aștepta pe el și n-ar porni din nou decât în clipa în care ar părăsi grădina și s-ar întoarce în apartament.

„Aș putea sta în grădină pentru totdeauna", îi spuse Tom ceasului din bucătărie, izbucnind într-un hohot de râs, dar apoi simți un fior la gândul că „pentru totdeauna" părea mult și singuratic. „Oricum", gândi el, „în noaptea asta aș putea să văd cum e: aș putea sta doar câteva zile, sau câteva săptămâni, sau chiar un an; dar, dacă mă satur de ea" – prin asta voia să zică dacă i se făcea dor de casă –, „pot oricând să mă întorc. Și mai am o șansă vineri noapte: atunci pot sta mai mult – și să mă întorc doar după ce-am văzut totul și-am făcut tot ce era de făcut în grădină."

Cât îngriji patinele, Tom își închipui toate desfătările grădinii. Când termină, avea mintea liniștită și era fericit. Era pregătit pentru noaptea care urma.

Un singur lucru merse cât se poate de prost în joia aceea. Chiar când se băgă în pat, își aminti:

— Nu i-am scris lui Peter ieri!

— Nu-i nimic, zise mătușa lui, învelindu-l cu pătura.

— Dar i-am promis.

— Nu-i frumos să-ți încalci promisiunile, dar sunt convinsă că n-ai vrut s-o faci. Din fericire, n-o să conteze foarte mult pentru Peter, pentru că poimâine o să te vadă în carne și oase.

Dar conta, Tom știa asta. Faptul că încălcase promisiunea era și-așa destul de grav; dar știa și că Peter va fi de-a dreptul disperat fără scrisoarea lui. Peter avea nevoie de tot ceea ce îi putea scrie Tom, ca să-și alimenteze imaginația, ca să-și hrănească visele. „Mai scrie-mi despre grădină și despre Hatty", îl rugase el pe Tom. „Spune-mi ce-ai făcut... Și ai grijă să-mi spui ce mai ai de gând să faci."

„Îmi pare rău, Peter", șopti Tom în pernă, simțindu-se mizerabil. Spera ca, până acum, Peter să fi trecut peste amărăciunea trădării lui. Peter se ducea la culcare mai devreme decât el, așa că probabil că își înecase deja amarul în somn.

Însă Tom se-nșela: Peter era încă treaz și suferea. Nu primise nicio scrisoare de la Tom și nu știa de ce – Tom nu-și uita cu ușurință promisiunile. Nu știa ce făcuse noaptea trecută și nici cu o noapte înainte; nu știa ce secrete mai descoperise și nu știa ce lucruri minunate ar mai putea face chiar în seara aceea.

Peter rămase cu ochii pironiți în semiîntunericul din dormitor până ce vederea i se împăienjeni, apoi i se limpezi din nou. Tânjea, mai mult ca niciodată, să fie cu Tom – să știe ce făcea el. În sfârșit, adormi cu acea dorință în minte, iar ultima imagine pe care-o văzu înainte de-a închide ochii fu cartea poștală trimisă de Tom din Ely, care se afla chiar în fața lui, pe policioară.

Tom adormi și el, dar se trezi fără greș la momentul potrivit. Își puse cele două perechi de șosete. De data

aceea își lăsă ambii papuci să țină ușa apartamentului deschisă și coborî la parter cu patinele în mână. Firește că se putea ca, până la urmă, să nu mai fie iarnă în grădină – și totuși era sigur că o să fie. Când deschise ușa, văzu că avusese dreptate. Un strat gros de gheață îmbrăca totul, ferecând toți copacii și plantele din grădină astfel încât nu părea să existe nici urmă de mișcare sau de viață. Grădina ar fi putut prea bine să fie cioplită în piatră, atât de înghețată era.

În liniștea aceea adâncă, Tom își auzi numele șoptit, cumva șovăielnic, din spate. Se întoarse. Hatty stătea în picioare în hol, îmbrăcată în haine groase și călduroase, cu o căciulă de blană pe cap și un manșon tot de blană, care îi ascundea mâinile.

— Nu eram sigură dacă ești tu, Tom, sau doar o festă pe care mi-o juca reflexia luminii pe gheață.

— Sigur că sunt eu, zise Tom și chiar se întrebă dacă nu cumva lui Hatty îi slăbea vederea.

— Speram să apari – tu și numai tu. Uite! zise Hatty, scoțând o mână din manșon și arătându-i patinele ei, ascunse înăuntru.

Drept replică, Tom le ridică în sus pe ale sale. Hatty încuviință mulțumită din cap, dar nu păru șocată de asemănarea dintre ele. Asta pentru că nu știa ce știa Tom.

— James o să coboare într-un minut, zise ea. E rândul lui să meargă la piață în Castleford, și mă duc cu el. Nu știe că vreau să patinez în după-amiaza asta și nici până unde. Vreau să patinez până la Ely.

— Dar poți? se minună Tom.

Hatty îl înțelese greșit.

— Păi sigur că n-ar trebui. Nu prea se cade ca o doamnă să facă așa ceva, așa că nu trebuie să mai spui

nimănui; și totuși, dacă m-aș duce singură ar fi și mai nelalocul lui...

— Eu de fapt voiam să întreb dacă râul chiar a înghețat cu totul.

— E atât de înghețat, Tom! Păi chiar și bunicul lui Abel spune că ăsta-i unul dintre cele mai lungi și mai grele înghețuri pe care le-a văzut. Râul e înghețat puțin mai sus de-aici până după Castleford și Ely. Aici suntem prea aproape de izvorul lui ca gheața să fie sigură, dar imediat după Castleford și în tot ținutul Fen – o, Tom, vino cu mine!

Tom era entuziasmat, dar și înspăimântat:

— Chiar acum? Fără să intru deloc în grădină? Fără măcar să o străbat și eu o dată?

— Grădina o să fie mereu aici, îl zori Hatty; dar înghețul ăsta...

Tăcu brusc și se întoarse cu fața la scările pe care cobora cineva. Tom se hotărî iute și făcu un pas în față ca să fie alături de Hatty: deocamdată o să lase grădina deoparte și-o să meargă cu ea.

Nou-venitul era James, îmbrăcat, la rându-i, de ieșire. O salută pe Hatty și își luă sacoșa de piață și două pleduri groase pentru drum de pe una dintre policioarele din hol. Apoi toți trei ieșiră pe ușa din față – ușa familiei Melbourne, pe care Tom nu mai ieșise niciodată.

Afară, pe alee, îi așteptau o cabrioletă și-un cal, lângă grumazul căruia se afla Abel. Când îl văzu pe Tom, expresia lui spunea fără niciun înconjur: „Nu m-aș fi așteptat să te mai văd vreodată!“ Toată groaza de odinioară îi dispăruse complet de pe chip.

Se urcară în cabrioletă, iar Hatty și James fură înfofoliți în pături. Abel profită de ocazie ca să-i facă pe

ascuns, dar prietenește, cu ochiul lui Tom. Apoi James îi dădu bice calului și porniră: în jos pe aleea ce ducea de la casa Melbourne, apoi pe un drumeag c-o livadă de-o parte și cu o pajiște de cealaltă, făcură la dreapta în dreptul unei căsuțe văruite în alb, și-apoi merseră vreo șapte, opt kilometri într-un trap vioi și zornăitor pe drumuri înghețate, printre câmpuri și pajiști degerate. În dreapta lor, spre est, se întindeau dealurile joase care, în acel ținut neted ca-n palmă, semănau cu niște uriași adormiți; spre vest, nevăzut, se unduia râul, care mergea în aceeași direcție cu drumul cel mare, către Castleford.

Tom mai fusese pe-acolo cu unchiul și cu mătușa lui, dar priveliștea îi fusese întotdeauna blocată de case; și întotdeauna mersese cu autobuzul sau cu mașina. De fapt, niciodată în viața lui nu mai călătorise într-o cabrioletă trasă de cal. Acum se uita în jos și privea fascinat puternicele mișcări ale crupei scurte și ale picioarelor de dinapoi ale calului; în timp ce înaintau, simțea cum săltau roțile fără cauciucuri.

Ajunseră la Castleford într-o mare aglomerație, căci era zi de târg. James lăsă calul și cabrioleta la Hanul Universității (nume tare de ciudat, din moment ce Castleford nu are nicio universitate); mulți fermieri, morari și alți oameni de afaceri din zonă păreau să facă la fel. Apoi, cu sacoșa în mână, James se pregăti s-o pornească la treburile lui.

— Vrei să te duc înapoi mai târziu, Hatty?

— Mulțumesc, vere James, dar nu știu sigur când voi fi gata să mă întorc.

— Oricum, poți să iei trenul, zise el și se despărțiră.

Mulți dintre trecători aveau în mână patine. Unii coborau la râu printre cele două poduri din Castleford,

unde pajiștea de pe mal ajungea, într-o pantă lină, tocmai până la apă. Aici gheața era deja bună, dar distanța pe care o puteai parcurge nu era prea mare. Hatty avea în minte ceva mai bun. O apucă pe niște străduțe lăturalnice mai înguste, țâșni – cu Tom după ea – de-a lungul aleii Gas și ieși, în sfârșit, la râu, acolo unde acesta părăsește orașul, devenind mai lat și mai adânc pe măsură ce se îndepărtează. Acolo se pregătește să pătrundă în ținutul Fen, unde multe alte cursuri de apă – izvoare subterane, canale colectoare și drenuri făcute de om, dar și râuri cu străvechi meandre – i se vor alătura, fiecare la timpul lui. Pârâul atât de îngust care șerpuia pe pajiștea din grădina lui Hatty se transformase deja, înainte de Ely, în Marele Ouse; după Ely, marea lui întindere cuprinde râuri întregi, ca Lark sau ca Wissey, iar mai departe, acesta era înghițit la rându-i de imensitatea mării. În momentul vizitei lui Tom, toate acestea și multe alte ape din ținutul Fen se aflau în ghearele unui îngheț de pomină.

XXIII

Patinajul

În iarna aceea, înghețul începuse la sfârșitul lui decembrie și ținuse – cu o săptămână mai blândă în ianuarie – până la începutul lui martie. Era unul dintre cele mai crunte înghețuri de până atunci. Până și apele curgătoare înghețaseră în cele din urmă. Gheața oprise roțile morilor din amonte și blocase calea barjelor care își croiau în acele zile drumul de la King's Lynn tocmai până în micile porturi din Castleford.

Înghețul pusese stăpânire pe întreaga Anglie. Pe unele râuri, boii erau fripți întregi la proțap, de parcă asta ar fi dovedit ce îngheț de pomină era acela și la ce era bună gheața. Pe râul Cherwell, la Oxford, o trăsură cu șase cai fu condusă pe mijlocul apei înghețate, spre marea încântare a tuturor celor implicați. Dar locuitorii din Castleford și din ținutul Fen știau care era cel mai bun și mai plăcut mod de-a folosi gheața: patinau.

Când Tom și Hatty ajunseră la râu, în zonă se patina deja de săptămâni bune; și li se părea că sunt mai mulți patinatori decât oameni veniți să târguiască în oraș.

Nu toată lumea patina bine sau repede: erau câțiva învățăcei și un polițist care patina în ritmul plin de demnitate al unei lebede bleumarin. Mai era și un nou stil de patinaj – patinajul artistic: Hatty i-l arătă lui Tom. Într-un loc pe gheață fusese așezată o portocală, și patru domni respectabili descriau figuri armonioase până la ea,

de la ea, și de jur împrejurul ei. Dintr-odată, un ștrengar de prin oraș, încălțat cu niște patine ruginite, ale căror legături de-abia mai țineau, întărite cu sfoară, se năpusti pe gheață, înșfăcă portocala și o luă la sănătoasa, cu dinții deja înfipți în ea. Masa unduitoare și mobilă de patinatori se închise în urma lui, iar domnii pasionați de patinaj artistic se opriră iritați până peste poate.

Ca și Tom, Hatty râse pe săturate în fața obrăzniciei acestui furt, dar, în tot acel timp, se uită scrutător și neliniștită în jur. Printre toți orășenii și oamenii de la țară strânși acolo, cineva ar fi putut s-o recunoască și să spună ceva despre faptul că e singură. Cu toate astea, Hatty avu noroc: nimeni nu păru s-o bage în seamă.

Au încălțat patinele, iar acum Hatty și Tom erau gata să intre pe gheață: doi patinatori pe una și aceeași pereche de patine, ceea ce lui Tom i se părea deopotrivă cel mai straniu, dar și cel mai firesc lucru din lume. Simți că e mai priceput și mai plin de energie ca de obicei, de parcă patinele își știau treaba mai bine decât patinatorul: patina la fel de bine ca Hatty pentru că avea patinele ei în picioare. Singura diferență era că lamele lui nu lăsau nicio tăietură și nicio brazdă pe suprafața gheții.

N-au mers ținându-se de mână, ca mulți alții, de teamă să nu se observe ciudățenia; dar, odată ce lăsaseră în urmă grupurile mai mari de patinatori prietenoși, chiar mai jos de oraș, au început să țină pasul unul cu altul, înaintând în același ritm. În după-amiaza aceea nu era vânt deloc, așa că începură să taie aerul nemișcat din ce în ce mai repede.

Hatty își prinsese fusta deasupra gleznei, pentru o mai mare libertate de mișcare, iar acum abandonă și manșonul, ca să-și poată sincroniza mișcarea brațelor

cu cea a picioarelor. În viteză, manșonul îi atârna, prins de sfoara lui, undeva, în spate, până ce, într-un final, un avânt mai puternic îl smuci atât de tare, încât îi rupse sfoara și-l aruncă drept în mijlocul unui joc de hochei, devenind cumva parte din acesta și dispărând pentru totdeauna. Deși îl văzuse căzând, Hatty nu ezită și nu se-opri din patinat, ci râse, de parcă în clipa aceea nu-i mai păsa nici de manșoane, nici de necuviințe și nici de vreo mătușă. Așa că patinară mai departe.

Ieșiră cu totul din zona Castlefordului și ajunseră la o ecluză cu porțile și deversorul înghețate: țopăiră până sus pe mal, ocoliră ecluza și ajunseră iar pe gheață. Patinară până sub un pod, și chiar și-acolo, la adăpost, gheața era tare. Toate locurile de traversare pe care le întâlniră erau înghețate bocnă, iar podarii stăteau mohorâți pe bacurile lor înghețate la mal.

Hatty și Tom patinară din ce în ce mai departe. Patinatorii pe care-i întâlneau erau mai ales bărbați. Din câte vedea Tom, erau foarte puține fete, și niciuna neînsoțită. Ajunseră la o crâșmă singuratică, aflată la malul apei, în fața căreia era o pancartă cu următorea inscripție: „La șapte kilometri de orice – nu-i grabă!" În dreptul ei, niște patinatori, zilieri de pe la fermele din Fen, se odihneau pe mal. Strigară veseli după Hatty, întrebând-o dacă nu vrea ca vreunul dintre ei să-i țină companie. Și continuară să strige până când le răspunse că are deja un însoțitor, chiar dacă ei nu-l pot vedea. Celor de pe mal li se păru o poantă bună și începură să râdă, fără să se supere; Hatty râse și ea, iar Tom o imită. Însă doar ea îl auzi.

Patinară mai departe, în timp ce soarele slab, dar strălucitor, începea să apună, iar umbra neagră a lui Hatty îi însoțea pe partea dreaptă, zburând pe suprafața

scânteietoare a gheţii. Uneori mergeau pe râu, alteori pe terenurile inundate. Doar sălciile de pe maluri îi vedeau, iar gheţa şuiera la trecerea lor.

Nu mai vorbeau, nu mai gândeau – picioarele, mâinile şi trupurile lor păreau să se mişte cu o regularitate precisă, neobosită, ca a unei pendule – cu mult înainte ca Hatty să strige:

— Uite, Tom, turnul catedralei din Ely!

De pe râu însă, turnul din Ely le joacă feste călătorilor. Hatty şi Tom patinară foarte multă vreme, dar turnul nu părea să-i lase să se apropie, preferând, în schimb, să facă nişte misterioase manevre, în urma cărora le apărea ba într-o parte, ba în cealaltă, ba drept în faţă, în funcţie de unduirile râului. Dar în cele din urmă se aflau cu siguranţă mai aproape, pentru că turnul începu să se facă nevăzut în spatele celor dintâi acoperişuri. Erau deja la cotul pe care râul îl face înainte de-a intra în Ely.

Ieşiră la mal. Hatty desfăcu legăturile şi şuruburile patinelor şi rămase în ghetele de patinaj, căci altele n-avea. Tom îşi agăţă patinele în jurul gâtului şi rămase în ciorapi.

Traversară oraşul înspre catedrală şi intrară prin marele portal vestic. Înăuntru, lumina care se împuţina începuse să umple vastul spaţiu cu tenebre. Înaintară de-a lungul naosului spre zona octogonală a turnului, iar lui Tom i se păru că acoperişul catedralei e ca un cer mai scund, pentru că, deşi mergeau constant, când privea în sus, avea impresia că se mişcaseră foarte puţin faţă de el. Hatty sorbea totul din priviri, cu ochi mari, plini de încântare:

— O, n-am crezut că există ceva atât de mare, atât de frumos! exclamă ea.

Când trecură pe lângă un paracliser, Tom îi șopti lui Hatty:

— Întreabă-l cum ajungem în turn.

Ea se întoarse și făcu ce i se ceruse. Paracliserul îi spuse că domnișoara putea ajunge sus dacă se ducea la cristelnița din colțul vestic al catedralei și mai aștepta acolo zece minute. Era ultima urcare pe ziua aceea. Taxa era de șase penny.

Petrecură timpul rămas plimbându-se prin catedrală. Când ieșeau din Capela Fecioarei, Tom rămase o clipă în urmă să citească o tăbliță comemorativă închinată unui anume domn Robinson, gentilom al orașului, care schimbase Timpul său pentru Eternitate în cea de-a cincisprezecea zi a lunii octombrie, anul o mie opt sute doisprezece, la vârsta de șaptezeci și doi de ani. Tom își zise că, într-un fel, el avea de gând să-l imite pe domnul Robinson; voia să schimbe Timpul obișnuit, care, altfel, ar merge mai departe spre ziua de sâmbătă, pentru un Timp nesfârșit – o Eternitate – în grădină. „A schimbat Timpul pentru Eternitate", repetă el cu glas tare, constatând că vocea lui nu reverberase în pereții catedralei. Tăcerea era înspăimântătoare.

Hatty venise înapoi ca să vadă ce-l reținuse pe Tom. Citi și ea inscripția peste umărul lui, și atenția îi fu atrasă de aceeași frază curioasă:

— A schimbat Timpul pentru Eternitate, rosti ea cu voce tare.

„Timp... Eternitate... " Cuvintele lui Hatty stârniră un ecou slab, iar vocea și ecoul ei umplură tăcerea de după cuvintele lui Tom, aducându-i acestuia o oarecare alinare. Se întoarse instinctiv spre Hatty: avea să i se destăinuie, avea să-i spună tot ce plănuia. Chiar atunci.

Dar Hatty era cu privirile ațintite la cristelniță, în dreptul căreia câțiva oameni așteptau deja. Se duse să li se alăture. Tom nu voia s-o țină pe loc, pentru că și el își dorea să urce în turn. Așa că o urmă. În fond, putea vorbi cu ea și mai încolo, când vor porni în lunga lor alergare pe gheață înapoi spre Castleford. Va avea destul timp atunci.

XXIV

Fraţii se întâlnesc

În acea noapte de joi, Peter Long nu dormi decât foarte puţin şi se sculă nemulţumit: visase ceva cu totul greşit. Noapte de noapte reuşise să viseze că e cu Tom; reuşise să viseze la grădină, exact aşa cum i-o descrisese el în scrisori. În noaptea aceea însă, când neştiind care sunt planurile fratelui său tânjea cu-atât mai mult să-şi imagineze ce făcea de fapt – în noaptea aceea nu putuse visa deloc grădina. Începuse să viseze, în schimb, o siluetă gri şi înaltă, care plutea asemenea unei corăbii ancorate în peisajul înconjurător. Nu ştiu ce reprezenta acel lucru până când nu se trezi şi deschise ochii exact asupra vederii din Ely, întrezărită la lumina care venea din stradă.

Închise ochii din nou, ca să înlăture imaginea turnului catedralei. Se concentră asupra a ceea ce ar fi putut face Tom în momentul acela, începând, în acelaşi timp, să numere în gând, ca să adoarmă la loc. Nu numără oi care sar pârleazul, pentru că, într-o grădină, nu există nici oi, nici pârleazuri: el numără pur şi simplu.

Regularitatea numerelor începu să-l adoarmă. Avu senzaţia liniştitoare că se află cu-adevărat în căutarea lui Tom, iar asta îl mulţumi; cu siguranţă că, în curând, avea să vadă şi grădina. Nu trebuia decât să îl urmeze pe Tom... Acum chiar adormise, dar continua să numere,

iar numerele începură să aparţină unor lucruri anume. La grădină tot nu ajunsese; iar ceea ce număra acum erau nişte trepte – care urcau în spirală în interiorul unui turn gri pe care, chiar şi în vis, îl recunoscu cu iritare a fi, din nou, turnul catedralei din Ely.

Până în vârful catedralei din Ely sunt aproape trei sute de trepte sau – ca să fim mai exacţi – două sute optzeci şi şase. Cel puţin atâtea îi ieşiră la numărătoare lui Tom, în timp ce le urca. Era în coada unui şir de turişti, iar Hatty urca în faţa lui.

Într-un sfârşit, se aplecară şi ieşiră printr-o uşiţă scundă direct pe acoperişul turnului. Acum nimic nu era mai sus decât ei. Priviră peste parapet şi văzură acoperişul marelui naos de dedesubt. Apoi îşi plimbară privirile mult mai jos, peste vârfurile caselor din Ely, de unde, din găurile negre ale hornurilor, se înălţa fumul focurilor de iarnă. Fuioarele de fum începuseră să se încline uşor în bătaia unui vânt ce de-abia se stârnise. Şuierul vântului şi pufăitul unui tren care trăgea în gara din Ely erau singurele sunete care ajungeau până la ei.

Dintr-o singură privire cuprinseră întregul oraş – căci Ely e foarte mic – şi mult dincolo de el. Văzură râul ce străjuia oraşul într-o parte şi-l urmară cu privirea în aval. Văzură albeaţa drumului de gheaţă, strălucind pe-alocuri, acolo unde era atins de razele soarelui care apunea, unduindu-se şi dispărând în depărtarea ceţoasă, înserată, înspre Littleport, Denver, King's Lynn şi-apoi în mare. Apoi se uitară în urmă, pe unde veniseră, către Castleford, şi se minunară de distanţa pe care o parcurseseră.

Paznicul turnului le arătă ceva în depărtare şi le spuse că sunt turnurile din Castleford; apoi îi luă pe turişti

după el ca să se uite în altă direcție, spre Peterborough. Hatty merse cu ei.

Tom rămase unde era, privind în continuare spre Castleford. Pentru o clipă fusese singur în acea parte a acoperișului; dintr-odată însă avu puternica senzație că, de fapt, nu e doar el. Cineva ieșise cu întârziere pe ușa scării, iar acum stătea chiar lângă el. Știu, chiar înainte de-a se întoarce, că e Peter.

Din partea cealaltă a acoperișului, Hatty se uita să vadă unde se dusese Tom. În loc de un singur băiat, acum văzu doi: semănau foarte mult și erau îmbrăcați la fel, în pijamale. Cel de-al doilea băiat avea aceeași înfățișare imaterială pe care o observase, în ultimul timp, și la Tom: era aproape sigură că putea vedea parapetul turnului drept prin ei. Se holba la ei minunându-se de ceea ce vedea.

— Dar, Tom, unde-i grădina? întrebă Peter, ușor nemulțumit. Credeam că ești cu Hatty în grădină.

Tom îi răspunse fără niciun înconjur, pentru că simțea că timpul e scurt și se scurtează clipă de clipă:

— Grădina-i încolo, zise arătând cu mâna în direcția orașului Castleford. Iar Hatty e chiar aici.

— Unde? N-o văd.

Tom i-o arătă cu degetul și, de partea cealaltă a acoperișului, Peter se uită direct înspre Hatty – căci fusese singura dintre turiști care se întorsese în direcția lui.

— Acolo! zise Tom. Chiar în fața ta... cea care are niște patine în mână.

— Dar aia, zise Peter revoltat, aia nu-i Hatty: aia e o femeie în toată firea!

Tom, holbându-se la Hatty de parcă o vedea pentru prima oară, deschise gura să vorbească, dar nu putu.

— E timpul să coborâm, doamnelor și domnilor! strigă paznicul.

Micul grup de turiști începu să se-adune în jurul intrării care dădea spre scara spiralată și, unul câte unul, o luară în jos. Doar Hatty rămase pe loc, și cei doi băieți.

— Dar e o femeie, zise din nou Peter.

Hatty se îndreptă spre ei, iar Tom simți cum Peter se trage înapoi din calea ei.

— Cine era? Ce era? șopti Hatty spre Tom, iar Tom, fără să privească într-acolo, știu că Peter dispăruse de lângă el – se subțiase și dispăruse. Era ca tine, zise Hatty; și părea ireal, exact ca tine.

— Haideți, doamnă! strigă paznicul și se uită ciudat la Hatty, zicându-și că e prea tânără ca să fie vreo nebună care vorbește de una singură.

— Era fratele meu, Peter, se bâlbâi Tom. Dar e real, Hatty, la fel de real ca și mine. Ai recunoscut și tu că sunt real, Hatty.

— Nu vreți să mai ajungeți deloc acasă în seara asta, domnișoară? întrebă nerăbdător paznicul.

Hatty îl auzi și, brusc, privi în sus și-apoi în jurul ei: soarele apusese; în oraș, luminițe galbene se iveau la ferestre; dincolo de el, ținutul Fen era o mare întindere întunecată, astfel încât nimeni nu mai putea vedea meandrele râului.

— E târziu! țipă ea speriată. Da, trebuie să ne grăbim!

— *Noi?* zise paznicul. Dumneavoastră ar trebui să vă grăbiți! Eu am tot așteptat după dumneavoastră.

Dar Hatty începuse deja să coboare scările în grabă, urmată îndeaproape de Tom, iar paznicul rămase să bombăne de unul singur, să încuie și să vină și el jos.

În turn era întuneric de parcă noaptea s-ar fi lăsat deja: Tom simți că bezna o făcea pe Hatty să fie și mai

îngrijorată în legătură cu drumul spre casă. Graba și teama care o alimenta îl împiedicaseră să se gândească cu capul limpede la ciudata întâlnire de sus și la cele spuse în timpul ei. Se întrebă confuz cum de reușise Peter să îi viziteze și dacă va veni din nou.

Dar asta nu se întâmplă. Acasă la el, Peter Long se trezise din visul lui – un vis urât, poate chiar un coșmar. Stătea întins în pat, încercând să și-l amintească, dar nu-i veneau în minte decât frânturi, aparent fără legătură între ele. Numărase ca să adoarmă și-și aminti că ajunsese până la două sute optzeci și șase; apoi se aflase la mare înălțime, unde nu voia să fie, iar grădina era imposibil de departe; Tom fusese și el acolo, cumva; și își aminti că îi arătase o persoană și-i spusese că e Hatty, și propriul strigăt că nu putea să fie așa pentru că aceea e o femeie în toată firea, nu o fetiță. Își aminti apoi expresia de pe chipul lui Tom din acel moment: o stranie mirare, aproape ca o revelație, și teamă.

Tom și Hatty se grăbiră să iasă din catedrală și coborâră din nou la râu, tocmai când majoritatea patinatorilor din Ely începuseră să plece de pe gheață. Din câte se pare, erau singurii care aveau de gând să patineze.

Trei bătrâni, trecuți de mult de vremea patinajului, stăteau sprijiniți comod de niște stâlpi ai cheiului, urmărind tot ce se întâmpla. Considerau că aveau vârsta și experiența necesare pentru a-i da sfaturi lui Hatty. Unul o întrebă încotro are de gând să patineze la ora aia, iar când ea îi răspunse „spre Castleford" toți trei scuturară din cap.

— Dacă ține gheața, zise unul, dar vântul ăsta de sud-vest aduce cu el, cel mai probabil, ploaie și dezgheț.

Briza pe care Tom și Hatty o simțiseră în vârful turnului se înteți se, devenind un vânt în toată regula; se

simțea mai blând și mai puțin tăios, chiar și pe chipul lui Tom, decât nemișcarea înghețată de mai-nainte.

— Deja a picat cineva prin gheață, din câte-am auzit, zise cel de-al doilea bătrân. Undeva, mai în amonte. Dar nu s-a înecat. Era cu niște prieteni care l-au scos chiar la timp cu o scară pe care-au pus-o peste gheață. A rămas o gaură, iar gheața din jurul ei trebuie să fie slabă: e bine să fiți cu ochii-n patru după ea. Acu', unde-au zis că era, Matthew?

Primul bătrân nu știa, dar cel de-al treilea credea că gaura trebuie să fie una măricică și că Hatty precis o va observa înainte de-a se apropia prea mult de ea. Dar nu trebuie să uite să fie cu băgare de seamă, pentru că gheața e înșelătoare sub poduri și copaci și de-a lungul malurilor cu trestii.

Primul bătrân îi spuse iar că ar fi mai bine să meargă cu trenul până la Castleford.

Hatty le mulțumi tuturor, dar continuă să-și încheie curelele de la patine, ceea ce lui Tom i se păru destul de curajos. Se lansară împreună pe gheață, iar Hatty le ură celor trei o noapte cât mai voioasă; drept răspuns, ei îi doriră din tot sufletul mult noroc, iar unul strigă după ea că măcar va avea parte de-o noapte cu lună plină. Când ajunseră deja la o distanță sigură și nu mai puteau fi auziți, Hatty îi mărturisi lui Tom că n-are destui bani ca să ia trenul de la Ely tocmai până la Castleford.

Patinară în sens opus unui șir de oameni care se întorceau la casele lor, dar nu trecu mult și îi depășiră și pe ultimii dintre aceștia și rămaseră singuri. Tom știa că acela e cel mai bun moment să vorbească cu Hatty și totuși era limpede că ea n-are chef de nicio discuție: toată atenția ei era concentrată la patinat. Tom o privea

pe furiș, cântărind în minte ce spusese Peter, dar nu zise nimic.

Luna plină răsări, exact așa cum spusese bătrânul: în jur avea un halou, iar asta se presupunea că-nseamnă ploi. Lumina lunii le deschidea calea și, cu toate astea, făcea ca totul în jur să pară și mai părăsit, iar ei și mai singuratici. În afara vântului și-a sunetului patinelor de oțel pe gheață, era o liniște totală. Nici lui Hatty, nici lui Tom nu le plăcea această liniște, și totuși, niciunul din ei n-o rupea. Patinau înainte în tăcere, singuri, la lumina lunii.

Undeva în față, pe malul drept, văzură o siluetă întunecată și dreaptă, de vreun metru optzeci înălțime. Precis era un stâlp sau un trunchi de copac și nu-i acordară prea multă atenție. Apoi, dintr-odată, văzură că se mișcă.

Hatty icni încet, dar nu se opri din patinat – părea că nici n-ar fi putut s-o facă. La acel cot al râului patina scăldată în lumina lunii, dar bărbatul – căci un bărbat era – era complet în umbră și părea nefiresc de înalt. Părea să urmărească ceva cu mare atenție, și Tom fu convins că la ei se uită.

Acum erau mai aproape de el; în curând vor fi în dreptul lui. Silueta de pe mal se mișcă din nou și strigă peste gheață un nume care era, în același timp, o întrebare și un salut:

— Domnișoară Hatty...

Tom simți că nu mai merge în tandem cu Hatty, care oscila, nesigură de direcția în care s-o apuce.

— Cine e? strigă ea, dar Tom avu impresia că ea recunoscuse deja vocea, deși el n-o făcuse.

Mișcările ei erau mai scurte și începu să vireze către mal.

— Sunt eu, tânărul Barty.

— O, Barty, ce mă bucur să te văd! strigă ea ușurată, uitând cu totul de timiditate.

El coborî până la malul apei – un tânăr bine făcut, într-un palton cu glugă și cu niște șoșoni.

— Dar unde ai pornit-o, așa, de una singură, la ora asta târzie și încă pe gheața asta?

— Spre Castleford. De-acolo pot să iau trenul sau să merg pe jos până acasă. Trebuie neapărat să ajung acasă.

— De-ajuns acasă – da, sigur că trebuie, fu de-acord tânărul Barty; dar n-ar trebui să patinezi de una singură. Mai bine te-aș duce eu.

Din câte se pare, el tocmai se întorcea acasă de la piața din Castleford, în șareta lui. O cotise spre râu ca să vadă cum mai era gheața. Atunci îl zăriseră Tom și Hatty.

Minunat era faptul că șareta, deși nu se vedea de pe râu, se afla doar la câțiva metri distanță, de cealaltă parte a malului. Când tânărul Barty o ajută pe Hatty să urce pe mal, văzură calul așteptând între oiști, luminat de micile flăcărui galbene ale felinarelor trăsurii – prima lumină caldă pe care o văzuseră după lămpile și sfeșnicele din ferestrele din Ely. În spatele șaretei, drumeagul se întindea până la șoseaua principală către Castleford și către casă.

Se suiră cu toții în șaretă, tânărul Barty și Hatty ocupând fiecare câte-un capăt al banchetei din față, dar lăsând un mare spațiu între ei, pe care se așeză Tom.

— Te duc până la Waterbeach, zise tânărul Barty. De-acolo poți să iei un tren până la Castleford. Dacă-mi permiți întrebarea – ai destui bani de bilet? Dacă nu, te-aș putea împrumuta eu.

— E foarte drăguț din partea ta, zise ceremonios Hatty, apoi adăugă: Mi-e teamă că te fac să te abați din drum.

Cu siguranță nu îl ducea pe drumul care îi trebuia lui, adică spre una dintre fermele tatălui său din ținutul Fen. Și totuși, fără să spună un neadevăr, tânărul Barty îi dădu lui Hatty de înțeles că această mică excursie îi făcea plăcere.

După aceea merseră mai departe în tăcere.

Când ajunseră la Waterbeach, descoperiră că ultimul tren spre Castleford plecase.

— Atunci te duc eu până la Castleford, zise tânărul Barty și păru chiar voios.

Porniră din nou la drum și, de data aceea, Tom observă că cei doi făceau mai multă conversație. Discutară despre vreme și despre călătoria lor, Hatty vorbind mai întâi stingher, apoi cu ceva mai multă ușurință. Tânărul Barty spuse că, în acea după-amiază, stătuse de vorbă cu James la piața din Castleford; prilej cu care Tom își aminti că auzise de acest tânăr ca fiind unul dintre prietenii verișorilor Melbourne. Fuseseră cu toții la școală împreună, la Castleford.

Nu trecu mult și, în mod cât se poate de firesc, conversația celor doi ajunse la patinaj. Barty admira realizarea lui Hatty din acea zi. Și el făcuse ceva asemănător, firește, și chiar în iarna aceea; dar puține doamne patinaseră atât de departe. Și mama lui făcuse asta, și își aminti povestea acelei isprăvi. Cu ani în urmă, când bătrânul Barty o curta, dăduse un îngheț la fel de puternic și de întins cum era cel de-atunci. Cei doi porniseră să patineze din Castleford până la Ely, apoi către Littleport și dincolo de el. Merseseră atât de multă vreme și atât de departe, încât tânăra aproape că adormise pe patine

și mai că visase că ajunsese alături de iubitul ei până la mare și că patinau pe valurile ei line și înghețate înspre țări îndepărtate.

Povestea îi făcu pe cei doi să izbucnească în râs. Apoi tânărul Barty vorbi de perspectiva unor noi călătorii pe gheață în acea iarnă și, poate, și în următoarea. Și el iubea patinajul, ca și Hatty.

Lui Tom conversația i se păru neinteresantă, mai ales pentru că nu putea lua parte la ea. În plus, era și supărat pe Hatty: se comporta de parcă fie nu-și amintea de el, fie nu-l vedea – sau ambele. De câteva ori, când gesticulă, mâna ei trecu chiar prin el. Odată își sprijini brațul pe speteaza banchetei, întorcându-și și capul ca să-l audă mai bine pe Barty, iar mâna îi intră până la încheietură în gâtlejul lui Tom, ceea ce-l făcu să se simtă ciudat de fiecare dată când înghițea.

Fu bucuros când ajunseră la gara din Castleford. Ultimul tren nu plecase încă, dar mai aveau mult de așteptat până sosea: tânărul Barty zise că ar fi fost mult mai bine dacă mergeau cu trăsura ultimii șapte kilometri până acasă, iar Hatty nu obiectă. Tom ar fi făcut-o, dar n-avea cu cine se certa. Sperase să ajungă într-un compartiment pustiu de tren, în care să poată avea o lungă discuție lămuritoare cu Hatty: va trebui s-o aibă în curând.

Șareta porni mai departe. Tom rămase singur, adâncit în gânduri, în timp ce Barty și Hatty sporovăiau peste sau prin el, din ce în ce mai încântați unul de compania celuilalt. Ceasul din turla unei biserici dintr-un sat răsună peste întinderile întunecate, iar gândul lui Tom zbură la Timp: la cât de sigur fusese că îl stăpânește, că poate schimba propriul Timp pe o Eternitate de-a

lui Hatty și deci va putea să ducă o viață încântătoare, pentru totdeauna, în grădină. Grădina era tot acolo, dar, pe parcurs, Timpul lui Hatty o luase cumva cu un pas înaintea lui, transformând-o din tovarășa lui de joacă într-o femeie în toată firea. Ceea ce văzuse Peter era adevărat.

Prin tropotul copitelor pe caldarâm, Tom îi asculta pe Hatty și pe tânărul Barty: discuția lor era una de adulți și nu prezenta niciun interes pentru el; chiar și propriile gânduri îi displăceau în momentul acela. Treptat, mintea lui se goli cu totul. Nu era obosit de la patinat, nici adormit din pricina orelor înaintate, și, cu toate astea, adormi: poate că monotonia tropăitului avu ceva de-a face cu asta; poate că straniul sentiment că nu se mai află printre gândurile lui Hatty îl făcu să se simtă mai puțin treaz, mai puțin viu.

Simți vag balansul șaretei când aceasta o coti pe lângă căsuța văruită, intrând pe aleea care ducea la casa cea mare.

Când doamna Melbourne, stăpânindu-și furia și consternarea, veni la ușa din față să-i primească, nu văzu decât două persoane în trăsură: ceea ce era de așteptat. Și totuși, nici Hatty nu mai vedea acum decât o singură persoană în afară de ea însăși: pe tânărul Barty.

XXV

Ultima şansă

Vineri dimineaţă, în ora liniştită de dinainte ca unchiul Alan şi Tom să se scoale, mătuşa Gwen scoase o mână afară din pat, porni fierbătorul electric şi făcu un ibric matinal de ceai. Turnă o cană pentru soţul ei, una pentru ea, apoi se ridică din pat ca să i-o ducă pe cea de-a treia lui Tom.

Tocmai traversa holul mic, cu ceaşca în mână, când se-opri în loc, împietrită de ceea ce vedea: uşa apartamentului, pe care Alan însuşi o încuiase cu o seară înainte, era deschisă. Într-o clipă de coşmar, şi-i imagină pe toţi: tâlhari cu chei universale, tâlhari cu răngi, tâlhari cu saci mari, în care să ducă prada; şi fiecare dintre ei purta o mască neagră şi avea o armă mortală – o bâtă, un revolver, un pumnal, o ţeavă de plumb...

Gwen Kitson fu salvată din faţa atacatorilor de o senzaţie dureroasă în degetele de la mână: tremura atât de tare, încât ceaiul fierbinte se scurgea din cană în farfurioară, iar acum se revărsa pe mâna ei. Lăsa cana jos pe un scaun şi atunci văzu şi care era pricina pentru care uşa apartamentului era deschisă: fusese proptită cu o pereche de papuci de-ai lui Tom.

Hoţii închipuiţi se evaporară. Tom trebuia să fie vinovatul. Îşi aminti că îl găsiseră afară din pat, rătăcind prin casă, într-una dintre primele lui nopţi acolo. Îşi aminti

însă și de schimbul aprins de replici pe care-l avusese cu Alan în urma acelui episod, așa că hotărî să se ocupe singură de asta.

Prima dată, aruncă o privire afară, pe palier: nici urmă de Tom. Apoi îndepărtă papucii, închise ușa și se duse în dormitorul lui. Tom era acolo, dormind buștean – nici nu se prefăcea, era sigură de asta. Stătu lângă pat, cu papucii incriminatori în mână, întrebându-se ce-ar trebui să-i spună. Trebuia să-l certe, asta era sigur, dar nu voia să fie prea dură și să-i strice ultima zi acolo.

Nici măcar reproșul blând pregătit de mătușa Gwen n-a fost pronunțat vreodată. Când l-a trezit, Tom s-a comportat într-un mod care a alarmat-o mult prea tare. A deschis ochii, dar apoi i-a închis imediat la loc, de parc-ar fi văzut ceva îngrozitor. Cu ochii strâns închiși a început să vorbească agresiv și, cumva, fără-nțeles:

— Nu! Nu Timpul ăsta! Nu Acum!

Mătușa Gwen lăsă papucii să cadă, îngenunche lângă pat și-l luă în brațe:

— Ce e, Tom? Acum ești treaz. E dimineață. Ești în siguranță aici, cu mine.

El deschise ochii și se uită la ea și în jur de parcă s-ar fi așteptat să vadă cu totul altceva și pe altcineva.

— Ai avut un coșmar, Tom? Gata, gata, acum s-a terminat. Vezi? E deja vineri dimineață și mâine pleci acasă!

Tom nu-i răspunse, dar, treptat, privirea lui nefiresc de fixă reveni la normal. Mătușa lui îl sărută, iar apoi se strecură afară din cameră ca să-i aducă o cană de ceai proaspăt. Tot ce-i spuse soțului ei fu:

— E vremea să se ducă acasă, pentru binele lui. E teribil de încordat. Vise urâte, coșmaruri.

Găsi chiar o nouă explicație pentru papucii lui:

— Nu m-ar mira dac-ar fi somnambul.

Mătușa Gwen nu-i pomeni lui Tom de papucii pe care îi găsise în ușă, iar el, văzându-i, mai târziu, lângă pat, își zise că sunt doar o altă parte a misterului prezenței lui acolo. Alături de el, sub plapumă, cu șireturile înfășurate în jurul degetelor de la mâna stângă, se aflau patinele lui Hatty care îl purtaseră până la Ely; și totuși, iată-l acolo, vineri dimineață, în apartamentul soților Kitson. Fusese atât de sigur că putea schimba Timpul lui pe o Eternitate de-a lui Hatty, dar era din nou înapoi, după numai câteva ore din existența ei.

„Poate că asta s-a întâmplat pentru că m-a furat somnul în șaretă", își zise Tom și decise că nu va mai permite niciodată să se întâmple asta. Căci mai avea o șansă; mai avea seara aceea. La noapte se va duce în grădină și va rămâne acolo cât de mult îi va pofti inima.

Se gândi dacă să ia patinele cu el sau nu. Dacă marele îngheț ar fi continuat, era dispus să patineze pe iaz sau pe pajiște, dar nu mai era dispus să renunțe cu totul la grădină, cum făcuse ultima dată.

Poate că în grădină va fi vară, cum era întotdeauna...

La noapte, când avea să deschidă ușa grădinii, aerul care îl va învălui ar putea fi cald, plăcut și plin de mireasma florilor. Tisele de pe partea cealaltă a peluzei o să-l întâmpine bucuroase. Va merge pe cărarea cu cadranul solar, apoi va coti la dreapta și va alerga prin tunelul umbros dintre rândul de tise și tufele de alun și va ieși din nou la lumină în dreptul răsadurilor de sparanghel, unde poate că-l va vedea pe Abel scoțând o rădăcină de hrean de lângă mărul cel timpuriu, iar Hatty, din nou fetiță, îl va aștepta, în șorțulețul ei albastru, ca să ticluiască alte și alte povești pentru el.

„Pentru că, în grădină, Timpul poate merge înapoi", ținu să își reamintească Tom, „și în seara asta ea ar putea fi din nou o fetiță și am putea să ne jucăm împreună."

Ziua de vineri fu ocupată, în cea mai mare parte, cu pregătirile pentru întoarcerea acasă a lui Tom. Lucrurile lui fură strânse și inventariate, valizele lui curățate și etichetate din nou, iar mătușa lui îl duse la cumpărături, ca să aleagă ce bunătăți poftea pentru pachetul cu mâncare pentru tren și ce cadouri avea să le ducă părinților și lui Peter. Tom nu se putea preface interesat de niște lucruri care păreau să se afle atât de departe în viitor. Ar fi putut trece ani întregi până mâine, când își va vedea din nou casa.

În noaptea aceea, mătușa Gwen lăsă ușile de la ambele dormitoare deschise, ca să-l audă pe Tom dacă se scula din pat, în somn. Tom observă tertipul mătușii, dar, după săptămâni întregi de exercițiu, priceperea și silențiozitatea lui din timpul nopții se ascuțiseră peste poate: ieși din apartament și coborî scările fără a-i deranja pe cei care dormeau.

De la fereastra dormitorului văzuse că cerul era înnorat; nu se întrezăreau nici luna, nici stelele. În timp ce cobora, de-abia dacă vedea ovalul ferestrei de pe scară. „Dar nu contează", își zise și continuă să-și pipăie fără șovăială drumul pe trepte în jos până în hol.

Acolo se opri ca să asculte pendula, de parcă ar fi avut un mesaj doar pentru el; dar ceasul își văzu de treabă, ticăitul lui fiind doar o formă cadențată de reproș la adresa bătăilor prea repezi ale propriei inimi.

Continuă să înainteze pe hol, coti la stânga în dreptul vechiului dulap de pantofi și ajunse în fața ușii de la grădină. Cuprins de-o panică subită, vru să iasă cu orice

preț afară: trase de încuietoarea ușii și, deși nu era încuietoarea potrivită, nu-și permise să se gândească la asta.

„O să merg în grădină", își zise printre dinții încleștați; iar ticăitul ceasului din spatele lui nici nu i-a confirmat hotărârea, nici nu i-a contrazis-o.

Deja deschisese ușa; afară era tot noapte, și încă una la fel de neagră cum era cea de dinăuntru. Nu vedea nimic. Stătu în prag și adulmecă aerul. Nu mirosea a îngheț, dar nu simțea nici vreun parfum de flori de-abia închise, de iarbă sau de frunze. Aerul părea golit de orice miros, cu excepția unui iz anume, pe care nu prea știa de unde să îl ia.

„Nu contează", își zise. Bezna nu conta nici ea, pentru că deja cunoștea pe dinafară toate cotloanele grădinii. Și legat la ochi ar fi găsit drumul. Dar unde să se ducă mai întâi? Peste peluză, la tise.

Făcu un salt și-o luă la goană. Picioarele lui goale călcau pe niște pietre reci; se lovi de un obiect înalt, de metal, iar capacul acestuia căzu cu un zdrăngănit tot pe piatră. Se dădu în spate, dar o luă din nou la fugă în direcția tiselor, doar că, cu mult înainte de-a ajunge acolo, se izbi de un gard de lemn și știu că izul pe care îl simțise mai devreme fusese cel de creozot și că acela era gardul lăcuit al curții din spate în care bărbatul cu barbă roșcovană își ține mașina, iar ceilalți locatari, tomberoanele.

Se întoarse și o zbughi înapoi în casă, ca un șobolan fugărit de câini. Nu și-ar fi putut dori să mai facă o încercare, pentru că nu închisese ușa grădinii după el; n-avea de gând să se întoarcă în pat, pentru că se opri în mijlocul holului, lângă pendulă, plângând în hohote. Pendula continua să bată neabătut.

Undeva, la etaj, se aprinsese un bec, la lumina căruia o siluetă cobora scările. În adâncul sufletului știa că nu putea fi ea, dar o strigă să-l ajute: „Hatty! Hatty!"

Chiriașii din toată casa fură sculați din somn. Strigătul lui Tom, ascuțit ca țipetele de avertizare ale unei păsări, ajunse chiar și la ultimul etaj și-o trezi pe doamna Bartholomew dintr-un vis despre nunta ei, care avusese loc într-o zi de Sânziene, cu vreo șaizeci și ceva de ani în urmă. Strigătul părea s-o cheme pe ea, iar doamna Bartholomew, la fel de ametită de somn cum erau și chiriașii ei, aprinse lumina și se ridică din pat.

Alan Kitson sări peste ultimele câteva trepte, alergă și-l prinse pe Tom în brațe. Băiatul plângea cu sughițuri și se zbătea de parcă ar fi fost luat prizonier. Apoi unchiul lui simți cum corpul îi devine moale și începe să plângă încetișor, de parcă nu s-ar mai opri în veci.

Îl duse pe Tom la etaj, unde-l aștepta mătușa lui. Coborî din nou ca să închidă ușa de la grădină și să-i liniștească pe chiriașii de la parter. Apoi urcă la etajul lui și le explică celorlalți chiriași că nepotul soției lui e somnambul. În cele din urmă, urcă până la apartamentul doamnei Bartholomew. O găsi cu ușa deschisă, dar cu lanțul pus. Era albă ca varul, tremura și era surescitată de plânsul pe care-l auzise. Îi ascultă explicația, dar fără a părea să-l creadă sau chiar să-l înțeleagă. Îi puse niște întrebări care mai de care mai nebune, și le tot repetă. În cele din urmă, Alan Kitson își pierdu răbdarea, îi ură din scurt noapte bună și se grăbi să se întoarcă în apartamentul de dedesubt.

Mătușa Gwen îl băgase pe Tom înapoi în pat și îi dădea lapte cald cu aspirină. Când își auzi soțul în hol, ieși din cameră.

— O să stau cu el până adoarme la loc, zise în șoaptă, pentru că pare în stare de șoc. Presupun că e din cauză că s-a trezit stând acolo, în beznă, singur-singurel, neștiind că e în hol – sau, cel puțin, neștiind cum a ajuns acolo.

— Ia uite, zise unchiul Alan și ridică o pereche de patine vechi, avea astea în mână.

Mătușa Gwen rămase cu gura căscată:

— Ce, Doamne, iartă-mă, să-i fi trecut prin cap, chiar și mergând în somn?

— Și de unde să le fi luat? Asta aș vrea să știu, zise unchiul Alan, cercetându-le curios. Au fost unse și lustruite de curând și totuși nu par să fi fost folosite de vreo cincizeci sau o sută de ani. Mă întreb...

— Nu trebuie să-l iei la întrebări, Alan. Promite-mi. Acum nu e în stare să suporte astfel de tulburări.

— Foarte bine. Dacă sunt patinele lui – și cu siguranță că nu sunt ale noastre –, mai bine i le pun în bagaje mâine, înainte să plece.

Mătușa Gwen se întorcea în dormitorul lui Tom când își aminti ceva care o nedumeri:

— Când a țipat, de-aici, de sus, părea că strigă pe cineva.

— Să fi țipat după mama lui, după tatăl lui, vrei să zici?

— Nu. Și totuși, mi s-a părut că aud numele *cuiva*.

— N-avea cum. A fost doar un țipăt.

XXVI

Scuzele

Până atunci, Tom se mai culcase de câteva ori dezamăgit sau trist, dar dimineața se trezea întotdeauna cu speranța reînnoită. De data aceea însă descoperi că dimineața nu era decât o continuare a nopții și a zilei de dinainte: mintea lui nici nu se trezise bine, că groaza și durerea zilei de ieri erau deja acolo.

Venise ziua de sâmbătă; își ratase ultima ocazie; pierduse grădina. Urma să plece acasă.

Lacrimile îi curgeau întruna pe obraji și nu le putea stăvili. Mătușa Gwen veni la el încă de la prima oră și-l luă în brațe:

— Dar, Tom, spune-mi... spune-mi ce se întâmplă!

Iar acum, în sfârșit, chiar voia să îi spună, să-i povestească, și poate astfel să-și mai aline durerea. Dar era deja prea târziu: povestea lui era prea lungă și prea fantastică pentru a fi crezută. Continuă s-o privească și să plângă fără să poată scoate un cuvânt.

Luă micul dejun în pat, ca un invalid. La masa lor, soții Kitson vorbeau despre el.

— Chiar nu poate să meargă atâta cu trenul de unul singur, nu în starea în care e, zise mătușa Gwen. N-am putea să-l ducem noi cu mașina?

Alan Kitson era mai mult decât dispus să o facă, doar că lucra și sâmbătă dimineața, așa că nu puteau pleca

până după-amiază. Trimiseră o telegramă familiei Long ca să-i anunțe c-o să întârzie.

Tom se ridică din pat și se îmbrăcă imediat după micul dejun, pentru că îi făcea mult mai rău să stea în pat și să se gândească. Ieși în holul cel mic chiar în clipa în care unchiul lui pleca la serviciu. Unchiul și mătușa lui îl anunțară de schimbarea de plan, iar Tom încuviință printr-o mișcare a capului.

Unchiul Alan își luă rămas-bun și ieși pe ușă, iar mătușa Gwen o închise după el. Aproape imediat însă îl auziră discutând cu cineva afară și, peste câteva minute, era din nou în casă, părând iritat.

— E bătrâna aia, zise el. De ce nu poate oare s-o lase baltă?

— Doamna Bartholomew? Ce mai vrea acum?

— Vrea să ne cerem scuze pentru deranjul de noaptea trecută. Bineînțeles că i-am cerut scuze chiar atunci și am făcut-o din nou și acum, dar zice că vrea ca băiatul să se ducă la ea și să-și ceară scuze chiar el.

— Nici prin gând nu-mi trece să-l trimit la ea! izbucni mătușa Gwen. Și e strigător la cer că așteaptă așa ceva! O să i-o spun chiar în față!

Nervoasă la culme pe doamna Bartholomew, mătușa lui Tom se-ndreptă către ușă, dar soțul ei o opri.

— Ai grijă, Gwen! E proprietăreasa noastră. Dacă o supărăm, lucrurile ar putea să ia o întorsătură foarte ciudată.

— Nu-mi pasă!

— O să încerc eu s-o împac, zise unchiul Alan.

— Nu, interveni dintr-odată Tom, cu o voce plată și lipsită de inflexiuni. Mă duc eu la ea. Așa și trebuie. Nu mă deranjează.

— Nu te las, Tom! strigă mătușa Gwen.

— Mă duc, repetă el.

Era ca atunci când te scoli din pat în loc să stai acolo și să plângi. Pur și simplu trebuie să faci lucrurile astea, chiar și cele neplăcute: într-un fel ciudat, simți chiar o oarecare ușurare făcându-le.

Ceva din modul de-a se purta al lui Tom îi făcu pe unchiul și pe mătușa lui să-i respecte decizia.

Puțin mai târziu, Tom urcă până la apartamentul doamnei Bartholomew și sună la sonerie. Doamna Bartholomew deschise ușa și rămase față în față cu el: era exact așa cum se așteptase – bătrână, mică, zbârcită și cu părul alb. Singurul lucru pentru care Tom nu fusese pregătit erau ochii ei: erau negri ca tăciunele, iar întunecimea lor îl tulbura – asta și felul în care se uita la el.

— Da? zise ea.

— Am venit să vă spun că îmi pare rău, începu Tom.

Ea îl întrerupse:

— Numele tău e Tom, nu-i așa? Unchiul tău l-a pomenit mai devreme. Care ți-e celălalt nume?

— Long, zise Tom. Am venit să-mi cer iertare...

— Tom Long...

Întinsese o mână și-i atinse brațul cu vârful degetelor, apăsând ușor ca să simtă țesătura cămășii, carnea de sub aceasta și oasele de dedesubt.

— Ești adevărat: un băiat adevărat, în carne și oase. Nepotul soților Kitson... Și ieri, în toiul nopții...

Tom, încercând să nu se sperie de-o bătrână ciudată, zise:

— Îmi pare rău pentru noaptea trecută.

— Ai țipat în toiul nopții: m-ai trezit din somn.

— Am zis că-mi pare rău.

— Ai strigat, insistă ea. Ai strigat un nume.

Coborî vocea, care acum părea blândă, veselă, iubitoare – Tom nici nu-și dădea seama în câte feluri părea să sune acea voce pe care nu și-o închipuise niciodată ca aparținându-i doamnei Bartholomew.

— O, Tom, spunea ea, înțelegi? Pe mine m-ai strigat: eu sunt Hatty.

Cuvintele bătrânicii n-aveau niciun sens pentru Tom; doar ochii ei negri îl fascinau. O lăsă să-l tragă în casă, murmurându-i, plină de încântare, cuvinte calde. Acum era în micul hol al apartamentului ei, iar în fața lui se afla un barometru gotic cu o înfățișare familiară.

— Ăsta-i barometrul din holul familiei Melbourne, zise el ca într-un vis.

Îl împingea de la spate spre salon și, chiar în fața lui, pe polița de deasupra șemineului, era o fotografie maronie mare, a unui tânăr cu unul dintre acele chipuri comune pe care ți le aduci aminte și pe care le vezi peste tot. Tom îl recunoscu: ultima dată îl văzuse la lumina lunii.

— Dar ăsta-i tânărul Barty, zise el.

— Da, zise doamna Bartholomew, e un portret făcut imediat după ce ne-am căsătorit.

Cu greu, mintea lui Tom încercă să cuprindă sensul celor spuse până atunci: tânărul Barty și răposatul domn Bartholomew erau unul și același.

Se lăsă greu pe un scaun și se întoarse cu fața către ea:

— V-ați măritat cu tânărul Barty? Cine sunteți dumneavoastră?

— Ți-am tot spus, Tom, zise răbdătoare doamna Bartholomew. Eu sunt Hatty.

— Dar Hatty era doar o fetiță pe timpul domniei reginei Victoria.

— Da, sunt o victoriană, replică doamna Bartholomew. Ce-i așa ciudat în asta?

— Dar regina Victoria s-a urcat pe tron în 1837.

— Asta a fost cu mult înainte să mă fi născut eu, zise ea. Eu m-am născut către sfârșitul domniei reginei Victoria. Când eram eu fetiță, ea era deja bătrână. Sunt o victoriană târzie.

— Dar nu înțeleg, zise Tom. Nu înțeleg... grădina nu mai e... și totuși, barometrul e aici... și spuneți că ați fost Hatty... Ce s-a întâmplat după ziua în care am patinat până la Ely cu Hatty, ultima dată când ne-am văzut?

— Ultima dată? se miră doamna Bartholomew. Dar, Tom, nu aia a fost ultima oară când te-am văzut. Ai uitat? și îl privi cu toată seriozitatea. Văd că nu ne cunoști toată povestea, Tom: trebuie să ți-o spun.

Tom ascultă ce începuse să îi povestească fără să fie neapărat atent la ce spunea, ci concentrându-se mai degrabă pe felul în care o spunea, studiindu-i mișcările și înfățișarea. Ochii cei strălucitori și negri aduceau, cu siguranță, cu cei ai lui Hatty și, încet-încet, începu să observe câte un gest, un timbru, un anume fel de-a râde care-i aminteau de fetița din grădină.

Doamna Bartholomew nu-și începuse de mult timp povestea, că Tom se aplecă brusc în față și-i șopti:

— Ai fost Hatty, *ești* Hatty! Chiar ești *Hatty*!

Iar ea se întrerupse doar pentru a-i zâmbi și a încuviința ușor din cap.

XXVII

O poveste pentru Tom Long

— În anul 1895, zise Hatty Bartholomew, tu şi cu mine, Tom, am patinat tocmai până la Ely. Era anul marelui îngheţ. În ziua aceea, pe drumul de întoarcere de la Ely, ne-am întâlnit cu Barty, care ne-a dus cu trăsura.

Zâmbi, apoi continuă:

— Până atunci, nu vorbisem niciodată cu-adevărat cu Barty, pentru că eram timidă în preajma altor persoane – şi încă mai sunt, Tom. Dar atunci a fost cu totul altfel: Barty şi cu mine eram singuri şi-am vorbit, şi-am început să ne cunoaştem unul pe celălalt. Ulterior Barty mi-a zis că hotărâse că mă vrea de nevastă încă dinainte de-a ajunge pe aleea din faţa casei. Aşa că, ceva mai târziu, mi-a cerut mâna şi-am acceptat; iar mătuşa Melbourne a fost cât se poate de încântată să scape de mine. M-am căsătorit într-o zi de Sânziene, cam la vreun an după marele îngheţ; ajunul de Sânziene a fost chiar ajunul nunţii mele. Când îmi împachetam ultimele lucruri, mi-am amintit de patine, iar asta mi-a amintit de tine, Tom. Ţinusem patinele unde îţi promisesem că le voi ţine şi ştiam că trebuia să le las acolo, deşi trecuse atât de mult de când te văzusem. Am scris un bileţel în care explicam cui le va găsi despre ce e vorba şi l-am lăsat împreună cu patinele.

— L-am găsit, sări Tom. Semnat şi datat.

— Datat în ajunul zilei de Sânziene, într-unul dintre cei de pe urmă ani ai vechiului secol. Acea noapte a fost extrem de fierbinte, înăbușitoare și cu furtună. Nu puteam să dorm. Mă gândeam la nunta mea de-a doua zi și, pentru prima dată, m-am gândit la ce lăsam în urmă: copilăria mea și toate clipele pe care le petrecusem în grădină – în grădină cu tine, Tom. Furtuna se-apropia și începuse deja să fulgere. M-am sculat din pat și m-am uitat pe geam: vedeam pajiștea, ulmul, chiar și râul – vedeam totul la lumina fulgerelor. Apoi mi-am zis că la lumina asta puteam vedea și în grădină, mai ales că îmi doream cu ardoare s-o văd. Așa că m-am dus într-unul dintre dormitoarele goale din spatele casei, cele cu ferestrele spre grădină.

— Cred că știu la care te referi, zise Tom. Mi-am băgat odată capul pe ușa unuia dintre ele.

— Ei bine, m-am dus la una dintre ferestre și m-am uitat în grădină. Furtuna era foarte aproape; fulgerele luminau totul cât se poate de clar. Vedeam tisele, bradul și sera de parc-ar fi fost în plină zi. Apoi te-am văzut pe tine.

— Pe mine? strigă Tom. Dar nu înțeleg. Când? Eu nu te-am văzut.

— Pentru că nu te-ai uitat niciodată în sus. Cred că dădusei o tură de jur împrejurul grădinii pentru că ai apărut de pe una dintre aleile lăturalnice și-ai traversat peluza până pe verandă. Păreai la fel de străveziu ca o rază de lună. Erai îmbrăcat cu pijamalele tale – căci pijamale erau, nu-i așa, Tom? În vremea aia, majoritatea băieților purtau cămăși de noapte, iar eu nu știam nimic de pijamale. Din câte-mi amintesc, aveai cămașa descheiată și poalele ei îți atârnau pe lângă corp. Ai ajuns

pe verandă și bănuiesc c-ai intrat în casă, pentru că dup-aia nu te-am mai văzut. Eu am rămas la fereastră, zicându-mi: „El s-a dus, dar grădina e tot aici. Grădina va fi mereu aici. Nu se va schimba niciodată." Tom, mai ții minte bradul ăla înalt, pe care iedera se înfășurase până în vârf? Când eram mică de tot și vântul bătea cu putere, am stat de nenumărate ori la poalele lui, simțind cum pământul de sub tălpile mele se unduiește, de parcă rădăcinile lui ar fi tras și s-ar fi încordat ca niște mușchi. În noaptea aia din ajunul de Sânziene, când furtuna era în toi, iar eu priveam de la fereastră, un vânt teribil a zgâlțâit bradul – o, Tom, a fost o priveliște îngrozitoare! – și un fulger l-a lovit și s-a prăbușit.

Se lăsă o tăcere adâncă, iar Tom își aminti de tăcerea care se lăsase după căderea copacului și de țipătul pe care-l auzise în acea liniște, de undeva, de la o fereastră de sus a casei.

— Și-atunci am știut, Tom, că grădina se schimbă mereu, pentru că nimic nu rămâne pe loc decât în amintirile noastre.

— Și-apoi ce s-a întâmplat? întrebă Tom.

— A, păi, a doua zi, Abel s-a plâns de copac și de faptul că, în cădere, îi stricase unul dintre răzoarele de sparanghel; dar eu am uitat de brad și de grădină, și chiar și de tine, Tom, pentru că era ziua nunții mele. Bart și cu mine ne-am căsătorit și ne-am dus să locuim la una dintre fermele tatălui său din ținutul Fen; și-am fost foarte fericiți.

— Și apoi?

— Lucrurile au mers bine pentru noi – mult mai bine decât pentru verișorii de-aici. Toți trei au fost la început implicați în afacerea familiei. Apoi Hubert și Edgar au

plecat, iar James a trebuit să se ocupe de ea de unul singur. S-a căsătorit și a avut o familie, dar nevasta lui a murit, iar afacerea a mers din rău în mai rău, până când, într-un final, a decis să plece din țară. Înainte de-a pleca, a vândut totul – casa, mobila și ce pământ îi mai rămăsese. Barty și cu mine am venit la licitație. Casa arăta deja foarte diferit. James rămăsese fără bani, așa că vânduse mai întâi cele două pajiști, apoi livada și dup-aia chiar și grădina. Grădina dispăruse aproape cu totul și se construiau deja case în capătul ei, iar grădinile noilor case erau cam pe unde fuseseră tisele și peluza. În afară de Alunecosul, nu mai rămăsese în picioare niciun copac. El încă mai există într-una dintre grădinile vecine.

— Deci ăla e Alunecosul, remarcă Tom.

— La licitație, Barty a cumpărat câteva piese de mobilier care-mi plăceau – barometrul pe care l-ai văzut și pendula ale cărei bătăi mi-au plăcut întotdeauna. Când eram mică, Tom, mă prefăceam că nu înțeleg ce ore bate, mă sculam din pat și coboram la parter înaintea slujnicelor – înainte chiar de răsărit – ca să mă joc în grădina mea.

— Dar nu puteai să iei pendula cu tine în ținutul Fen, zise Tom. Nu poate fi desprinsă din perete.

— Dar nici n-a trebuit s-o mutăm, răspunse doamna Bartholomew. Barty a cumpărat casa – întotdeauna mi-a cumpărat tot ce-am vrut, dacă a putut; dar a zis că, dacă nu mai avea grădină, nu mai era o casă pentru un gentleman adevărat. Așa că a împărțit-o în mai multe apartamente, pe care le-am închiriat.

— Și atunci ai venit să stai aici?

— Nu atunci. Barty și cu mine eram foarte fericiți acolo, în ținutul Fen. Aveam doi copii, doi băieți. Amândoi

au fost uciși în Marele Război – cel căruia i se zice acum Primul Război Mondial.

La această mărturisire, doamna Bartholomew nu plânse, pentru că vărsase destule lacrimi până atunci.

— Apoi, peste mulți ani, Barty a murit, iar eu am rămas singură. Atunci am venit să locuiesc aici și n-am mai plecat niciodată.

Doamna Bartholomew se opri, de parcă ar fi ajuns la sfârșitul poveștii, dar Tom o îndemnă să continue:

— Și, de când ai venit aici, te-ai întors adeseori în Timp, nu-i așa?

— Să mă întorc în Timp?

— Da, în trecut.

— Când ajungi la vârsta mea, Tom, trăiești mult în trecut. Îți amintești de el; și visezi la el.

Tom încuviință. Acum înțelegea atât de multe lucruri: de ce vremea din grădină fusese întotdeauna perfectă; de ce Timpul sărise, uneori, mult în față, iar alteori se întorsese înapoi. Toate ținuseră de ce alesese doamna Bartholomew să rememoreze în visele ei.

Și totuși, poate că doamna Bartholomew nu fusese singura responsabilă pentru prezența grădinii acolo, noapte de noapte, în acele ultime săptămâni. Pentru că, după cum îi mărturisi lui Tom, până în acea vară nu visase niciodată atât de des grădina și nu-și amintise atât de clar cum *se simțea* când fusese mică – cum era să tânjească atât de mult după cineva cu care să se joace și după un loc în care să se joace.

— Dar astea sunt exact lucrurile pe care mi le-am dorit eu aici, vara asta, zise Tom, recunoscându-se dintr-odată în descrierea doamnei Bartholomew.

Tânjise după cineva cu care să se joace și după un loc în care să se joace; și acea mare dorință, zbătându-se

închisă între pereții casei, trebuie să-și fi croit drum până în visele doamnei Bartholomew, readucându-i-o în minte pe Hatty cea de-acum multă vreme. Doamna Bartholomew se întorsese în Timp pe când era o fetiță care dorea să se joace în grădină; iar Tom se întorsese alături de ea în aceeași grădină.

— Dar în ultimele câteva nopți, zise Tom, aproape că n-ai visat deloc grădina, ci doar iarna și patinajul.

— Da, recunoscu doamna Bartholomew. Am visat că patinez până la Ely – cel mai departe din câte-am fost vreodată de casă; am visat că am crescut și l-am visat pe Barty; am visat din ce în ce mai puțin grădina și pe tine, Tom.

— Presupun că n-aveai ce face, acceptă Tom, dacă creșteai. Cu două nopți în urmă, în șaretă, am văzut că ai vorbit doar cu Barty, și deloc cu mine.

— În fiecare iarnă în care te vedeam, deveneai din ce în ce mai transparent, zise doamna Bartholomew, iar la sfârșitul acelui drum spre casă cu Barty, cu trăsura, păreai să fi dispărut aproape cu totul.

— Și deci, azi-noapte... zise Tom, fără pic de amărăciune în glas.

— Azi-noapte mi-am visat ziua nunții și că plec de-aici să locuiesc în ținutul Fen.

— Și azi-noapte, continuă Tom, când am coborât și-am deschis ușa, grădina nu mai era acolo. Atunci am țipat. Te-am strigat, dar n-am crezut nicio clipă că mă poți auzi.

— M-ai trezit din somn, zise doamna Bartholomew. Știam că Tom e cel care mă strigă să-l ajut, deși, în clipa aia, n-am priceput ce se întâmplă. Nu-mi venea să cred că ești adevărat, asta până când nu te-am văzut în dimineața asta.

Tom zise:

— Amândoi suntem adevărați; Atunci și Acum. E așa cum a spus îngerul: Timp nu va mai fi.

De jos, de la mare distanță, din hol, ajunse până la ei sunetul pendulei. Aceasta bătu ora două, iar doamna Bartholomew, care părea să-i înțeleagă limbajul, spuse că trebuie să fie ora unsprezece. Mătușa lui Tom se întreba probabil unde era, așa că băiatul coborî să ceară voie să bea un ceai cu doamna Bartholomew. Mătușa Gwen fu prea surprinsă ca să obiecteze sau chiar ca să-i pună vreo întrebare.

Tom se întoarse la doamna Bartholomew, care de-abia făcuse ceaiul, pe care îl servi alături de niște chec cu chimen. Așa că se așezară la masă și se-apucară să vorbească despre grădină.

Își spuseră tot felul de povești și de secrete. Tom se interesă de soarta lui Abel, iar doamna Bartholomew îi spuse că acesta o luase de nevastă pe Susan, că avuseseră o familie numeroasă și că trăiseră fericiți. Apoi Tom îi spuse că, în afară de ea, Abel fusese singura persoană care putuse să îl vadă.

— Ia te uită, zise doamna Bartholomew uluită. Și când te gândești că mătușa Melbourne a fost întotdeauna atât de disprețuitoare față de Abel: spunea că e la fel de prost ca o vacă la păscut.

— Păi, zise Tom afectuos, vacile de pe pășune puteau să mă vadă, dar *ea* n-a putut niciodată.

Doamna Bartholomew râse – acum își putea permite să râdă de mătușa Melbourne; iar apoi îi povesti, la rândul ei, unul dintre secretele grădinii. Mărturisi o șotie făcută cu multă vreme în urmă.

— Mi-ai spus să nu-mi scrijelesc inițialele și să nu fac semne pe copaci, Tom. Dar, când m-ai învățat cum

să mă cațăr în Alunecosul, am crestat numele noastre acolo: o pisică lungă și subțire pentru tine, căreia i-am pus o pălărie, care eram eu – o, Doamne, arăta absolut ridicol! Nu ți-am zis niciodată asta.

— Odată îmi propusesem să mă cațăr pe zid ca să mă uit la Alunecosul, zise Tom. Mă întreb dacă aș fi găsit semnăturile acolo.

— S-ar putea să se mai vadă încă.

Și tot pălăvrăgiră despre grădină până când pendula bătu ora prânzului și Tom sări în picioare, căci trebuia să plece. Probabil că masa era deja gata, iar după aceea trebuia să pornească spre casă.

— Dar o să mai vii! zise doamna Bartholomew. Și ce mai face fratele ăla al tău, cel pe care l-am văzut în Ely... cum îl cheamă?

— Peter, zise Tom și începu să se gândească, cu vinovăție, la cum îl uitase pe Peter, mai întâi din cauza groazei pe care-o simțise la pierderea grădinii, iar apoi din cauza uimirii și bucuriei de-a o regăsi în amintirea doamnei Bartholomew.

Se așeză la loc și-i povesti despre Peter și în special despre cât de încântat fusese Peter să audă de grădină și de aventurile lor de acolo.

— Trebuie să-l aduci neapărat să mă viziteze, zise categoric doamna Bartholomew. Sper că o să-i spui că îl aștept pe la mine.

Tom îi promise că așa va face. Ocazie cu care descoperi că, până la urmă, ardea de nerăbdare să se întoarcă acasă. Mai întâi se va bucura de căldura cu care va fi primit înapoi, în familie, apoi, după ce revederea propriu-zisă se va încheia, îl va lua pe Peter deoparte în micuța grădină din spate și-i va șopti: „Peter, trebuie

să-ți spun secretul celeilalte grădini și, pe deasupra, am și o invitație pentru tine de la Hatty."

Între timp, Tom trebuia să-și ia la revedere de la doamna Bartholomew chiar atunci, altfel ar fi întârziat la masă, după care avea să plece. La etajul de jos, mătușa Gwen se uita deja după el îngrijorată. De pe palierul apartamentului doamnei Bartholomew, Tom o zări cum stătea la pândă; o văzu și doamna Bartholomew.

— La revedere, doamnă Bartholomew, zise Tom, scuturându-i mâna cu o politețe bățoasă; și vă mulțumesc foarte mult că m-ați primit.

— Aștept cu nerăbdare următoarea noastră întâlnire, răspunse doamna Bartholomew, la fel de protocolar.

Tom coborî agale scările de la mansardă. Apoi, la ultima treaptă, ezită: se întoarse brusc și urcă în fugă treptele, câte două deodată, spre locul în care încă stătea Hatty Bartholomew...

Mai târziu, mătușa Gwen încercă să-i descrie soțului cum și-au luat rămas-bun cei doi:

— A alergat până la ea și s-au îmbrățișat de parcă s-ar fi cunoscut de ani buni, nu doar din dimineața asta. Și a mai fost ceva, Alan, deși știu c-o să zici că pare și mai absurd de-atât... Firește că doamna Bartholomew nu-i decât o bătrânică scofâlcită, care de-abia dacă-l depășește pe Tom în înălțime, dar a strâns-o în brațe, la despărțire, ca și cum ar fi fost de-o seamă, ai fi zis că-și ia rămas-bun de la o fetiță.

Cuprins

I Exilul 5
II Ceasul bate ora treisprezece 12
III La lumina lunii 20
IV La lumina zilei 27
V Urmele de pași din iarba plină de rouă 37
VI Printr-o ușă 45
VII Raport către Peter 55
VIII Verișorii 61
IX Hatty 67
X Jocuri și povești 72
XI Râul care duce la mare 81
XII Gâștele 87
XIII Răposatul domn Bartholomew 95
XIV În căutarea cunoașterii 105
XV Priveliștea de pe zid 110
XVI Căsuța din copac 120
XVII În căutarea lui Hatty 128
XVIII Dormitorul cu două ferestre zăbrelite 138
XIX Sâmbăta viitoare 147
XX Îngerul vorbește 152

XXI Timp și iar Timp 159
XXII Promisiunea uitată 171
XXIII Patinajul 179
XXIV Frații se întâlnesc 185
XXV Ultima șansă 196
XXVI Scuzele 203
XXVII O poveste pentru Tom Long 208

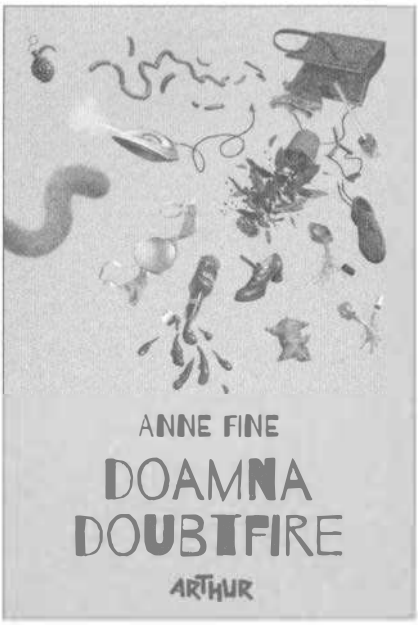

Anne Fine, *Doamna Doubtfire*

Traducere din engleză de Iulia Arsintescu

Lydia, Christopher şi Natalie sunt obişnuiţi cu certurile în familie. Deşi părinţii au divorţat, viaţa lor nu a devenit mai liniştită, iar cei trei fraţi trebuie să se împartă între mamă şi tată.

Veşnic înverşunată şi încăpăţânându-se să-i lase pe copii cât mai puţin în grija lui Daniel, Miranda hotărăşte să angajeze o bonă. Din momentul în care păşeşte în casa lor, doamna Doubtfire – femeia impunătoare şi hotărâtă – schimbă atmosfera în familie, aducând parfum de lavandă şi puţină relaxare.

Carte premiată cu Medalia Carnegie

Tom își petrece vara în casa unchiului și a mătușii, departe de părinții și fratele lui. Resemnat și trist, ascultă bătăile pendulei din hol.

Ora unsprezece... Ora douăsprezece...
Ora treisprezece...

Treisprezece! Băiatul dă fuga pe scări în jos și descoperă o grădină minunată.
Nimeni nu știe însă de existența ei.
În grădina de la miezul nopții, Tom trăiește aventuri de neuitat și nici vorbă să fie singur: întâlnește acolo câțiva copii care, după hainele pe care le poartă, par a veni din alt secol. Și asta nu-i nimic: dintre ei, numai o fetiță, Hatty, îl poate vedea.
Oare sunt niște fantome?
Sau Tom însuși e o fantomă?...

9 786068 620916

La ARTHUR cărțile clasice sunt întotdeauna galbene

classic yellow | smart blue | violet history | funny green | orange fantasy